HERG BENET
PUBLISHERS

CĂRȚILE ARVEN

Flavius Ardelean

Scârba sfântului cu sfoară roșie

FIIND PROLEGOMENA LA

TRATAT DE REZISTENȚA MATERIALELOR,

DESPRE NAȘTEREA, VIAȚA ȘI MOARTEA

SFÂNTULUI TAUSH,

ADICĂ

AVENTURILE SALE DIN GAISTERȘTAT

PÂNĂ ÎN MANDRAGORA;

CE A FĂCUT, CE A ZIS, CE A VĂZUT

ȘI CE A SIMȚIT ÎNTRE LUME ȘI NE'LUME,

ISTORISITE DE SCHELETUL

BARTHOLOMEUS PUMN-DE-OASE

ȘI

CULESE DE

FLAVIUS ARDELEAN

(MIASMA #1)

Prefață de

Michael Haulică

Editura HERG BENET

2015

FLAVIUS ARDELEAN este scriitor, traducător și manager cultural specializat în industria de carte. S-a născut la Brașov în 1985 și a absolvit liceul german J. Honterus; a studiat relații internaționale și studii europene (BA, Cluj-Napoca), management artistic și studii culturale (MA, Ludwigsburg, Germania) și management editorial (MA, Oxford, Marea Britanie). A lucrat pentru câteva edituri și librării online din România. Este autorul romanului *Îmblânzitorul apelor* (CDPL, 2012; Herg Benet, 2014) și al volumelor de povestiri *Acluofobia* (Herg Benet, 2013, 2014) și *Bizaroproze* (Herg Benet, 2014), pentru care a primit două premii Tiuk și un premiu Vladimir Colin, și a tradus romane din germană și engleză pentru editurile Millennium Books și Paladin. În prezent trăiește în Marea Britanie cu logodnica sa, artist plastic, ilustratoarea volumelor *Bizaroproze* și *Scârba sfântului cu sfoară roșie*, și lucrează în domeniul editorial academic. Au un teckel arogant.

Scârba sfântului cu sfoară roșie este primul volum din ciclul *Miasma*.

VÂNTUL ÎMPUȚIT AL MORȚII

——————

DE MICHAEL HAULICĂ

Aceasta nu este o prefață. Prefețele sunt scrise de oameni care au înțeles lucrurile, care au certitudini și vin să fixeze tabloul pe perete. Eu am terminat de citit cartea lui Flavius Ardelean și, săracul de mine, nici măcar nu mai știu de unde până unde e tabloul, cât din cele pe care le știu acum mi le-a spus scriitorul – că scriitor e Ardelean, prin vene-i curg silabele unui Dumnezeu care chiar există, întrupat din vorbele tuturor scriitorilor care au trăit vreodată pe Pământ – și cât am pus eu, de la mine, tălmăcindu-i și răstălmăcindu-i spusele.

Cum e Flavius Ardelean? Nebun, genial sau de-amândouă? Cum, măi frate, să scrii despre un sfânt care-și scoate ață roșie din buric și despre un schelet care merge cu căruța, duce pelerini dintr-un oraș în altul și, în schimb, le ia carnea de pe ei?

Cum să pui scheletul să spună povești din amintirile lui și-ale altora, istorii scornite și istorii adevărate, că-i tot aia, ce e scorneală pentru unul fiind adevăr pentru altul și invers, iar unde nu cunoaște, istorisește, ca să fie, apoi e – și are ce povesti?

Flavius Ardelean este important în literatura română și, dacă nu apărea din Brașovul lui halucinant pe care-l știm din tot felul de proze bizare pentru cei ce se tem de întuneric sau de năvala apelor, el ar fi trebuit inventat din te miri ce și din nimic, așa cum numai editorul lui știe s-o facă. Este important Flavius Ardelean pentru că, prin apariția lui, linia dinastică Eugen Barbu – Ștefan Agopian – Dănuț Ivănescu merge mai departe și își găsește scriitorul anilor 2010 și al celor ce vor urma alături de scrierile celor pomeniți întru bucuria sufletelor noastre, ale celor care gustă literatura ca pe-o mâncare, ori ca pe un vin bun, ori ca pe-o femeie iubăreață.

De ce am ales titlul ăsta pentru în-loc-de-prefața mea? Am vrut să arăt că Flavius Ardelean nu e scriitor de lucruri frumoase, dar e frumos în necurățenia și neorânduiala lui. Iar cine iubește scriitorii îi iubește tocmai fiindcă aceștia nu fac eforturi să le spună lucruri frumoase când totul în jur se prăbușește, ci știu să scoată bucuria cuvintelor și din bube, mucegaiuri și noroi, cum zicea cineva, alt iubitor de oameni în felul de care am zis. „Vântul împuțit al morții“ este exact nuanța pe care trebuie s-o simțim ca să fim pregătiți pentru marea întâlnire – sau marea despărțire (ioi, cât de relative sunt toate!) – este exact ceea ce Flavius Ardelean ne spune, și ne spune asta fiindcă ne iubește. Pentru că mai e ceva specific scriitorilor născuți scriitori: ei își iubesc cititorii, iar niște șoapte ca „Vântul împuțit al morții“ sunt o mare dovadă de iubire, sunt vorbe pe care ei le inventează pentru noi, numai pentru noi, cei care îi citim.

Totul e despre iubire în cartea asta, nu numai urma cuvintelor în praful drumului: iubire de frate, iubire de fiu, iubire de mamă, iubire de femeia potrivită, iubire care ia carnea de pe oase și apoi trece prin oase și cântă cum numai flautul lui Dumnezeu cântă, acel Dumnezeu despre care vorbeam mai devreme.

Iar în iureșul nenorocirilor care vin de peste tot, din cer și din pământ, din foc și din apă, și din zidurile în care au fost puse bucăți de om, Flavius Ardelean scrie asta: *Și-l strînse parcă mai tare în brațe și-l sărută parcă mai fierbinte, căci așa e iubirea, unde e bucurie, e și spaimă, și niciodată nu am găsit un loc în Lume în care moartea să se simtă mai bine decît în iubire.*

Am citit *Scârba sfântului cu sfoară roșie* ca și când ar fi fost prima carte a lui Flavius Ardelean pe care o citeam.

Apoi le-am recitit pe celelalte.

BUCUREȘTI, 2015

Această poveste despre prietenie se dedică lui
Alex Müntz

Cine îl poate numi mort pe cel ale cărui vorbe încă ne reduc la tăcere și ale cărui sentimente încă ne mișcă?
(Clive Barker, *Weaveworld*)

Într-o dimineață tulbure de iarnă, undeva pe drumul între Karkara și Todesbach, o căruță simplă cu coviltir despărțea în două câmpul înzăpezit. Calea bătătorită din vechime spre Adora și Visla, prin Alrauna și Izvorul Babei, dormea pitită pe sub nea, dar cine cunoștea câmpia știa încotro să o ia și ce era în toate zările, și nu arar, ca atunci și ca acolo, câte un pelerin se oprea ostenit pe unde știa el că ar fi trebuit să se găsească drumul și aștepta să-i iasă în cale vreun călător cu cal, sau, dacă șansa era de partea lui, cu doi cai, să iasă din câmpie cât mai grabnic.

Și iată că șansa poposise-n câmpie, că al nostru călător zări din depărtare căruța și umbra de om în roba sa lungă și cenușie, proptit sus pe scândură, cu hățurile-n mâini ce mânau o mârțoagă costelivă și cam roasă de ani. Căruțașul trase lângă al nostru călător și-și întinse mâna sa din oase, să-și salute fratele de câmpie.

— Încotro? întrebă căruțașul și îndată primi răspuns.

— Alrauna.

— Ah, Alrauna. Într-acolo merg și eu, scumpe călător. Am o datorie apăsătoare de achitat între zidurile sale, zise și arătă cu oasele degetelor spre movila acoperită de zdrențe și cârpe de tot felul, de sub coviltir.

— Mă duci? întrebă călătorul.

— Cum nu, scumpe călător, cum nu?

Iar dacă ar fi avut vreun petec de piele peste oasele de sub glugă, s-ar fi adunat tot în falduri să-i picteze un zâmbet pe față.

— Și care ți-e plata de-o ceri, bunule căruțaș? întrebă călătorul, iar scheletul răspunse că nu-i atunci și nu-i acolo vremea pentru asta, că să urce până nu se-nășpreșe câmpia și au să vorbească ei și despre plată până la porțile Alraunei.

— Dar să nu mă minți, căruțașule, și să nu-mi ceri mai mult decât pot da.

Scheletul încredință pe călător că niciodată nu a cerut mai mult decât avea omul de dat și că ce cere el tot omul are.

— Sunt cinci zile, cu popas să punem capul jos și să dormim, zise scheletul, dar să știi, drag călător, că eu mi-s povestitor și-mi place să alin drumurile lungi cu istorii scornite și cu istorii adevărate și că scorneala mea poate fi adevărul altuia și invers, așa că, de nu mai știi ce-i ce și cine-i cine, să nu te sperii, că nu-i decât scorneală adevărată și adevăr scornit.

— O mică poveste nu face rău nimănui nicicând, zise călătorul și-l auzi pe schelet clănțănindu-și dinții fără de gingii, dar nu de frig, ci, pesemne, de haz. Așa că tăcu și-l ascultă.

Se urcă în căruță lângă schelet și aruncă o privire în spate, citind ceva în grămada de sub coviltir.

— Ce duci fraților din Alrauna? întrebă, dar scheletul îi răspunse că asta, scumpe călător, nu mai e treaba dumitale.

— În urmă nu e bine să te uiți, zise. Nimic bun pentru om în urma lui. Mai bine ține-ți ochii – sau ochiul, să-mi fie cu iertare, acum observ – la drum și urechile la mine, că am de gând să-ți spun una dintre cele mai de seamă povești de prin câmpiile astea.

— Care, căruțașule? întrebă călătorul cu un ochi.

— Îți voi povesti despre Alrauna, vechea Mandragoră, ca să-i cunoști istoria până-i atingi poarta; cum s-a născut ea din truda celor-ce-se-trag-din-mătrăgună, și despre sfântul Taush, protectorul Mandragorei – cum s-a născut, cum a crescut și cum a pornit în Lume să nască cetăți și, până ce vom zări zidurile în depărtare, cutez să cred că vei cunoaște toată istoria ascunsă și pe cea văzută a Mandragorei și a sfântului său. Dar să nu uiți, iubite călător, că ce-i scorneala unuia e adevărul altuia și invers, și de nu vei ști ce-i ce și cine-i cine, să nu te sperii, că nu-i decât scorneală – deci adevăr adevărat.

— Și plata? întrebă călătorul din nou și primi răspuns.

— Plata o vom negocia deseară, la lăsata nopții, la foc. Până atunci, taci și ascultă la istoria mea.

— Ascult, căruțașule, ascult, dar zi-mi o treabă, să o știu: de unde cunoști tu viața și moartea lui Taush și istoria Mandragorei sale?

— O știu pentru că numele meu este Bartholomeus Pumn-de-Oase, temut povestitor, și-am fost acolo. Acum ascultă!

Și astfel își începu scheletul istorisirea.

PARTEA ÎNTÂI,

———————

ÎN CARE SE BĂNUIEȘTE

CAPITOLUL ÎNTÂI,

———————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE

NAȘTEREA LUI TAUSH ÎN CETATEA DUHURILOR

ȘI CUM TOATE ARATĂ CĂ VA FI OM DE SEAMĂ;

DESPRE CELE TREI SEMNE DE LA NAȘTEREA SA

Taush s-a născut în Gaisterștat și a intrat în Lume la ceasul acela ce apare și dispare îndată, între zi și noapte, acuma-l vezi și-l simți și-n altă clipă dus e – și numai un moment de delăsare ar fi costat-o pe mamă-sa ca să-l piardă în acea clipă, să-l scape dintre coapse și pruncul să intre în aerul din jur și istoria noastră să se încheie înainte de a începe și gata. Dar moașele, babe antice și cu înțelepciune, au știut ele cum să țină pruncul și ce să-i spună să alunge golul din jurul său. Și clipa a trecut și Taush a rămas.

Tare bucuroși au fost mamă-sa și tată-său, căci, vezi tu, era primul și avea să rămână singurul copil al lor, și mare veselie căzu pe casa lor când aflară de la moașe că micul Taush se născuse cu o căiță, semn că va fi om de seamă, și nu doar în Gaisterștat. După ce-și blestemase orele de chin – căci tare greu a mai ieșit Taush, ca și cum lumea în care își dusese traiul de dinainte de trai era cea mai bună și asta de afară, o râpă de speriat –, văzând toate semnele bune din el și din jurul lui, îi ceru iertare în șoaptă și toată casa vărsă lacrimi pentru el, lacrimi de bucurie.

Ce semne, întrebi? Ei, vezi tu, că încă nici nu ieșise de tot, jumătate de trup micuț era încă în miezul femeii, când s-a arătat primul semn. Strigătele mamei în dureri și urletele de îmbărbătare ale moașelor, toate amuțiră îndată ce își scoase Taush capul în Lume, iar cei ce nu fuseseră acolo, cei din străzi, din case și din târguri, toți putură mai târziu depune mărturie că toate se opriră-n Lume – nici vântul nu mai bătea, nici animalele nu mai scurmau, nici copiii nu se mai jucau, nici oamenii nu mai vorbeau, nici lighioanele nu se mai târau, nici cerurile nu se mai schimbau, nici gândurile nu se mai urneau. Se făcuse liniște în tot Gaisterștatul și-mprejur și toate rămaseră în tăcere și

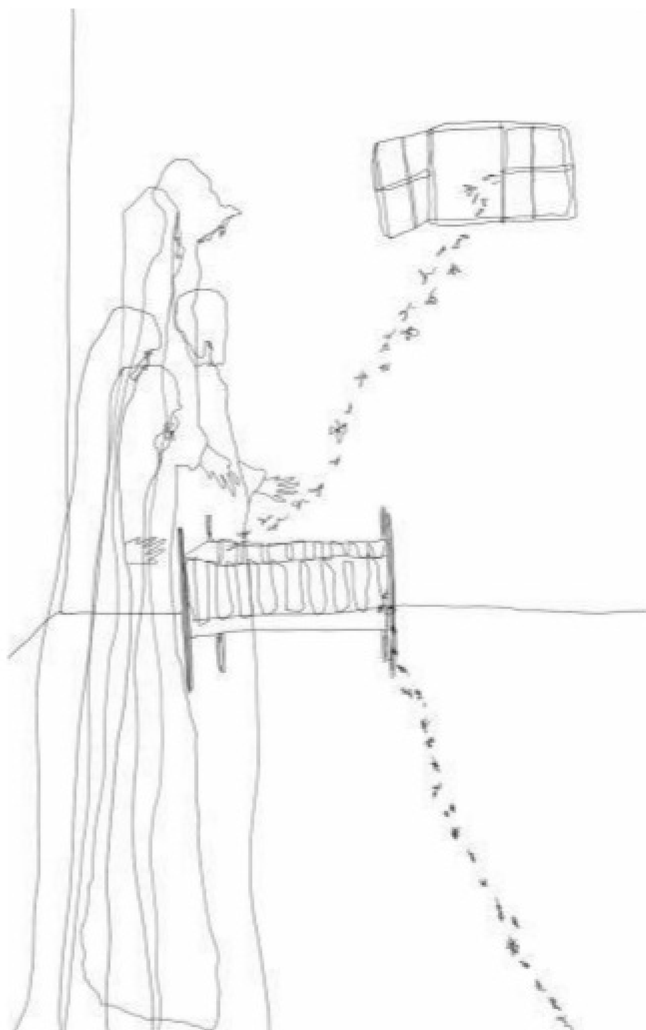
împietrite până ce Taush fuse smuls trupului femeii și așezat în brațele ei. Iar toți din jur, la trezire, se temură să se-ntoarcă în astă lume, că cică lumea liniștei în care-i aruncase micul Taush era cea mai dulce cu putință. Unii au ales pe veci să tacă și n-au mai scos nici un cuvânt, mișcările lor fiind puține și mici, cuprinse de nostalgia clipelor de atunci, când Taush scoase capul din pântecul femeii și decise, cu amărăciune, că e prea mult zgomot pe Lume.

Și a mai fost un semn, la câteva zile după naștere, când toți din Gaisterștat se treziră de dimineață și se frământară câteva ceasuri că ceva nu era cum era de obicei. Cum era? Nu știu, dar era, și nu era așa. Abia spre seară înțeleseră ce era și porniră să caute lighioane și gândaci, târâtoare și zburătoare prin beciuri și cămări, prin poduri și grădini, dar nu dădură de nici o urmă de insectă în tot Gaisterștatul. Pe nimeni nu mai înțepa țânțarul, nici un purice nu mai mușca, albinele-ncetară a roi și dispărură, rădașca nu mai împingea pământ. O zi întreagă stătură oamenii cetății fără zumzet și bâzâit, până ce înțeleseră că liniștea era cea care zumzăia și bâzâia mai tare în țestele lor decât orice lighioană de pe fața pământului. Spaima cică-i apucară pe mulți, se spune, căci se știa că insecta fu pe fața pământului cu mult timp înaintea omului și se zicea că tot insecta avea să fie pe pământ stăpână cu mult după moartea omului, clădindu-și castele-mușuroi din cenușa trupurilor noastre. Dar iată că în Gaisterștat gâza de orice soi păru să-și fi întors spatele omului și să fi disparut, lăsând omul beteag și singur, iar asta, cică se spunea, nu putea însemna decât sfârșitul a tot și toate și a tot ce avea să mai rămână între tot și toate.

Dar spaima de care vorbim nu ținu mult, căci un puști dădu buzna în târg și urlă în gura mare că era forfotă și zumzăială și atâta bâzâială, de se zguduiau pereții și tremurau geamurile în casa în care, cu doar câteva zile în urmă, se născuse ăla micul, Taush. O luară care cum putu pe străzi și întreaga cetate se adună în jurul casei micului Taush, care cum încăpu pe unde nu încăpură alții, și ascultară larma din casa bieților oameni care stăteau pe scări și ridicau din umeri către vecini, spunând că pruncul plânsese toată noaptea, dar acum, că toate gâzele sunt în cameră cu el, doarme ca un îngeraș. Și asta fu, iată, a doua minune la nașterea micului Taush, sfântul Mandragorei. De unde știu, întrebi, scumpe călător? De la al meu tată, bun povestitor, pentru că, în neamul meu, așchia nu sare departe de trunchi și nici osul de os.

Și a treia, mă întrebi? Vrei să afli a treia minune? A fost și a treia, bine ai ghicit, și-or mai fi fost și altele, păstrate la unul ori la altul – blestemați să fie povestitorii ce află și nu istorisesc! Ca să ți-o povestesc pe a treia e musai să afli câte una sau alta despre Sfatul Bătrânilor din Gaisterștat și ce îl făcea pe el pe-atunci să fie vestit în toate zările. Cum bine știi, fratele meu de drum, se obișnuiește prin părțile astea ale Tălpii lui Tapal ca fiecare cetate să aibă un sfat al bătrânilor, care să-i rânduiască ziua și să-i păzească noaptea, așa cum vei vedea de nu știi, că și Alrauna spre care ne îndreptăm are unul; ba ea mai are, în zilele noastre, și un Consiliu Orășenesc, ce-o mai fi și ăsta, dar cu care, am auzit spunându-se, e mai bine să nu ai de-a face și-n treburile căreia mai bine nu-ți vâri nasul. Așa, acum ce trebuie să afli tu despre Sfatul din Gaisterștat ca să pricepi a treia minune e că nimeni din cetate nu-l văzuse vreodată, căci el era făcut nu din bătrânii cetății, ci din cei mai bătrâni, mai bătrâni de atât nici că se putea, atât de bătrâni încât erau morți. Da, ai auzit bine – morți. Și nu doar morți, ci morți de mult, nu de ieri, alaltăieri – morți și putreziți cu cenușa împrăștiată și oasele măcinate. Sfatul Bătrânilor din Gaisterștat era cu totul o adunătură antică de stihii.

Ei, nu te holba așa la mine cu ochiul ăla al tău, îți spun doar ce am auzit și eu! Se zice că, din când în când, în Casa Sfatului se ținea adunare de stafii și se decreta ba una, ba alta, apoi câte un mai-mare al cetății – nu din Sfat, dar în slujba-i – ieșea în piață și înștiința cetatea despre tot ce puseseră la cale fantomele care, din umbrele lor reci, ori calde, din lumea lor pe care nimeni nu o cunoaște, conduceau cetatea Gaisterștat.

———————

(...) ce s-a vorbit acolo, la sfatul acela straniu, nimeni nu poate să ne spună, poate doar gâzele din jur (...)

Acum, de ce ți-am spus eu toate astea? Ca să înțelegi ce zi măreață fu cea în care în fața casei micului Taush, pe treptele de piatră, se înfățișă mai-marele de care ți-am spus și, umăr la umăr cu cei doi părinți alungați din casă pentru un ceas, două, anunță mulțimii de cască-gură ce se adunară în fața lor că în acea zi, ba chiar la acea oră, duhurile Gaisterștatului se strânseră să țină sfat în jurul coșului în care gângurea împăcat pruncul Taush. Și sfatul se lungi, că numai spre seară mai-marele plecă de pe trepte fără să scoată o vorbă mulțimii, și, dând din mâini să alunge gloata, croind parcă loc pentru al său alai nevăzut, intră în Casa Sfatului și închise ușa câteva clipe mai târziu, când pesemne că intrară toate stihiile orânduitoare. Acum, ce s-a vorbit acolo, la sfatul acela straniu, nimeni nu poate să ne spună, poate doar gâzele din jur, dar cine să le întrebe?

Și uite așa trecu și primul an al lui Taush în Gaisterștat și oamenii, unul după altul, încetul cu încetul, începură să se obișnuiască cu liniștea și nemișcarea ce se lăsa încet peste cetate și parcă peste întreaga Lume, cu gâzele ce dispăreau o zi, două, și se adunau în odaia micului Taush când nu putea dormi sau când îl durea și pe el burta, ca pe orice prunc, ori când Casa Sfatului stătea o zi întreagă părăsită și oamenii vedeau mai-marele pe treptele de piatră ale casei în care micul Taush gângurea părând să poarte sfat cu aerul din jur.

CAPITOLUL AL DOILEA,

—————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE

COPILĂRIA LUI TAUSH

PE CÂND DISPARE DIN LUME DE TREI ORI,

ÎNTORCÂNDU-SE MEREU TOT MAI ÎNȚELEPT,

DAR ȘI TOT MAI TRIST;

TAUSCH ÎȘI TOARCE ȘNURUL

Acum că ți-am povestit toate întâmplările minunate de la nașterea lui Taush, să nu care cumva să crezi că minunile s-au terminat acolo; nu, căci, la puțin timp după ce a împlinit Taush al nostru trei ani, care până atunci fusese însoțit, după cum spuneam, în gângurelile sale (căci Taush a început târziu de tot să vorbească) de gângănii și de fantomele Sfatului Bătrânilor și de acea liniște și nemișcare stranie, ca și cum ceva nerostit și nemișcat intra în Gaisterștat în vizită tainică la Taush – așa, deci după cum ziceam, care până atunci petrecu așa trei ani, deveni apoi tare singuratic și hotăra uneori să dispară, ascunzându-se prin te miri ce locuri din casă.

Ce faci? Caști? Să nu mi te ia somnul cât istorisesc, că neam din neamul nostru n-a tolerat așa ceva! Dormim și mâncăm la popas, am zis, altfel cobori și o iei la pas către Alrauna. Să știi tu, bunicul meu zicea deseori o vorbă: băiete, dacă e ceva ce am învățat despre om în 87 de ani, zicea, e că omul mănâncă, bea și doarme prea mult. Să nu fii ca omul! Și iată că nu sunt ca omul.

Acum ascultă:

Și cum tot dispărea Taush când ți-era lumea mai dragă, o auzeai pe mamă-sa plângând că, vai, unde-i copilașul meu, dați-mi copilașul înapoi! Apoi îl găsea pe sub vreo scară, în butoiul cu făină, la răcoarea pivniței, printre porumbei în pod, ba uneori ședea pe brânză, în cămară, tăcut și nemișcat, așa cum numai el în vecie a putut sta, și mamă-sa putea deschide cămara întinzând mâna și băgând chiar și capul după cele trebuincioase de zeci și poate sute de ori în acea zi fără să-l vadă. Până ce băiatul clipea și biata femeie trăgea o sperietură vecină cu moartea și din plâns de jale se făcea plâns de haz. Cu timpul nu mai plânse și se împăcă femeia cu gândul că așa e micul ei Taush, așa cum se împacă omul cu orice gând, fie bun, fie rău. Iar pe astea toate le știu de la mamă-mea, care în acele vremuri era ca o soră pentru mamă-sa lui Taush.

Dar, într-o zi, gluma păru să se fi îngroșat prea tare, ca mierea zaharisită și întărită, bună, dar parcă-i prea bună să mai fie bună. Taush nu ieși din ascunzătoare când se lăsă noaptea peste Gaisterștat și nu ieși la lumină nici când se iviră zorii, și tot așa o zi, apoi încă una, și încă una, până ce se împlini săptămâna în casa pustie și mare tristețe era. Unii vorbeau și spuneau că mamă-sa a înnebunit și a pus ea singură capăt minunilor micului Taush, cu mâinile sale (căci pe atunci nu se știa dacă puterile lui Taush sunt de la Lume ori de la ne'Lume); alții că nu se poate, că femeia își iubea plodul și că, mai degrabă, copilul s-a pitit atât de bine, că nu s-a mai găsit nici el pe sine; ba alții spuneau că vreun animal o fi intrat în casă pe ușa uitată deschisă și l-o fi înhățat; unii că cineva l-a furat să-l vândă bâlciului (*Veniți să vedeți copilul făcător de minuni!*); ba unii că l-ar fi luat duhurile Sfatului; ba alții că ar fi dispărut și gata, ce e de înțeles aici? întrebau. Ca în orice făcea micul Taush: de neînțeles pentru mintea omului. De ar fi întrebat gângănile, poate ar fi aflat, dar cine să poată întreba gângănile? Taush era doar unul.

S-a întors, mă-ntrebi? S-a întors, că de nu, nu aș avea ce să-ți istorisesc cinci zile și ce să visezi patru nopți, nu-i așa? S-a întors după o săptămână, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat, și mamă-sa l-a găsit în curte jucându-se cuminte cu o mâță din vecini. L-a strâns în brațe, a plâns – bucurie mare! A vrut chiar să întindă masă pentru rude și vecini, dar, când s-a uitat femeia mai cu luare aminte la odrasla ei, căzu pe gânduri și tot încruntată stătu trei zile și tot nedormită trei nopți, pentru că, i-ar fi spus ea mamei mele, femeia își cunoaște copilul, nu-i așa?, iar micul Taush nu mai era la fel. Ceva se întâmplase cu el, ochii lui parcă mai adânciți în cap, privirea lui parcă mai înțeleaptă,

ca și cum, dacă până atunci Taush ar fi părut că citește rânduri ascunse în aerul din jur, deslușind Lumea în liniștea capului său, buchie cu buchie, acum părea că citește printre acele rânduri, și că ce era acolo, ascuns în spatele celor ascunse în spatele lumii, era chinuitor și rece pentru el. Dar Taush tăcea și nimeni nu află vreodată unde dipăruse preț de o întreagă săptămână.

Dar bănuiala femeii cum că micul ei Taush s-ar fi întors mai înțelept, dar și mai abătut, de acolo din sălbăticie, sau din spatele Lumii, sau de unde s-o fi întors, se adeveri când observă noi întâmplări stranii în jurul său. Când se puneau la masă, brânza învechită părea să se împrospăteze din senin; când venea Taush cu pita din cămară, din uscată și tare cum o știa mamă-sa, o aducea proaspătă și moale; când ieșea micul Taush din pivniță, vinul ce-l știau trecut era din nou ca proaspăt stors din strugure; și tot așa, și tot așa. Dar, după ce pricepu femeia ce se întâmpla, nu se mai necăji și se bucură de darurile băiatului ei, iar pe cei care aflaseră, c-așa-i în Lume, oamenii vorbesc, chiar îi primea în casă să-și așeze bucatele și băuturile pe lângă copil, în timp ce acesta se juca nepăsător cu vreun lemn scobit în forme ce numai în mintea lui înviau și nășteau basme.

Dar n-au fost doar trei minuni la naștere, ci și trei plecări ale micului Taush, așa că stai cuminte și ascultă. Și nu te mai îngriji tu de ce-i sub coviltir, că abia dacă-i treaba mea, d'apăi a ta! Ascultă:

Trecură vreo doi ani de când micul Taush dispăruse o săptămână întreagă și, în tot timpul acesta, nu mai plecă nicăieri și nu se mai piti defel, nici măcar pentru o clipă cât un clipit. Dar, într-o zi, mamă-sa din nou nu putu da de el în casă și iar vărsă lacrimi toată ziua, și așa și-a doua, și așa și-a treia și trecu și săptămâna și iată că se făcură două săptămâni, până când micul Taush intră pe poartă ca și cum nimic nu se-ntâmplase și merse să îmbuce ceva în cămară din bucatele mereu proaspete din mâinile sale. Când ieși din casă, femeia îi văzu ochii și îi citi înțelepciunea și durerea din ei; înțelese și tăcu. Îl sărută pe frunte și-l lăsă în plata lui prin curte și pe străzi, așteptând, știind.

Și iată că nu trecu o zi și primul semn de pe urma plecării se arătă limpede ca apa de izvor. În fața casei lor, hărmălaie mare, iar când ieși Taush să caște ochii, văzu lungit un cal cu două picioare frânte, văitându-se pe limba lui în fața stăpânului său ce tocmai se pregătea, cu lacrimi în ochi, să-i dea cu toporul în fruntea lată, să-și scape scumpul cal de chinuri crunte. Taush îndată începu să fluiere ștrengărește și să fugă în stradă. Omul se opri și lăsă toporul jos. Copilul începu să-și frământe degetele într-un anume fel și să fluiere o anume melodie a sa și, aplecat peste picioarele frânte ale animalului, munci în gândul său, lucrându-și simțurile. Câteva clipe mai târziu, calul bătu aerul cu a sa coamă și, smucindu-se de două, trei ori, se ridică și se arătă stăpânului său cu oasele oblojite, mândru și puternic. Mulțimea amuți și nu puțini fură cei care se lăsară în genunchi în fața băiatului de cinci ani, a micului Taush, care, iată, plecase a doua oară și se întoarse – de unde, nimeni nu știa – cu noi puteri demne de sfinții pustietăților. Dar lui Taush nici că-i prea păsa de uimirea și admirația celor din jur și se întoarse în ograda părinților săi, la joacă și la lenevеală în umbră.

Dar vorba? Vorba nu stă, ci umblă, și astfel poposi în fiecare curte și în fiecare casă și nu era bărbat, femeie sau copil în Gaisterștat să nu fi aflat de noua minune a lui Taush. Și începură care cum putu, cu ce avu prin ogradă, sa meargă la Taush să-i îngrijească puiul, câinele sau vaca; îl mai chemau să vadă nașteri de mânji ori de viței, așa, doar stai acolo, maică, ziceau bătrânele, să stai aproape de te cere iapa ori vaca. Și micul Taush stătea și din acea zi și până plecă de acasă (da, plecă, dar nu mă zori, că orice tâlc își are rânduiala) nici un animal nu se mai bolândi și era mare belșug în carne și în lapte și în ouă și în blănuri în Gaisterștat. Dar, de-i convenea au ba micului Taush că el se îngrijea de animalele omului și omul curma viața animalului zdravăn, acum nu avem de unde ști. Aș fi încredințat să spun că ba, dar ce să-i faci, așa e omul, nechibzuit. Ce știu eu? Eu nu-s decât un biet schelet, istorisind povești în ăsta soare de iarnă. Acoperă-ți capul, să nu mi te smintești și să mori, că nu așa ne-a fost înțelegerea.

Acum, dacă îți povestesc și cea de-a treia plecare a lui Taush, vei zice negreșit că sunt un mincinos – trei minuni la naștere, trei plecări, ce va să urmeze? Trei vieți? Chiar trei vieți, dar celelalte două nu-s pentru aici și acum, ci pentru alte povești din alte locuri și alte timpuri. Ascultă:

Abia ce împlinise Taush al nostru șapte ani, dar de vorbit tot nu vorbea. Vreau să zic, cu omul, căci cu lighioana și fiara vorbea cât era ziua de lungă și noaptea de adâncă. Și cum împlinise el șapte ani, tată-său și mamă-sa porniră să-l treacă în catastifele școlii de pe lângă biserică, să învețe și el carte, deși, în taină, mamă-sa știa că micul Taush era deja, la cei șapte anișori ai săi, mai înțelept decât toți învățătorii și preoții din Gaisterștat la un loc.

Când s-au întors acasă, ia-l de unde nu-i. Taush dispăruse din nou, a treia oară. Mamă-sa nu vărsă nici o lacrimă în prima zi, nici într-a doua, nici când se împlini săptămâna, căci, nu ți-am zis eu?, omul se învață cu orice. Trecu și a doua săptămână fără lacrimi, dar cu plăcinte mereu calde pentru când avea să se întoarcă băiatul de unde era. Dar când intrară în cea de-a treia săptămână, se puse femeia pe bocit și plânse într-un ceas cât pentru cele două săptămâni neplânse la un loc. Plânse toată săptămâna, și în a patra, văzând că nu se întoarce, tată-său bătu șase scânduri în cuie, făcându-i micului Taush un sicriu și-l puse la păstrare până când cineva avea să-i găsească băiatul printr-o râpă ori pe sub vreun pod. Dar iată că nu-și găsi coșciugul nici o folosință, că Taush intră din nou în curte ca și cum nu lipsi nici o clipă, și cred că și acum o fi pe undeva sicriul ăla strângând praf, nu cenușă. Se veseli casa la văzul lui și se bucură tot Gaisterștatul că li se întoarse micul lor sfânt.

—————

PLÂNSE TOATĂ SĂPTĂMÂNA, ȘI ÎN A PATRA, VĂZÂND CĂ NU SE ÎNTOARCE, TATĂ-SĂU BĂTU ȘASE SCÂNDURI ÎN CUIE (...)

Dar înțelepciunea și melancolia din ochii băiatului fură greu, tare greu de suportat pentru mamă-sa, care, câteva zile la rând, nici nu putu să-și privească odrasla în ochi când îi săruta fruntea, ori când îl ținea strâns în brațe. Sunt sigur că vrei să afli ce minune a mai adus cu el micul Taush din peregrinările sale solitare, așa că n-am să te frig prea mult în așteptare. Mamă-sa îl văzu mai

întâi și mai întâi făcând-o, pe când ședea pe scările casei odihnindu-și picioarele, brațele și spinarea, gândindu-se la Taush și la bărbatul ei și la toate ce au fost și la toate ce aveau să fie, când văzu o gânganie dolofană așezându-se din zbor pe umărul micului Maron și pipăindu-i cu antenele urechea dreaptă. Taush se opri din joaca lui de copil și femeia îi văzu din nou ochii cei adânci ca apele și înțelepți ca cerul. Băiatul se ridică și porni prin poartă să iasă în stradă și de acolo o luă prin gangurile întortocheate ale Gaisterștatului. Femeia îndată se ridică și îl urmă de teamă să nu-i mai plece copilul, că lacrimi de vărsat parcă nu prea mai avea. Dar Taush nu ieși din cetate, ci se opri în fața casei brutarului Bruit, cel cu trei fiice și trei fii, intră în casă fără să bată la ușă și urcă în camera mare a stăpânului. Mamă-sa grăbi pasul după el, intrând și ea în casă și cerându-și scuze în stânga și în dreapta celor adunați în camere și în holuri, făgăduind să își scoată grabnic băiatul din casa străinilor. Dar când ajunse sus, îl găsi pe micul Taush lângă patul brutarului. Acesta, albit tot și înfrigurat, era înfășurat în pături ca de păstrare, cu toate umorile în balanță, pe moarte, așadar.

Femeia se rușină și trase de Taush, întrebându-l ce crede că face la un bolnav în casă, să-i tulbure liniștea de dinaintea liniștii. Taush nu răspunse, știm deja, că nu grăia încă, nici la cei șapte ani ai săi, ci doar își dezbrăcă cămașa și începu să caute cu degetele-n buric. Familia muribundului îl privea uimită și înspăimântată, femeia se rușină și mai tare, dar, până să zică sau să facă cineva ceva, Taush începu să tragă de un fir roșu din buric, scoțând cam un metru de ață groasă și udă, înfășurându-l în jurul pumnului său, apoi retezând firul și împingând capătul rămas la loc în buric. Mamă-sa își duse mâinile la gură de mirare și oamenii începură toți a șușoti că trebuie, da, acest băiat trebuie să fie, nu-i așa?, micul Taush, sfânt al Gaisterștatului.

———

(...) TAUSH ÎNCEPU SĂ TRAGĂ DE UN FIR ROȘU DIN BURIC, SCOȚÂND CAM UN METRU DE AȚĂ GROASĂ ȘI UDĂ (...)

Desfășură Taush firul și-l înfășură în jurul încheieturii mâinii drepte a brutarului. Își îmbrăcă apoi cămașa și ieși din casă de mână cu mamă-sa. De ce a făcut-o, mă întrebi? Ei, multă lume s-a întrebat la fel în zilele ce au urmat morții brutarului și mulți și-au bătut capul cu asta. Eu știu și îți pot spune de vrei, căci o știu chiar de la el, când, mult mai târziu, în pustiu, mi-a spus, ca din senin,

că mai de preț decât să vindeci e să orânduiești cum pleacă omul dincolo. Iar oamenii din Gaisterștat au început a bănui că asta face micul Taush, și trebuia să fie bine, căci ce rău a făcut vreodată micul sfânt în cetatea Gaisterștatului? Așa că, de-ndată ce cădea omul la pat, mângâiat prin toate mădularele de simțământul morții, lumea trimitea după Taush, iar cel mai ades îl găseau deja pe drum spre ei, cu vreun fluture în palmă ori vreo muscă pe buze. Ajungea, se despuia și-și torcea firul roșu din buric, pecete la mâna dreaptă, să știe orice duh la orice vamă că micul Taush, marele sfânt, i-a mângâiat ultimele ceasuri.

CAPITOLUL AL TREILEA,

——————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE
CHEMAREA LUI TAUSH LA CURTE
ȘI DESPRE MOARTEA LUI TATĂ-SĂU;
ÎN ALTĂ POVESTE, O SFÂNTĂ PUTREZEȘTE
PREGĂTINDU-SE DE DRUM

Vestea minunilor sale a părăsit Gaisterștatul și s-a împrăștiat prin câmpie asemenea tovărășiei dintre vânt și foc, și nu dură mult ca legenda lui Taush să ajungă, așa cum era, dar și înflorită, la Curte. Pe atunci neamul regelui nu pornise lungul război de dincolo de Lacrimile lui Tapal, zis și Marele Râu, și se ocupa mai degrabă cu mici bătălii duse prin vecini, neastâmpăr și pasiuni. Între două astfel de lupte, când regele era acasă, află de micul Taush și de darul său de a îngriji ultimele drumuri ale oamenilor și îl chemă cu întreaga familie să-și lege șnurul său magic în jurul încheieturii mâinii drepte a bunicului său, ce-și tot îndoia și-și lungea boala la pat de ani buni, mereu cu un picior în groapă și cu celălalt în fundul regelui.

Când a sosit alaiul după Taush în Gaisterștat, mamă-sa tare s-a mai speriat, crezând că vor să-l închidă pentru erezie și altele asemenea, inventate ori aievea, și nu vru să-l lase pe Taush să iasă din casă. Ba chiar alaiul se retrase în calăștile lor prețioase și purtară lungi discuții cu mai-marele Gaisterștatului, care tot cerea să mai iasă unul și altul din soliile regelui din caleașcă ca să aibă loc tot Sfatul, pe care însă nimeni nu-l vedea. Oamenii regelui au purtat vorbă lungă cu duhurile, pentru că se temeau să-l lase pe Taush să plece, mica lor comoară sfântă. Când se lămuri sfatul că aceia chiar erau de la curte și că regele însuși are treabă cu micul Taush, îngăduiră trecerea și înmuiară inima femeii să se încumete să plece cu băiatul la Curte. Și așa se duseră toți trei, călătorind zece zile în pas grabnic, pentru că moșului regelui, încăpățânat cum era, i se putea trezi să moară în zece zile, că tot zăcu zece ani.

Ajunseră la Curte, unde fură bine primiți. În veci nu mai văzuse neamul

lui Taush atâtea scumpeturi și bunătățuri. Îndată fu dus în odaia bătrânului care deja nici nu mai vedea, nici nu mai auzea bine, dar avea bucuria supărătoare de a scuipa pe oricine în jurul patului său îndată ce i se năzărea ceva. Dar pe Taush nu-l scuipă. Băiatul își dezbrăcă cămașa și începu să-și toarcă firul roșu din buric, dar, când să îl lege, alese brațul stâng să-și pună pecetea. Apoi se urcă în caleașcă și dădu întregii curți de înțeles că-i gata, și-a isprăvit treaba acolo, ce să mai stea? Spre Gaisterștat!

Ai lui se temeau de furia regelui la un asemenea afront, dar nici vorbă, regele, fericit că treaba se încheie cum dori, le dădu un cal breaz și o pungă de colți și gheare și îi trimise acasă cu același alai bogat. Nimeni nu băgă de seamă că șnurul lui Taush era legat de mâna stângă a bătrânului, pentru că niciodată Taush nu îl mai legase acolo, deci nimeni nu bănui dacă era de bine sau de rău. Taush legase șnurul și gata – să ne veselim! Dar eu știu, eu și numai eu, ce înseamnă acel șnur pe mâna stângă, pentru că l-am întâlnit pe bătrân pe pragul dintre lumi, uite așa, stătea pe prag și scuipa în stânga și în dreapta, și nu putea să facă nici un pas, nici încoace, nici încolo, atât de mare era puterea lui Taush.

Întorși în Gaisterștat, se bucură toată cetatea. Micul lor sfânt se întorsese, nu se prăpădise prin străini, iar punga cu bani era prea mare pentru o familie așa de mică, astfel încât femeia ferici cetatea când alese să împartă cu cei nevoiași punga sa. Făcură petrecere trei zile și trei nopți, dar nimeni nu observă tristețea micului Taush; doar mamă-sa, că-i mamă. În timp ce muzicanții cântau în curte și bucătarii pregăteau neobosiți mâncare pentru rude și vecini, femeia stătea în odaie, pe întuneric, ținându-și băiatul strâns în brațe, vorbindu-i în gând, sperând să-i audă și ea glasul, măcar în gând, măcar ca un ecou al ei, măcar ca un glas imitând un gând, sau un vânt, sau ceva, orice.

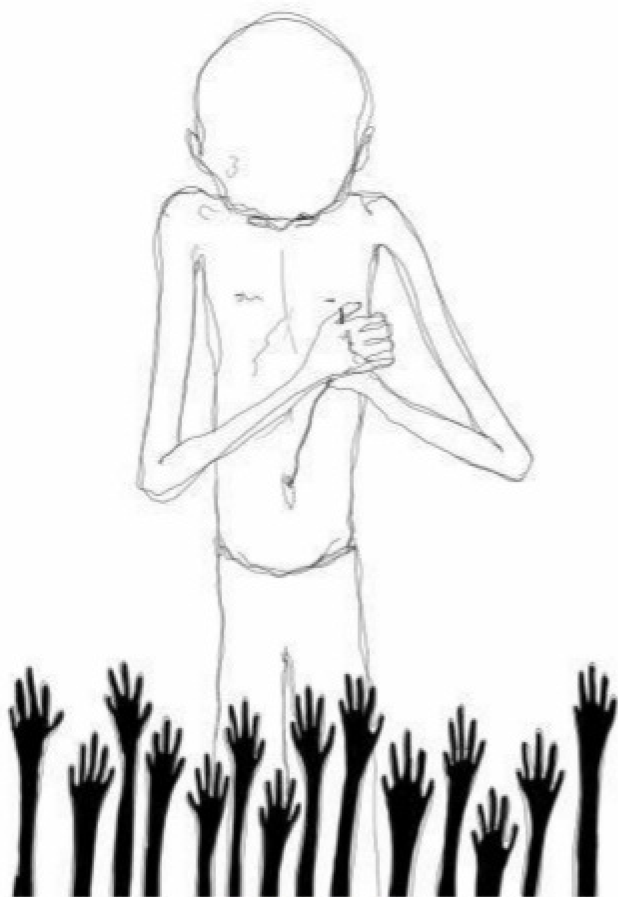
— De ce ești trist? întrebă femeia și îi mângâie părul. Pe atâta lume bucuri, dai viața înapoi animalelor, stai la sfat cu gâzele și te îngrijești de viața de dincolo a omului. Acum de ce ești trist? și, spunând toate astea, femeia se cutremură și înțelese că de viața de aici oricine se poate îngriji cu muncă și chibzuială, dar de viața de dincolo doar o mână de oameni, cu Taush printre ei.

Și ce greu trebuia să fie, la cei șapte anișori ai săi, să calce două lumi, să treacă praguri și să vadă o lume dintr-alta, iar pe cealaltă din cealaltă. Și îl strânse și mai tare și plânse și mai amar, gândindu-se la drumurile fiului său în cele trei plecări, nu în Lume, ci în ne'Lume, iar un fior îi străbătu tot corpul aflându-se, chiar și numai în gând, atât de aproape de moarte.

Dar la scurt timp după, femeia avea să cunoască moartea nu doar în gând, ci și în faptă. Era o dimineață de început de iarnă, aerul înghețat, și o presimțire întunecată în suflet, când veste sosi în piața mare din inima Gaisterștatului că noul zid al cetății, cel la care trudeau bărbații și tinerii flăcăi de câteva luni bune, se prăbușise peste schelele ridicate și luase cu el în râpă paisprezece suflete. Spaima se cuibări de îndată în inima mamei lui Taush, pentru că bărbatu-său fusese plecat de cu seară să ajute la ridicatul zidurilor. Noapte grea, ochi nedormiți, brațe moi și nenorocirea se întâmplă. Fugi femeia toată, ca de un gând de care încerca să scape, la marginea cetății, unde începu să strige după omul său. Numără bărbații, atât cât putu în sperietură, și brăzdă depărtările cu privirea, ridică un bolovan aici, unul acolo, ajută și ea la împins schela, dar după două ceasuri înțelese că bărbatul ei, iubitul ei om și cel mai scump prieten de pe fața pământului, fusese înghițit de praful bolovanului și că zăcea pe undeva pe acolo ca o râmă în râpă. Leșină.

Când o treziră femeile, văduvite din senin și plânse toate, îi spuseră să se ridice că îi veni băiatul. Așa și era, micul Taush stătea pe un bolovan imens, unul rupt de un pumn nevăzut din zidul cetății, și trăgea de zor de șnurul din buric, tot trăgând și rupând, trăgând și rupând, trăgând și rupând, trăgând și rupând, trăgând și rupând, trăgând și rupând, trăgând și rupând, trăgând și rupând, trăgând și rupând, trăgând și rupând, trăgând și rupând, trăgând și rupând, trăgând și rupând, trăgând și rupând, de paisprezece ori trăgând și rupând. Așeză apoi șnururile pe piatră în fața lui și le privi îngândurat, atât de trist, cum niciodată nu mai fusese văzut vreodată un copil de șapte ani. Paisprezece șnururi irosite și te trec și fiorii și scârba, scumpe călător, când te

gândești la cei paisprezece bărbați, toți unul și unul, tovarăși de o viață cu femei și copii și bătrâneți netrăite, toți înghesuiți pe pragul dintre lumi, nu tu-ncoace, nu tu-ncolo, murdari de praf și cu oasele pisate, îngrămădiți și totuși singuri. Femeile luară șnururile ca amintire și-și îngropară bărbații. Așa s-a lăsat doliul în acea iarnă gri peste Gaisterștat.

(...) TRĂGÂND ȘI RUPÂND, TRĂGÂND ȘI RUPÂND, TRĂGÂND ȘI RUPÂND, TRĂGÂND ȘI RUPÂND, (...)

Taush al nostru căzu și el în doliu. Își păstră tristețea chipului, melancolia ochilor, dar începu să glăsuiască. Femeii nu-i veni a crede când ieși în curte într-o după-amiază și îi văzu buluc, bătrâni și tineri, femei și bărbați, toți de prin vecini, adunați în jurul micului Taush, ascultându-l cu luare aminte și cu gurile căscate.

— Femeie, ziceau toți parcă într-un glas, Taush al dumitale e tot o minune din cap până în tălpi! Ascultă și tu ce bine povestește!

Într-adevăr, cei mai bătrâni ai Gaisterștatului mormăiau în bărbi că în toată viața lor lungă, ba nici la bunicii și străbunicii lor nu mai auziseră așa povești. Eram și eu acolo, și țin bine minte, ascultă la mine, că acum știu – Taush spunea povești din altă lume, folclorul adunat de dincolo, unde oamenii nu-s oameni și Lumea nu-i Lume, ci mult mai mult și mult mai puțin deopotrivă. De acolo le aduna Taush și le oferea cetății, glăsuindu-le cumva ca să le înțelegem, că de nu, urechile noastre ar fi fost numai bune de dat la porci.

Și-a trecut și iarna așa cum trece ea, vrei nu vrei, și-a trecut și anul, aducând cu sine oameni, ducând cu sine oameni, așa cum face anul, vrei nu vrei. Taush deveni cel mai bun povestitor al Gaisterștatului și oamenii cetății trăiră mii și mii de vieți în istorisirile sale fără să îmbătrânească în cei doi ani de la moartea tatălui lui Taush și până când băiatul trebui să plece în pădure. Ucenicii lui Moșu' Tace se înfățișară la ușa femeii pe când fiu-su avea zece ani și îi ceru să-l dea Moșului, pentru că, iată, ziceau, a trimis după el cu glasul altuia.

Dar iată, scumpe călător, că ne-a prins noaptea și trebuie să tragem pe sub stânci, uite acolo, să ne odihnim eu oasele, tu carnea, ca mâine să pornim la drum voinici și în putere și cu poftă de povestit.

Scheletul Bartholomeus Pumn-de-Oase trase căruța la adăpostul unor stânci scobite, făcând apoi focul din bețe culese de călătorul orb de-un ochi. Cu luna deasupra lor, se așezară apoi în jurul focului și ascultară zgomotele nopții.

— Frumoasă lume se deschide noaptea, când cea de zi se-nchide, zise Bartholomeus și-și aprinse o pipă lungă.

Fumul ieșea gros, greu, lemnos, de printre faldurile robei sale, scăpând printre coastele scheletului și bulucindu-se în jurul focului des. Călătorul își scoase desaga și înșiră bucate pe jos, un colț de pită și pastramă, bere și un măr; îi oferi și lui Bartholomeus, care însă căzuse într-o stranie meditație tot sugând din pipa lui și nu mai scoase o vorbă decât mult după miezul nopții, când zise:

— Acum, bunule călător, sper că povestea mea ți-a fost pe plac, că mai e mult din ea, și ar fi păcat să o seceri chiar acum, când ai aflat despre nașterea și copilăria celui care a întemeiat cetatea spre care ne îndreptăm împreună ca doi prieteni vechi, deși abia acum ne-am cunoscut. L-am lăsat pe micul Taush la cumpăna dintre mamă-sa și Moșu' Tace și n-ar fi bine să-l ținem acolo, în uitare. Mâine pornim la drum și cu noi povestea și uite așa se împlinesc lumi în lumi și vieți în vieți. Dar unde-i Lume e și ne'Lume și unde-i viață e și moarte și pentru toate e pregătit omul. Așa și noi, să ne gătim în odihnă pentru ce va să vie. Închide-ți, așadar, scumpe pelerin, acel ochi al tău și odihnește-l până dimineață, iar eu voi vedea de foc și de plata ta promisă pentru drum și poveste, exact așa cum ne-am tocmit.

Și omul se întinse și îndată adormi în căldura flăcărilor. Bartholomeus Pumn-de-Oase se aplecă aspra lui și, în acea primă noapte a călătoriei pelerinului cu scheletul spre Alrauna, călătorul își plăti prima parte a drumului. Bartholomeus începu să-i descărneze picioarele bărbatului, mai întâi stângul, apoi dreptul, încet, chibzuit, în fiecare tăietură experiența anilor, decenilor, secolelor. De la fesieri la călcâi, fiecare mușchi mare ori mic, tendon și piele, își părăsi osul pe care crescuse și, cu degete de os dibace, Bartholomeus se îngriji să le așeze pe oasele sale. O noapte întreagă trudi scheletul să-i smulgă carnea picioarelor, strângând astfel de la bărbat prima vamă a drumului, vama lui Bartholomeus Pumn-de-Oase.

Când soarele ieși de după stâncile bătrâne, Bartholomeus îl trezi pe pelerin și se urcară amândoi în căruță, pornind din nou către cetatea sfântului Taush. Vreo două ceasuri privi călătorul doar în jos, ba la oasele sale, ba la carnea proaspătă de pe picioarele scheletului, tot așa, fără să scoată un cuvânt, până ce începu Bartholomeus să povestească istoria micului Taush de unde o lăsase cu o seară în urmă. Și iată ce povesti:

PARTEA A DOUA,

———————

ÎN CARE SE AFLĂ

CAPITOLUL AL PATRULEA,

———————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE

MOȘU' TACE ȘI UCENICII SĂI,

CUM ÎȘI ÎNCEPE TAUSH TRAIUL PRINTRE EI

ȘI DESPRE DANKO FERUS, BIETUL DE EL;

MICUL SFÂNT FACE LUME

Toți din Gaisterștat și nu numai auziseră de Moșu' Tace, dar puțini îl văzuseră cu adevărat. Ce vedeau, însă, și nu de puține ori, erau ucenicii acestuia, ușor de dibuit de la o poștă: băiețandrii între zece și optsprezece ani, rași în cap și purtând straiele gri ale ordinului, în picioare cu sandale de piele încropite de mâinile lor, fie că era iarnă, fie că era vară. Mergeau în grupuri de câte doi, trei, rareori de capul lor, mereu prăvăliți în cine știe ce gânduri ale lor, călcând hotărât prin târg după merinde, pe lângă ziduri, culegând ierburi, ori către destinații necunoscute poate nici de ei, dictate în somn de anticul lor maestru. Spun asta pentru că și eu, dragă călătorule, am fost unul dintre ei în tinerețea mea, ba mai mult, am fost în solia din acea zi, purtând în cap și-n pântece dorința bunului Moșu' Tace de a-l aduce pe micul Taush printre noi, despre care se știa deja în orice târg și-n orice gaură de șarpe.

Eram cu încă doi frați, ieșiserăm din codru și intrarăm în Gaisterștat și lumea ne privea curioasă și fetele cu pofte, căci eram băieți vânjoși și frumoși, obișnuiți și cu munca grea, și cu mintea chinuită, dar noi nici vorbă să răspundem oacheșelor chemări, căci în somn primiserăm ordin ferm să-l aducem pe Taush și în locul lui să-i lăsăm femeii un ou. Nu știam planurile Moșului și nici ce făcea acel ou, dar îl țineam strâns la brâu și, îndată ce femeia a deschis ușa, l-am și dat de la mine. Nici acum nu știu, dar timpul i-a trecut de mult. Și s-a bucurat femeia că își găsise și Taush al ei locul, că, după toate plecările sale, cu toată muțenia sa de dinainte și, acum, cu toate istoriile pe care le năștea pe gură, Taush nu fu trimis niciodată la școală. Și mai știa femeia, cum știau pe atunci toate mamele din Talpa lui Tapal, că, dacă i se năzărea stăpânirii de

dincolo de Lacrimile lui Tapal să pornească bătălii și dincoace de apă, băiatul ei putea să aibă scăpare doar alături de frații săi, acolo în padure.

— Moșu' Tace a aflat de harul lui Taush, zise unul dintre ucenici, și e loc și trebuință de el la picioarele sale. Primiți acest ou în schimb și nu vă îndoiți.

I-am dat oul și femeia începu să plângă lacrimi de tristețe și de bucurie deopotrivă; bucurie că-și făcea și Taush un rost al lui în Lume ca orice băiat tânăr și frumos, necaz că avea să rămână femeie singură în gospodărie, iar trupul zdrobit al bărbatului ei îi apăru din nou în fața ochilor săi de parcă era cu ei acolo, în pragul ușii, pisat de pietre prăvalite.

Taush se lăsă dus și pe tot drumul repetă fără încetare că durase cam mult, că de multă vreme aștepta frații. Dar noi tăcuram și ne gândirăm în cor ce puști straniu aveam să ducem printre noi, unul care vorbea cu gângăniile, vindeca orătănii și călăuzea omul în moarte. Un copil puternic. Însă știam că Moșu' Tace era înțelept și mai știam și că avea să fie bine. Și a fost. Până ce n-a mai fost.

Moșu' Tace și ucenicii săi locuiau în Cetatea de Lemn din pădurea de lângă Gaisterștat. Nimeni n-avea habar când intrase bătrânul în pădure ori ce făcuse până atunci. Ucenicul vine la zece și pleacă la optsprezece ani, bătând apoi calea câmpiei cu misie anume; dar despre asta mai încolo. Și tot așa, și tot așa. Eram puțini, niciodată mai mult de treizeci de băieți, îngrijindu-ne de mica noastră cetate și, odată cu ea, de întreaga Lume. Acum eu văd cum îți bălăngăne ciolanele de atâta nerăbdare să-ți spun cum era traiul cu Moșu' Tace, și-ți voi spune. Că doar așa ne-a fost înțelegerea, scumpe călător chior.

Era greu, pelerine. Intrau băieții, după cum ți-am spus, deja la zece ani, copii abia dați în pârg, și plecau bărbați lați în umeri și înțelepți, la optsprezece ani, căci învățau în ăia opt ani cât alții în optzeci. Dormeau în mici barăci de lemn, dar numai de la treisprezece ani încolo, căci până atunci somnul și-l lungeau cât puteau în câteva ceasuri din zori de zi în mici gropi săpate în pământ, acoperite cu vreascuri și frunze, mușchi și bălegar. Acolo dormeau de la șase dimineața până la nouă. Imaginează-ți, călătorule, ce scump e somnul pentru un mucos de zece ani, când n-ai decât vreo trei ore pe zi să-ți culci capul pe ceva, în rest doar trudă. La început, în primul an, adormea care cum putea prin codru, la bucătărie; când ți-era lumea mai dragă, picai unde te găsea moleșeala și ăla erai. Îndată venea unul dintre cei mari și-ți altoia un par pe spinare și peste picioare, de nici să fi fost lăsat tot nu mai puteai să te lungești de durere. Dar, după un timp, te obișnuiai, cum se obișnuiește omul și cu bune, și cu rele.

—————

(...) SOMNUL ȘI-L LUNGEAU CÂT PUTEAU ÎN CÂTEVA CEASURI DIN ZORI DE ZI ÎN MICI GROPI SĂPATE ÎN PĂMÂNT (...)

Căci nu era doar rău, nu, și nimeni nu încerca să fugă. Eram ca frații și aveam și noi bucuriile noastre. De cum ne sculam la nouă și de cum adormeam la șase, tot împreună eram și nu era nimic ce clădeam să nu clădim împreună. Făceam ochi și ne împrăștiam care încotro, unde îi era datoria și locul – câțiva la grajduri, alții în bucătărie, câțiva în grădină, alții în târg după bucate. Taush al nostru fusese dus la grajduri, unde altundeva?, unde se îngrijea de vacă și de porci și de cele câteva găini ale ucenicilor. Tovarăș al lui era unu, Danko Ferus, băiat din neam de călăreți, care vedea de caii frăției. Așa trăgeau caii ăia la el, de ziceai că știa și el să grăiască pe limba lor, cum știa Taush pe cea a gândacilor. Cei doi ucenici s-au împrietenit îndată și erau mai tot timpul nedespărțiți prin codru: Taush și Danko, cei ce vorbeau cu fiarele.

Dar, cum se lăsa seara și codrul se întuneca, se adunau băieții cu toții în coliba Moșului Tace și, făcând focul și așezându-se în jurul lui, cădeau în gânduri obosite, amintiri și doruri de casă, neliniști ale vârstei. Ucenicii stăteau în jurul focului tăcând, doar lemnul ce mai pocnea pe glasul lui de moarte, și după vreo trei ceasuri, când toate ce-și duc traiul ziua dormeau și toate ce-și duc traiul noaptea înviau, ușa se deschidea în fundul colibei și vreo doi ucenici ieșeau și trăgeau covoarele groase de pe pereți, scoțând la lumina flăcărilor cea mai minunată bibliotecă pe care ți-o poate scorni mintea și vedea ochii. Ascultă: șiruri după șiruri de cărți legate, copiate cu grijă de mâini dibace de ucenic timp de sute și sute de ani. Și în urma celor doi ucenici pășea cu mersul său chinuit de vremi și tristeți Moșu' Tace – chel, mic și sfrijit ca o prună în pivniță, înfășurat în straie gri până la gât, cu ochii orbi și limba mută.

———————

— DESCHIDEȚI ȘI SCRIEȚI!

Se așeza la locul său, loc de cinste, și un ucenic îngenunchea lângă el. Noi toți tăceam și ascultam la ce avea să vină, deși știam că unul dintre cei doi ucenici, nu cel care îngenuchiase, ci celălalt, urma să zică doar atât:

— Deschideți și scrieți!

Și noi deschideam și scriam ce auzeam. Moșu' Tace își așeza mâna roasă de secole pe capul cel tânăr, chel, al băiatului îngenuncheat, iar ucenicul

începea să povestescă cu glas tocit de piatră aspră, voce de bătrân (înțelepciunea mortului), o nouă povestire ce nu se termina decât în zori, spre șase, când ucenicii se apucau să o așeze întreagă între coperte. Moșu' Tace se întorcea în lumea lui pentru încă o zi. O carte era pusă în rafturile din colibă, restul scoase în pădure – asta mi-era menirea, afli acum – și duse la izvor, sub stâncă, unde un căruțaș, mereu același, aștepta să ducă istorisirile bătrânului Moșu' Tace și ale ucenicilor săi în lumea largă, în toate zările văzute și nevăzute.

Și uite asa au trecut anii și a împlinit Taush treisprezece ani și nu mai fu nevoit să doarmă în groapă, ci i se pregăti un pat moale și i se dădu voie să doarmă până la prânz, în timp ce alții, dintre cei noi și mai mici, trebăluiau în jurul său. Dar nu o dată fu găsit patul gol și Taush în vechea lui groapă, pentru că tare greu se despărțea de somnul său din sânul pământului umed, în șoapta râmelor, în brațele rădăcinilor. Fu cotonogit bine o dată, de două ori, de trei ori, până ce începu Taush al nostru să îndrăgească patul cu scândură și pernă cu paie.

Îl iubeau frații, dar se cam și temeau de el, ascultă la mine, ne temeam că-i știam puterile și darurile și auzisem și noi că plecase de trei ori din lumea asta, dar unde fusese nimeni nu știa, și, deși putea grăi acum și o făcea cu tărie și cu glas plăcut, Taush nu a împărtășit niciodată cu frații săi secretul – unde a fost când n-a mai fost. De multe ori i-au cerut ajutorul, ba să le aducă pe aripă de gâză vreo veste de acasă, de departe, ba să oblojească vreun pui de cățel pe care îl aveau în grijă pe ascuns, și, atunci când micul Hanske a căzut din cel mai înalt copac al pădurii, l-au luat pe brațe pe Taush și l-au înfățișat muribundului. Taush și-a dezbrăcat cămașa și și-a tors șnurul din buric pentru întâia oară de când plecase de la mamă-sa, adică de patru ani. Și Hanske muri, dar măcar nu muri singur.

Uneori, când isprăvea treaba mai devreme în grajduri, Danko înhăma unul dintre cai și plecau amândoi, el și Taush, călare prin câmpie, trecând pe lângă zidul acum întremat care îl smulse pe tatăl lui Taush fără șnur la încheietură din lumea asta și călăreau preț de câteva ceasuri prin cătune și sate răzlețe, gândindu-se că, într-o bună zi, Moșu' Tace avea să îi trimită în Lume să clădească cetăți. Își alegeau în joacă câte un sat sau altul pentru ei, acolo unde găseau o fântână mai trainică sau vreo copilă mai oacheșă. Se întorceau mereu la timp pentru ceremonia de noapte, mereu în locul și la timpul cuvenit, cu peniță și hârtie. Moșu' Tace, smuls acestei lumi în bezna și-n tăcerea sa; ucenicul-voce glăsuindu-i povestea. Tot Gaisterștatul știa că mulțumită lor și poveștilor născocite de bătrân Lumea avea să mai vadă o nouă zi, căci, se spunea, Moșu' Tace croia dimineți în poveștile sale, iar fără el întunericul ar fi înghițit Lumea, soarele ar fi uitat să se ridice de sub pământ, iar toți cei ce așteaptau în umbre – și sunt mulți, călătorule, legiune, – ar fi trăit în sărbătoare eternă. Așa că oamenii cetății aduceau de-ale gurii și altele trebuincioase și le lăsau în fiecare săptămână pe masa mare din fața cetății de lemn din pădure, îngrijindu-se să nu tulbure în niciun fel traiul pustinicilor.

Dacă vorbeam cu Taush, întrebi? Desigur și nu arar. Am fost chiar tovarăși de drum spre Mandragora, cum suntem noi acum spre Alrauna, dar despre asta mai încolo, acum e vremea să îți povestesc despre mândra lui Taush.

CAPITOLUL AL CINCILEA,

——————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE

MOARTEA DUHURILOR

ȘI DESPRE MÂNDRA LUI TAUSH

ȘI CUM SE ASCUND EI

SĂ-ȘI FURE UNUL ALTUIA CLIPE CU NESAȚ;

TAUSH DREGE O MÂȚĂ

ȘI VEDE DINCOLO DE NORI

Abia ce împlinisem cincisprezece ani când Moșu' Tace, prin ucenicul său gâtlej, ne porunci să începem să mergem cu rândul în Gaisterștat o dată la zece zile și să ajutam unde e nevoie de noi. S-au bucurat ucenicii să își poată vedea neamurile mai des și s-a bucurat și Taush. Când îi veni rândul, țâșni în cetate și în brațele mamei sale, care tare se mai ferici și îl îndopă cu plăcinte.

— Mai vorbești cu gâzele, mamă? întrebă femeia și Taush zise că mai. Mai oblojești fiarele, mamă? întrebă femeia și Taush zise că mai. Mai țeși sfoară din buric, mamă? întrebă femeia și el zise că mai. Așa, puiul mamii, tată-tău ar fi tare mândru de tine.

Și Taush spuse că e, știa că era, căci îl vedea acolo în prag, nu cel al casei, ci ăla al Lumii. Îl vedea des și știa că râdea cu un ochi, de mândrie și drag de Taush, și plângea cu celălalt, de dor și durere de șale.

— Dar de ce îl dor șalele, mamă? întrebă femeia scuturată de fiorii groazei, căci așa se speria mama de vorba fiului, când îl auzea pe Taush cum povestea.

— Pe tine nu te-ar durea șalele, mamă, dacă ai sta o vecie în picioare pe prag?

— M-ar durea, băiatul mamii...

— D'apăi să stai o vecie pe un prag între două lumi în care ferestrele-s mereu deschise, zise Taush și înfulecă plăcinte.

Era tare frumos când cobora Taush în cetate să ajute unde i se cerea. Ajungea pe strada lui, săruta mâinile mamei și se așeza pe un bolovan imens; nu avea mult de așteptat, că îndată venea cineva cu vreo vită bolândă, ori altcineva să-l ia să-l ducă la vreun bunic bolnav. Era bine la ei pe stradă când venea Taush, căci pornea cu el liniștea și nemișcarea și lumea își amintea de cum fusese odată Gaisterștatul pe când Taush făcea minuni.

— Cum e în pădure, Taush? îl întrebau copiii. Unde ai fost când n-ai mai fost? îl întrebau copilele. Și ce petreceți voi acolo în coliba aia noapte de noapte? întrebau bătranii.

Iar Taush încerca să-i alunge în râsete și veselie, asemenea unui roi de fluturi, și nu le spunea nimic.

Într-o zi, pe când era în cetate, trebăluind ceva prin târg, îl văzu pe mai-marele ieșind în piață și fluturând ca de obicei din brațe, să facă loc alaiului de duhuri; tăie mulțimea în două și dispăru în ale lui. Atunci Taush fugi la mamă-sa și o luă deoparte. Se închiseră în casă și îi ceru să ia loc.

— Mamă, ceva rău se va întâmpla – o văd, o știu, o miros, o gust, o aud.

— Dar, vai, răspunse femeia, ce vezi, ce știi, ce miroși, ce guști, ce auzi?

— Mai-marele umblă singur prin cetate, dă din mâini să-și facă loc, lui și Sfatului de morți, dar e singur și lumea nu știe. Să nu mai spui la nimeni, că omul se sperie, dar tu, mamă, să știi să te ferești de minciuni. Duhurile Sfatului nu mai sunt, au plecat de bunăvoie ori alungate, dar de bine nu e. Ceva se stârnește, ceva se pregătește; își îndreaptă spatele – îl aud, își gătește hainele – îl văd. A început, mamă, și mai-marele o știe.

Eu îți spun toate astea, scumpe călător, așa cum le-am aflat în Valea Roasă de la sfântul Taush în lungul nostru pelerinaj spre Mandragora, în care toate au fost spuse și toate au fost făcute. Dar despre asta, mai încolo. Acum ascultă:

Mamă-sa a înțeles ce i-a spus băiatul și n-a zis nimănui nimic, dar s-a ferit de tot și de toate, așa cum îi promisese. Apoi, la scurt timp după, Taush al nostru a zărit-o pe Katherina și, furându-i fata inima băiatului, o spaimă mare îl cuprinse pe tânărul sfânt, căci o iubea atât de tare, încât gândul că ar putea

muri în negurile ce se anunțau cât timp el era departe îi chinui somnul și îi măcină veghea. Și-o imagina pe prag singură și plânsă, căci ce e ăla simțământ de dragoste fără frică de moarte? Dar Katherina nu știa nimic, nici măcar că Taush trăia, căci se mutase de curând în Gaisterștat și ai ei o fereau de vorbele cetății.

Dar, într-o zi, trecând pe lângă bolovanul mare pe care Taush ședea și aștepta cu privirea în jos, că așa se întâmpină dragostea, îl întrebă ce căuta și pe cine aștepta. Taush, fără să ridice ochii din praf, răspunse sincer că nu căuta nimic și că aștepta totul.

— Mă pun în slujba cetății, domniță, asta fac, răspunse el.

Fata îl întrebă atunci ce știa să facă și cât costa.

— Știu să vorbesc cu insectele, domniță, și nu costă nimic.

Katherina, crezând că e o glumă, râse.

— Și la ce m-ar ajuta pe mine asta? întrebă.

— Să știi când vine răul din pământ și binele din ceruri, răspunse Taush și fata se cutremură.

— Ești umbrit, băiatule, și cam trist. Ce mai știi să faci?

— Știu să îți îngrijesc animalele din casă sau din ogradă.

— Asta e bine, zise Katherina. Și cum știi tu să faci asta?

— Vorbesc cu ele și macin viața din jur cu degetele, uite așa; presar apoi din ea în fiară și se înzdrăvenește.

Și fata se îngrozi din nou.

— Mai știi ceva a face, umbră?

— Știu să țes fir din buric. Să fiu vameș bun mortului.

Atunci biata fată chiar se înfioră de tot și plecă în treaba ei, cuprinsă de gânduri rele. Întorcându-se acasă, după câteva ceasuri, găsi bolovanul gol și băiatul plecat. Taush o privea din spatele geamului, din casa mamei, femeia furișându-i-se pe la spate și sărutându-i creștetul capului.

— Băiatul meu a crescut, zise femeia. Doi ani mai ai de stat în codru, scumpul meu, apoi ieși în lume și te bucuri de ea.

Dar sfântul zise:

— Nu e bucurie în lumea asta, mamă, căci o altă lume o acoperă...

Zilele treceau și Taush, ca ucenicii, cernea cuvintele între Cetatea de Lemn din pădure și cetatea din câmpie. Pesemne că fata se frământase mult pe seama vorbelor lui Taush, că, de cum apărea sfântul pe bolovan, mulțime în jurul său, se înfățișa și ea tăcută, ascultând poveștile lui și trăind cuvintele minții și trupului. Taush nu îndrăznea niciodată să ridice ochii de pe mulțime și să îi așeze pe chipul ei, de teamă să nu afle că nu era acolo. Dar o simțea și era bine. Tremurau amândoi cuprinși de friguri, dar tăcând tremurau, asemenea copacilor în vânt, adânc în pădure; nimeni nu știa de ei și totuși se mișcau.

Așa trecu un an, iar într-o seară, când toți plecau spre casele lor, iar Taush se grăbea să ajungă în pădure, Katherina l-a oprit.

— Taush, i-a zis, mâța mea e beteagă, vino să o vezi. Vii?

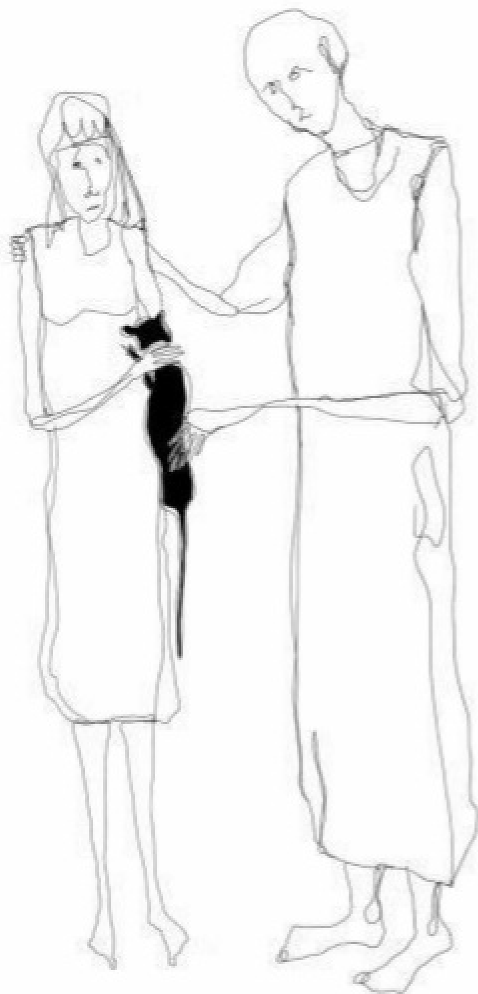
— Vin.

Și merseră amândoi în curtea Katherinei, unde, într-un coș, zăcea și plângea de zor o pisică tărcată. Taush începu să își frământe degetele și să mormăie de-ale lui, iar, în scurt timp, osul animalului se îndreptă și se întări. Katherina îi mulțumi și îl prinse de braț. Buzele lor se întâlniră și nu se mai dezlipiră, până ce fata fuse chemată în casă. Katherina se smulse din strânsoare și dădu să fugă, dar acum era Taush cel care o ținea de braț, oprind-o.

— Nu e bine ce ai făcut, zise sfântul.

— Dar ce, zise Katherina, numai eu am fost? N-ai fost și tu?

— Nu la asta mă refer, știi.

———–—

(...) ÎNTR-UN COȘ, ZĂCEA ȘI PLÂNGEA DE ZOR O PISICĂ TĂRCATĂ.

Și, sărutând-o pe frunte, plecă, iar Katherina crezu că moare de rușine, lacrimi împânzindu-i ochii, căci întorsese piciorul pisicii doar ca să-l ademenească pe sfânt. Dar așa-i iubirea, nu, pelerine? Mereu nechibzuită.

O fi stat biata copilă ca pe ace zece zile, întrebându-se dacă avea să-l mai vadă vreodată pe Taush, dar sfântul s-a întors și a iertat-o pentru ce făcuse, că acel sărut deasupra unei mâțe fu făcător și desfăcător de lumi și de toate iertător. În acea seară întârziase la Moșu' Tace și fu aspru pedepsit, căci, spuneau ucenicii, fără el Lumea nu se îmbrăcase potrivit noii zile ce stătea să vină și cu siguranță erau undeva petice de pământ și aer și om și plantă și animal ce nu dospiseră peste noapte și omul avea să cadă în gol și golul avea să cadă în om. Dar, în ciuda asprei pedepse, în cele zece zile petrecute în scorbura unui copac, făcând post, căci tot ce îi rămânea de mâncat era scoarța lemnului și tot ce era de băut era apa de ploaie, gândul îi era nu la lumea ciuntită de afară, la care trudeau ucenicii zi după zi, ci la cea ce-nmugura în el, dreaptă, dar și învolburată, niciodată potolită, lavă, și un singur nume răsuna în liniștea scorburii sale în noapte: Katherina.

Când Taush se întoarse în Gaisterștat, o găsi pe copilă sprijinită de bolovanul său.

— Toată strada ți-a dus lipsa, spuse ea rușinată.

— Ce face pisica? întrebă Taush. Trăiește?

— Trăiește.

— Merge?

— Merge.

— Atunci capul sus, zise Taush, nu te mai rușina. Am venit devreme, să te am înainte să mă aibă alții.

— Ești mult iubit aici, zise Katherina. Am vrut să îți cer iertare.

— Eu n-am cum să te iert, Katherina. Mâța să te ierte.

— Și ce crezi, mă iartă?

Taush îi ceru să aducă pisica. Sfântul o frământă în brațe, pisica torcea.

— Mă iartă, Taush?

— Te iartă, că nu are încotro – e pisică, a uitat.

— Eu n-am uitat, plecă fata capul, dar Taush îi luă palmele între ale sale și zise că nici el. Iar amândoi înțeleseră ce era de înțeles.

Apoi oamenii Gaisterștatului se adunară să-l tragă pe Tausch de limbă, să le mai povestească una ori alta, să le mai împrospăteze cămara, să mai îndrepte vreun os sau să mai închidă vreo bubă, să mai tragă de șnur, doar

așa, fără temei, să vadă și cei mai mici dintre cei mici ce mari minuni se mai întâmplă pe lumea asta. Taush împăcă pe toți, până la șnur, căci cu moartea omului nu e de glumit. Dar în tot timpul ăsta, Taush era cu mintea la Katherina și Katherina cu gândul la el.

Ei, cum de unde știu? Eu sunt Bartholomeus Pumn-de-Oase, zis și Bartholomeus Știe-Tot și, unde nu cunosc, istorisesc să fie. Apoi e – și povestesc. Ascultă:

Mamă-sa tare se bucura să vadă că la dreapta băiatului era mereu o fată atât de frumoasă, căci, ce nu vede omul obișnuit, o mamă vede înzecit. Mai împletea cununi de flori de prin grădină, mai cocea o chiflă, două cu susan și curmale de departe, să le dăruiască pe ascuns îndrăgostiților, având grijă să mai alunge din oamenii din fața curții sale, să-i lase singuri, așa cum sunt pe drept cei ce se iubesc pe lumea asta: singuri. Și-atunci Taush și Katherina își luau chiflele și o porneau la fugă prin pădure la izvorul mare de lângă Gaisterștat, citind în nori și în cerul de dincolo de ei destinul lor.

— Ce e dincolo de albastrul cerului, Taush? întreba Katherina, iar el răspundea că e Katherina, iar fata râdea.

— Cum, măi, Taush, Katherina sunt eu și eu sunt aici! Lângă tine.

— Drept îți spun, copilă, Katherina e în cer. O altă Katherina întinsă în iarbă lângă un alt Taush, cu chifla roasă pe jumătate între ei, întrebând pe băiat ce-i jos, dincolo de albastrul cerului.

Fata râse și zise că niciodată nu e tâlc în spusele lui Taush, doar haz și ironie.

— Bunica zice că sunt sfinți și monștri și zei ce se încalecă.

— Bunica ta e hoașcă și nu gândește sănătos, zise Taush. Să chemi după mine când i-o veni rândul, să-i fac un șnur.

— Răule! zise Katherina și în loc de palmă îi așeză pe obraz un mic sărut ca un răsărit de soare cald și moale pe chipul sfântului ca o Lume (ochii lacuri, nasul lanț muntos, gura o prăpastie – gaura spre ne'Lume, că numai sminteli vorbea).

— Sfinții și zeii sunt aici, Katherina, nu acolo. Eu mi-s sfânt și mama mea e o zeiță. Și zeii mor, să știi, căci tatăl meu a fost luat de zidul cetății; bucăți din el stau prinse în piatră pusă la loc în zid. Tatăl meu e zeul zidurilor Gaisterș-tatului. Iar monștrii? Sunt tot aici, printre noi, scumpă Katherina. Și sunt pe drum spre noi, să te păzești.

— Vai, Taush, mereu știi să mă sperii!

Și-l strânse parcă mai tare în brațe și-l sărută parcă mai fierbinte, căci așa e iubirea, unde e bucurie e și spaimă, și niciodată nu am găsit un loc în Lume, în care moartea să se simtă mai bine decât în iubire.

— Și cum să mă păzesc de rău, Taush, când tu ești în pădure și nu ieși de acolo decât într-un an?

Dar Taush nu răspunse și o umbră trecu peste el. Katherina cercetă cerul, căutând norul ce arunca umbra, dar cerul era limpede și un fior o trecu când se gândi că o fi fost un nor de dincolo de albastrul cerului, unde o altă Katherina se teme pentru o altă iubire pentru un alt Taush, care se teme de ceva numai de el știut. Liniștea neliniștită le fu tulburată de zgomotul copitelor și-l văzură pe Danko Ferus galopând spre ei, îngrijorat și abătut.

— Mă gândeam eu că te găsesc aici, frate, zise Danko și opri lângă ei. Domniță, o salută și pe fată și Katherina își scutură rușinată firimiturile de chiflă din poală. Am venit să te scutesc de o bătaie zdravănă, Taush, râse Danko, ori a început să îți placă scorbura copacului?

Taush râse și spuse că mereu avea să îi placă între prieteni.

— Urcați, zise Danko și zburară toți trei prin pădure spre Gaisterștat, unde o lăsară pe fată la poartă, pornind apoi călare prin pădure spre Moșu' Tace și spre Lumea ce aștepta să se croiască din bezna nopții. Taush plecă întristat de lângă Katherina, dar știm și noi că unde e un strop de iubire, oricât de mic, e și un ocean de veșnicie, oricât de adânc. Iubește, pelerine, că imediat te stingi și ai trăit degeaba!

CAPITOLUL AL ȘASELEA,

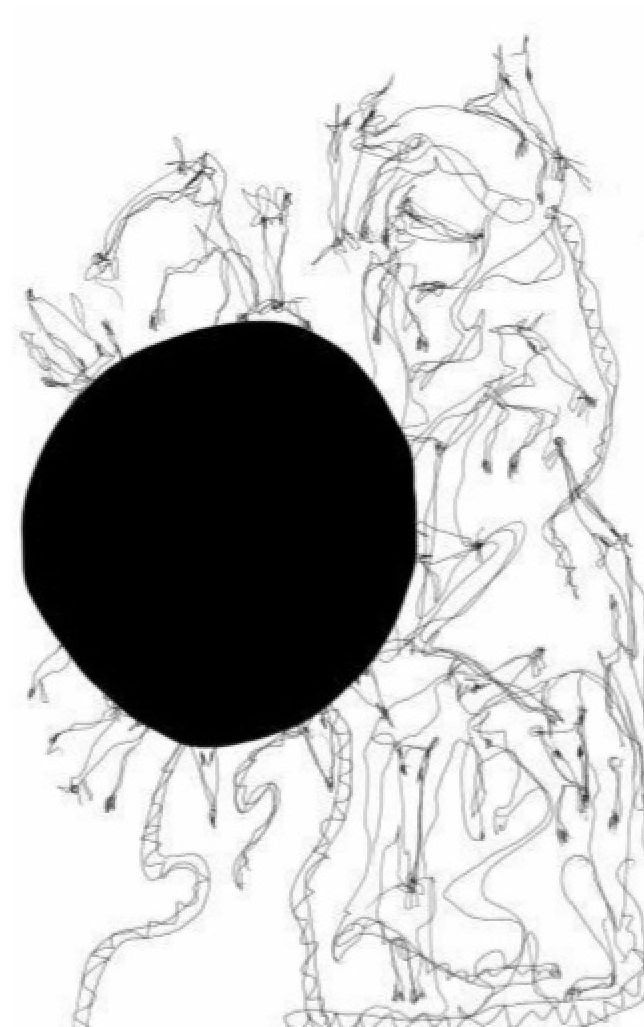
—————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE OAMENII-ȘOBOLANI

DIN PĂDURE; NU PREA MULT,

CĂ POATE ASCULTĂ (SPUSE-NTR-O SUFLARE)

Tot cam în acele zile, pe când Moșu' Tace și ai lui se poticneau în povestirile lor pe la patru dimineața și tare se temeau că Lumea nu se închega de tot, au început să apară și oamenii-șobolani în pădure, zăriți ici-colo de câte un ucenic ori altul, creaturi mari cât omul, mergând pe cele două labe din spate, drept ca omul și purtându-i straiele, ba altul, pornit pe urma unei vedenii, descoperi adânc în inima pădurii un loc ce nu era și, ducând vestea înapoi la Moșu' Tace, aflară toți că cineva, sau ceva, undeva, ținea deschisă acea rană în pădure și că, iată, răul sosise în pădure, dar ajunge deocamdată despre oamenii-șobolani din pădure, călătorule, că poate stau și ascultă...

—————

(...) CEVA, UNDEVA, ȚINEA DESCHISĂ ACEA RANĂ ÎN PĂDURE (...)

CAPITOLUL AL ȘAPTELEA,

—————

CEVA MAI LUNG DECÂT AL ȘASELEA,

DIN NOU DESPRE IUBIRE;

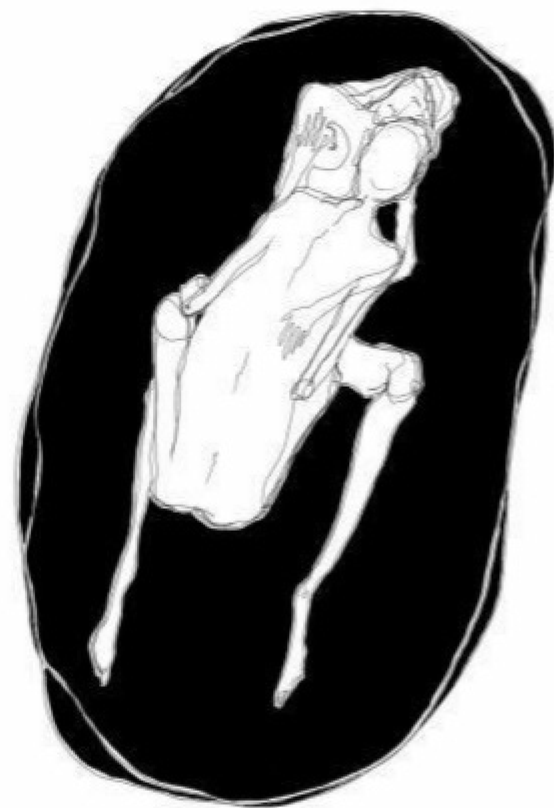
TAUSH SIMTE ȘI PRESIMTE ȘI SE TEME

PENTRU KATHERINA

Un an întreg ținu dragostea dintre Taush si Katherina, un an întreg de drag sorbit pe unde și pe când puteau tinerii îndrăgostiți. O dată la zece zile inimile lor înverzeau de emoție. Taush trudea de zor în acele zile în Gaisterștat să isprăvească repede și bine ce avea de împlinit, lăsându-se în restul zilei în brațele copilei, sub buzele și la sânul ei. Cutreierau câmpiile și se furișau prin poduri, se adăpau din apele celuilalt ca fiarele însetate în plină vară. Erau izvoare neatinse, cu apă limpede și rece, râpe adânci, fierbinți și moi, dealuri de catifea cu câte un altar semeț în vârf, ce se întrema și lua foc la orice invocare, poduri peste umori stârnite și turnuri de lavă ce acum erau în pământ, acum în cer, împingând în carne și în spirit, dar nu cu lamă de ură, ci cu fir de dragoste.

Acele zile, puține, în Gaisterștat deveniră prea scurte, așa că fata începu să se furișeze și noaptea în pădure, spre zori, așteptând ca ucenicii să iasă din coliba moșului. Se pitea pe după vreun buștean umed și pâsâia după Taush în beznă. Ieșea soarele, era vreme de culcare pentru ucenici, dar nu și pentru Taush, care, luând-o de mână pe Katherina, fugea cu ea la groapa lui în care își culcase capul cu câțiva ani în urmă și, trăgând vreascuri și mușchi peste ei, se îmbrățișau în răcoarea pământului și se iubeau ca doi bobi în prag de înmugurare. Iar când copila împlinită își deschidea carnea, strat cu strat, iar aburi ieșeau din pântecele ei dogoritor și nehalit, niciun mădular de sfânt în veci n-avea cum să-i reziste. Sugea oacheșa Katherina seva din el și-n loc să se ofilească Taush al nostru înflorea.

Dar uneori se abătea tristețea peste Taush și, când cobora în cetate, zăbovea un timp la mamă-sa acasă, vorbind despre cele ce sunt în spatele Lumii și despre tatăl prins în prag.

—————

(...) SE ÎMBRĂȚIȘAU ÎN RĂCOAREA PĂMÂNTULUI ȘI SE IUBEAU CA DOI BOBI ÎN PRAG DE ÎNMUGURARE.

— M-aș pune eu în locul lui, Taush, zicea femeia, numai de-aș putea. Ai putea, băiatul meu, să mă ajuți? Ai putea să faci tu asta pentru mine? M-aș pune eu în locul lui în prag și i-aș da brânci în lumea asta ori în cealaltă, nu contează în care, numai să fie într-o lume, că e curent în prag, puiule, și înghesuială mare.

Dar Taush tăcea și se întrista nu doar pentru ce-a fost, ci și pentru ce avea să fie.

— Poți tu, Taush, mă poți tu lăsa să mor fără să-mi legi un șnur de-al tău pe mână? Ia, zi, poți?

— Nu pot, mamă.

— De ce, Taush? Nici dacă te implor?

— Nici. Pentru că orice sfânt ar trebui să-și aibă zeul, iar tu ești zeul meu; doar tu mi-ai mai rămas. Ce tristă-i lumea sfinților părăsiți de zei...

Plângeau și se țineau și mai plângeau apoi un timp.

— Ți-e bine cu copila ta, Taush?

— Mi-e bine, mamă, dar n-o să-mi fie veșnic bine.

— De ce vorbești așa, fiule? Mai ai un pic, câteva luni, și ieși din ucenicie, și vei alege să pleci; vei pleca cu ea, făgăduiesc. Căci în pustie e bine să ai tovarăși, dar e și mai bine să ai soție.

— Așa o fi, mamă, nu știu, răspunse Taush, dar Katherina n-o să-mi fie soață.

Și află pelerine, că, încă din acea seară, mi-a spus-o el în anii de pustie, a tors și a pus la păstrare într-un loc ferit, doar de el știut, șnurul Katherinei.

— A început să se arate răul, îi zise Taush lui mamă-sa. Sunt șobolani cât omul în pădure și opresc povestea Moșului, o împiedică să crească și să se lege.

— Și zace Lumea desfăcută? întrebă femeia.

— Așa e, mamă, e un petec de pădure care nu e – nu e nici aici, nici acolo, dar prin care ies lighioanele astea, iar ce vor nimeni nu știe.

— Și n-aveți ce să le faceți?

— Încercăm, scumpă mamă. Spunem povestea și o copiem și o trimitem în multe zări, dar gaura parcă, în loc să scadă, parcă mai tare crește, și cred că știu de ce.

— De ce, puiul mamii?

— Cred că dincolo de gaură, zise Taush, un moș cu ucenicii săi a început a încropi și el o povestioară, rostită invers.

— Trebuie oprit, Taush, zise femeia, iar fiul răspunse doar atât:

— De ce, mamă? Cine poate spune că noi avem dreptate și că ei se înșală? Cine știe care poveste e cea bună și adevărată – cea rostită de la un capăt la celălalt, sau cea rostită invers?...

Apoi Taush ieși din casă și coborî în stradă printre oameni, unde zâmbetul Katherinei îi mai șterse din necaz.

Ai răbdare, pelerine! Că ajungem și acolo. Acum ascultă:

Dragostea celor doi se întărea tot mai mult cu cât se apropia ziua în care Taush avea voie să plece de la ucenici și să pornească prin Talpa lui Tapal. Cu toții ne foiam în paturi în zori, gândindu-ne care încotro avea să o ia și ce minuni aveam să întâlnim în calea noastră. Așa și eu, scumpe călător, mă visam pustnic făcător de cetăți, iubit și temut, încropind povești în noapte pentru ca Lumea să se închege. Alții care, așa ca Taush, își găsiseră vreo mândră, nu mai voiau să audă de asta, ci le stătea gândul numai la însurătoare, la odrasle, la zestre și la case; toate astea în taină, ca să nu audă Moșu' Tace, care tare se mai mânia și se mâhnea că omul se lipsea atât de ușor de asemenea daruri, de care numai ucenicii săi se puteau bucura. Dar nu și Taush, pe care, deși o avea pe a sa Katherina, o dată nu l-am auzit vorbind despre alte căi decât despre cele ale pustiei, ca și cum știa deja că, pentru el, erau singurele drumuri de bătut, cu tălpi însângerate, călcâie tari de corn.

Într-una dintre acele ultime zile ale ucenicilor în slujba Gaisterștatului, Taush coborî în cetate și merse la casa Katherinei, unde ceru să se vadă cu tatăl acesteia. Inima copilei galopa ca un cal în primele călduri prin holurile casei, îmbrățișând slujnica și spunându-i că, în sfârșit, Taush se decise și că, iată, veni sfântul să-i ceară mâna.

— Și are el să se lepede de tainele sfințenei sale pentru dragoste, domniță Katherina? întrebă slujnica și fata zise că trebuie, că nu e altă taină mai mare decât cea a iubirii.

Dar, după doar câteva minute de liniște, din cabinetul părintelui se auziră

vorbe de ocară și multă ură se revărsă pe sub ușă.

— Cum? strigă tatăl. Îmi zăpăcești copila, o duci de nas prin toată cetatea, vă pitiți de văzul oamenilor, iar acum, când ți-ai putea spăla onoarea cerând-o de soție, tu vii să ceri nu mâna ei, ci să plecăm de aici? Cum îndrăznești, sfinte de bălegar? Ar trebui să îți alung eu neamul din Gaisterștat pentru o asemenea hulă.

Inima Katherinei îngheță la auzul acestor vorbe și nu putu înțelege de ce ar fi cerut Taush al ei așa ceva. Se puse pe plâns și, când ieși Taush să o vadă și o luă în brațe, ea îl întrebă printre sughițuri:

— De ce, scumpe Taush, iubitul meu? De ce să faci tu una ca asta?

Iar Taush nu spuse decât că fata trebuie să plece, cu orice preț și în orice chip, să plece din Gaisterștat, că-l durea burta acolo unde a țesut șnurul pentru ea și tare, tare se mai temea pentru sufletul ei.

Întors amărât în pădure, află că întreaga cetate de lemn știa despre iubirea sa tristă și despre cum, în loc să ceară mâna fetei, iscase scandal în casa ei, alungând-o din Gaisterștat. Fu aspru pedepsit de Moșu' Tace prin glasul altuia și fu surghiunit să stea zece zile într-un butoi îngropat, doar cu un pai pentru aer și cu un capac de apă, să ceară necontenit iertare pământului că-i întoarse spatele și că nu-i păsa de se închega ori nu, zi de zi, noapte de noapte. Taush știa că nu era așa, dar pătimi, iar acolo, sub pământ, Taush avu un vis pe care, mai târziu, mi l-a povestit de câteva ori, dar niciodată până la capăt.

Se făcea că umbla ca nebun prin pădure, căutând Cetatea de Lemn și nu dădea de ea. Umblă în cercuri până ce dădu de gaura de Lume neîncropită, cea care se temeau ucenicii că nu se mai închidea, iar în jur toate gângăniile pădurii îi șopteau că Moșu' Tace și ucenicii săi fură cu toții supți, cu cetate cu tot, în gaura din fața lui. Apoi, îmi povesti Taush, a coborât să-i scoată de acolo, dar n-a izbutit și ce a văzut acolo nu se poate povesti.

— Mucegai mult, Bartholomeus, zicea. Mucegai mult și putreziciune în căzi gigantice de lemn. Tapal calcă strâmb de prea mult timp și-n talpă și-a găsit acum bășica Lumii și-a ne'Lumii.

Și mai știu că, așa mi-a povestit, drag pelerin cu ciolanele în vânt, atunci când s-a întors din gaură nu mai era el, ci altcineva, și de-l strigai pe nume (Taush! Taush!) – nu se întorcea, că avea prea multe nume și nici unul nu era al lui.

CAPITOLUL AL OPTULEA,

——————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE

BÂLCIUL DE LÂNGĂ CETATEA GAISTERȘTAT

ȘI DESPRE CE SE POATE GĂSI ÎNTR-UN CAL;

UCENICIA LUI TAUSH SE SFÂRȘEȘTE ÎN SÂNGE

Ieșind Taush din butoiul îngropat, înrudit cu moartea și tare întristat, află de la frații săi din codru că pe lângă Gaisterștat trase un circ cam trist și fără cântec, ce-și ținea porțile închise, căci ăi circari încă mai cautau prin Gaisterștat vreun puști care să știe a glăsui bine, să-i dea trebuință și simbrie pe măsură. Și tot atunci frații i-au mai spus că, în zilele în care a stat Taush sub pământ, oamenii-șobolani se înmulțiseră în pădure și că, spuneau unii, ar fi fost văzuți și prin Gaisterștat, noaptea, prin ganguri, zăriți cu colțul ochiului, cum numai așa poate cineva să vadă șobolani mari cât omul, nu?

Bău și mâncă Taush și-n trei zile se-ntremă și porni cu alți frați, Bartholomeus al tău de față printre ei, să vadă bâlciul misterios de care vorbea toată Lumea. Moșu' Tace ne dădu voie, dar de ce nici în ziua de azi nu știu, doar pot bănui. Acum ascultă cum era acolo:

Cam pe la jumătatea drumului între Cetatea de Lemn din pădure și cetatea Gaisterștatului, cineva ridicase gard din scânduri, înalt cât să nu vezi decât vârfurile corturilor bâlciului, viu colorate, înțepătoare, cu flamuri fluturând mici și negre. De le numărai, vedeai că erau puține steaguri, deci o mână de corturi – un circ sărăcăcios. Încă nu se putea intra, ghereta de lemn de la intrare era încă bătută în cuie cu scânduri vechi și prăfuite, iar pe poartă cineva pictase firma: *Bâlciul Miasmelor*. Iar pe rânduri, dedesubt, bine îngrijite, că se caută puști ori tânăr să povestească lumii cele grozave, văzute și nevăzute ale circului; un fel de ghid, gândiră ucenicii și tare îi mai mânca în palmă. Dădeau târcoale circului să caute să vadă mai bine și zăriră că nu erau singuri – copii din Gaisterștat și tineri, ba chiar și câtiva bărbați și femei, ieșiseră toți din cetate să vadă ce-i cu acest bâlci ce poposise lângă zidurile lor. Și, tot învârtindu-se pe acolo, unul dintre ucenici spuse: uite, acolo sus! Și toți ne-am uitat și iată ce-am văzut:

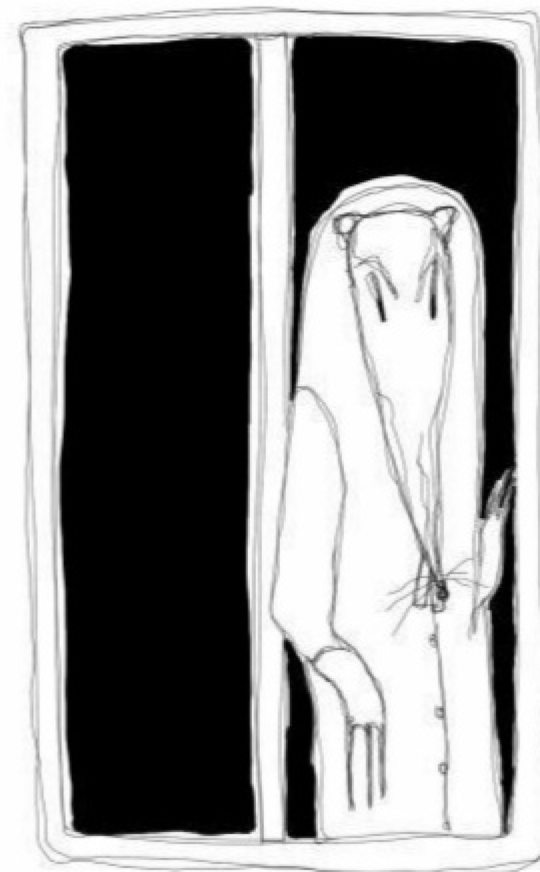
Pe o platformă de lemn, ridicată puțin peste cel mai înalt steag, un bărbat în straie negre, o pălărie înaltă pe cap, plete și barbă lungă, negre amândouă de parcă găureau cerul și-n cer nimic altceva. Privea către noi nemișcat și noi, la fel, către el. Stătu o vreme așa și noi la fel, tot așa, până ce se urni și coborî de pe platformă și unde se duse nimeni nu văzu.

Ucenicii se întoarseră în Cetatea de Lemn și povestiră totul așa cum văzuseră Moșului care stătea, orb și mut, și asculta. Băieții așteptau un cuvânt din partea ucenicului-gură pe care bătrânul își așezase deja mâna, dar nicio vorbă nu ieși din el. Bătrânul se întoarse și dispăru în pântecele colibei sale. Toată ziua, printre treabă și alergătură, ucenicii nu se gândiră decât la și nu vorbiră decât despre Bâlciul Miasmelor, iar când se adunară seara la povești, Moșu' Tace dictă prin glasul altuia cea mai tristă poveste auzită vreodată. Unul nu se putu abține să nu verse lacrimi și toți se rușinară de văzul celuilalt cum plânge.

Curiozitatea, dragă pelerine, este, după cum sunt încredințat să cred că știi deja, sora înțelepciunii, dar fratele morții, iar în acea zi, cea mai curioasă ființă din Talpa lui Tapal era Danko Ferus, care, în loc să meargă la somn în zori, își șterse lacrimile și înhămă calul. O porni către bâlci călare, mânat poate de gândul că, deși nimeni n-o știa, el era un povestitor minunat, ori poate nu, mânat fiind de vântul împuțit al morții. Cine știe? Limpede e că, în tot timpul ăsta, somnul ucenicilor fu tulburat de un zvon ce sări în șoaptă de pe o pernă pe alta, dintr-o buză-ntr-o ureche și tot așa, că, în timpul nopții, trei fete dispărură din cetate. Atât i-a trebuit lui Taush să-i sară somnul și se furișă din pat. Merse la staul și observă că unul dintre cei doi cai lipsea; îl înhămă pe celalalt în timp ce privea fânul pe care dormea Danko de obicei, acum nebătătorit.

Se opri în fața casei Katherinei, care nu-i mai vorbise de când fu alungat Taush din casa lor. Cetatea abia începea a se trezi și strada era pustie. Taush lăsă calul și sări gardul, intrând în curte. Se furișă și urcă în copacul din fața

ferestrei Katherinei, și, ajuns sus, o văzu pe fată dormind împăcată între păturile și pernele sale, sub baldachin. Zâmbi și răsuflă ușurat, pentru că, deși trebuia să nu o mai iubească, să o alunge cu răceala lui, cu acea cruzime a binefăcătorului, era cea mai de preț creatură după mamă-sa. Zăbovi o clipă, sorbindu-i de departe prospețimea de pe piele, și, când hotărî că era timpul să se întoarcă în Cetatea de Lemn, un șobolan cât un om de mare și îmbrăcat în straie omenești apăru în fața geamului și închise perdelele. Taush aproape că se prăvăli din înaltul copacului de spaimă. Sări și dădu buzna să intre în casă, lovind în lemn cu mâinile și picioarele, chemând în ajutor pe oricine asculta și se-ndura. Slugile ieșiră în ușă și, când îl văzură pe Taush și-l recunoscură, își chemară stăpânul. Îndată fu acesta în curte și, văzându-l pe Taush strâns fedeleș în brațele slujitorilor săi, porni să-i plouă pumni și picioare în cap și-n burtă, ocărindu-l și scuipându-l. Dar Taush nu se văită, ci doar strigă să fugă careva, să vadă de copilă, să alunge șobolanul, să o ajute cineva, acum, chiar acum! Un pumn în cap îl leșină, chiar când, printre pleoapele însângerate, văzu șobolanul la geamul de la etaj, privind în jos, sfidându-l. Apoi creatura trase din nou perdeaua și bezna leșinului se coborî peste Taush.

―――――

(...) UN ȘOBOLAN CÂT UN OM DE MARE ȘI ÎMBRĂCAT ÎN STRAIE OMENEȘTI APĂRU ÎN FAȚA GEAMULUI (...)

Când se trezi, era în stradă, prăvălit în șanțul din fața casei Katherinei. În jurul său se adunaseră vecinii, care îndată îl recunoscură și începură să vorbească și să spună că, iată, a înnebunit Taush, sfântul cel tânăr. Trimiteți după mamă-sa! Dar Taush nici vorbă să aștepte, nu stătu să vină mamă-sa, ci dezlegă calul și porni spre pădure fără să arunce nici cea mai mică privire înapoi,

de teamă să nu zărească șobolanul în fereastră, râzându-i de departe, batjocorindu-l. Ajuns la Moșu' Tace, văzu toți ucenicii adunați roată în jurul bătrânului, fiecare frământându-și chipul și chelia cu degete încordate, de la cei noi, mici și verzi, până la cei ca el și ca mine, copți și gata de drumul cel lung. Iar Taush văzu că nu la bătrân ascultau, ci la fratele Danko Ferus, călărețul, îmbujorat și ud leoarcă, tocmai coborât de pe calul său cu vești negre. Vrei să afli, pelerine cu un singur ochi, ce a spus Danko Ferus în acea zi, una dintre ultimele ale frăției? Iată:

Când Danko s-a furișat din pădure călare pe calul său, s-a dus ca într-un gând la bâlci. Era curios și pântecele îi ardea să afle cine era cel care avea să povestească atât de bine celor ce se încumetau să viziteze circul. De cum ajunse în fața porții de lemn, băiatul văzu că era deschisă și că înăuntru circului se trudea. O muzică în depărtare, fluier și citeră, fără glas, acompania strigătele unor pitici care ridicau corturi trăgând de sfori groase. Undeva cineva bătea țărușuri în pământ și oftat de animal mare și greoi venea dintr-unul dintre corturi. Danko făcu câțiva pași înăuntru și îndată fu întâmpinat de un pitic fără mâini și picioare, cu trupul ciuntit așezat pe un căruț tras de o maimuță.

— Ai venit să te angajezi? îl întrebă piticul. Ești așteptat.

Danko încercă să-i spună piticului că nu-i așa, nu venise să se angajeze circar, nu, el era ucenic al lui Moșu' Tace, bătrânul povestitor din Cetatea de Lemn din pădure, ci doar... doar...

— Doar ce? îl întrebară și ceilalți ucenici, secerându-i istorisirea. De ce-ai mers, frate Danko? întrebară și Danko nu știu ce să răspundă, așa că povesti mai departe.

Piticul dispăru îndată tras de maimuță, intrând printre faldurile unui cort. Danko nu se urni din loc până ce nu ieși maimuța și, țopăind până la el, îl luă de mână și-l trase în cort.

Înăuntru era doar un scaun prăfuit și cam șubred. Ia loc, îi spuse piticul, maestrul va sosi îndată. Și dispăru. Danko se trezi singur în cort și hotărî să plece, când, din spatele unui pled din fundul cortului, bărbatul pe care îl văzuseră și ucenicii cu o zi în urmă ieși și-și ridică pălăria țuguiată în semn de salut. Până să cadă cortina la loc, Danko reuși să vadă un culoar întunecat, beznă picurată ici-colo cu lumânări fine de seu, și simți o pală de vânt împuțită, duhoare oribilă de putregai.

— Tinere, spuse bărbatul și făcu o plecăciune. Bine ai venit.

Danko dădu din cap.

— De unde ești și cum te numești?

— Sunt Danko Ferus, de neam din Gaisterștatul vecin, ucenic al lui Moșu' Tace din Cetatea de Lemn.

— Și ce te face să crezi că ești povestitor atât de iscusit, încât să pornești cu noi la drum prin Talpa lui Tapal?

— Eu nu... începu Danko să se bâlbâie. Eu doar...

— Sau ai venit ca iscoadă, să ne pârăști celor de afară care nu-s ca noi? Că de-i așa, să știi că, mici fiind cum îi vezi, piticii mei luptă bine și dinții lor sfâșâie carne și os.

— Eu am venit doar să văd ce-i cu bâlciul, prinse Danko curaj.

— Nu-i pentru tine scaunul acela, atunci. Acolo stă doar cel ce poate istorisi desăvârșit, ori tu, mut cum te văd, și cam laș, nu faci nici două parale pentru mine. Nu ne ești trebuincios.

Și bărbatul dădu să iasă pe unde venise, cand Danko spuse că toți ucenicii lui Moșu' Tace sunt povestitori pricepuți și că, dacă menirea celor din bâlci e bună, ucenicii sunt toți în slujba lor, dar dacă soiul lor e unul putred, atunci frații vor avea grijă să-i alunge din umbra zidurilor Gaisterștatului.

Atunci omul nostru s-a oprit, s-a întors și l-a privit lung pe Danko Ferus, mult, până ce i-a îndoit ceafa și privirea băiatului ajunse în pământ. Apoi, descoperind o mică larvă pe vesta sa neagră, spuse:

— Noi cu Lumea noastră, voi cu Lumea voastră.

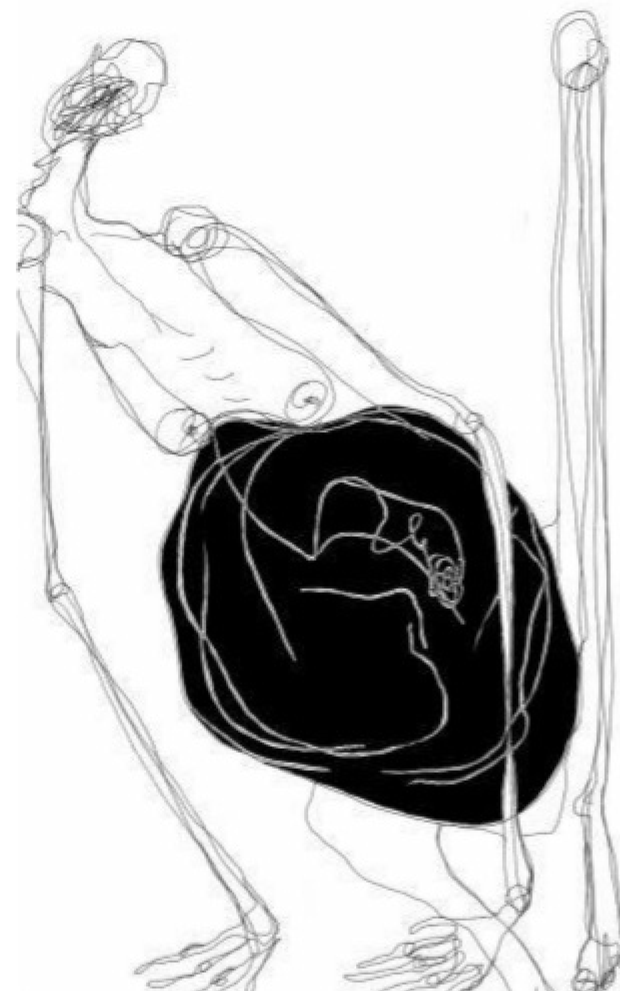
Iar Danko smulse pe furiș o privire, chiar când bărbatul duse larva la buze și o înghiți cu poftă. Asta îl sperie atât de tare, că îndată sări de pe scaun și țâșni afară din cort, luând-o la goană prin poarta bâlciului. Își dezlegă calul și

îl lovi peste pulpă – di, frumosule! – și-l trimise în pădure. Dar el nu plecă, ci se ascunse în stufăriș și rămase acolo vreun ceas, să se convingă că nimeni nu-i lua urma, înțelegi, călătorule? Pe toate astea le povestea Danko în mijlocul fraților săi și toți ascultau, doar Moșu' Tace părea să fi plecat undeva, departe, deși cu trupul era tot printre ei, luptându-se în suflet cu cine știe ce și nimeni nu putea ști pe atunci dacă bătrânul ieșea învingător, ori cădea în beznă învins.

— Și apoi? întrebară ucenicii.

— Apoi am ieșit din ascunzătoare și am intrat din nou în bâlci, că mă rodea bănuiala și teama de rău la gândul holului întunecat și a împuțiciunii de dincolo de el.

A ocolit Danko al nostru cortul și, într-adevăr, culoarul se lungea mult în spate și aerul din jurul cortului era greu de suportat. Găsi un petec de cort netintuit pământului și-l dădu la o parte și ce văzu și ce mirosi îi întoarse stomacul pe dos și nu mult fu, recunoscu bietul Danko, să-și dea drumul pe el de frică și de scârbă. În acea parte a cortului, luminată doar slab de două opaițe cu ulei, întinsă pe o masă mare era o femeie, dar nu era firească, așa cum știe tot omul că e femeia, ci lungă și mare și grea, tare borțoasă, cu pântecele cât coliba lui Moșu' Tace, sângele zărit prin vene albastre întinse peste burtă. Și avea femeia aia niște brațe lungi asemenea unor crengi albe și scorojite de mesteacăn, pe care le mișca deodată cu picioarele ei subțiri, firave, în văicăreli ca de dureri de facere, de ziceai că era un gândac imens culcat pe spate, văitându-se și chinuindu-se. Dar chipul femeii era ceva și mai străin, iar Danko nici nu fu în stare să-l descrie bine, căci, spunea, nu are cuvinte atât de bune, ori poate atât de rele, în limba asta, sau poate în nicio altă limbă, ca să poată povesti pe îndelete cum arăta femeia la față. Spunea că, dacă ar putea cineva să împreuneze în vreun pântece putred o vită, o brânză împuțită și o baltă împânzită toată de mătasea-broaștei, ar izbuti să dea naștere unui chip pe aproape ca cel al femeii lungite pe masă, și totuși nu. Căci mai lipsea ceva, și acel ceva era ceva ce Danko nu mai văzuse niciodată, deci nu putea să-l grăiască nici să-și dorească asta, și și-o dorea din tot sufletul, pelerine.

—————

(...) ÎNTINSĂ PE O MASĂ MARE ERA O FEMEIE, DAR NU ERA FIREASCĂ, AȘA CUM ȘTIE TOT OMUL CĂ E FEMEIA (...)

Moșu' Tace păru să fi auzit destul și, întorcându-le spatele ucenicilor, dispăru în coliba sa, de unde nu mai ieși niciodată. Dai din cap a necredință, pelerine? Căile tale nu s-au întâlnit pesemne cu grozăviile acestei lumi, darămite cu cele ale ne'Lumii, nu-i așa? Ei bine, scumpe călător, răul e mereu mai aproape de om decât crede el, căci răul e între o și m și acolo zace

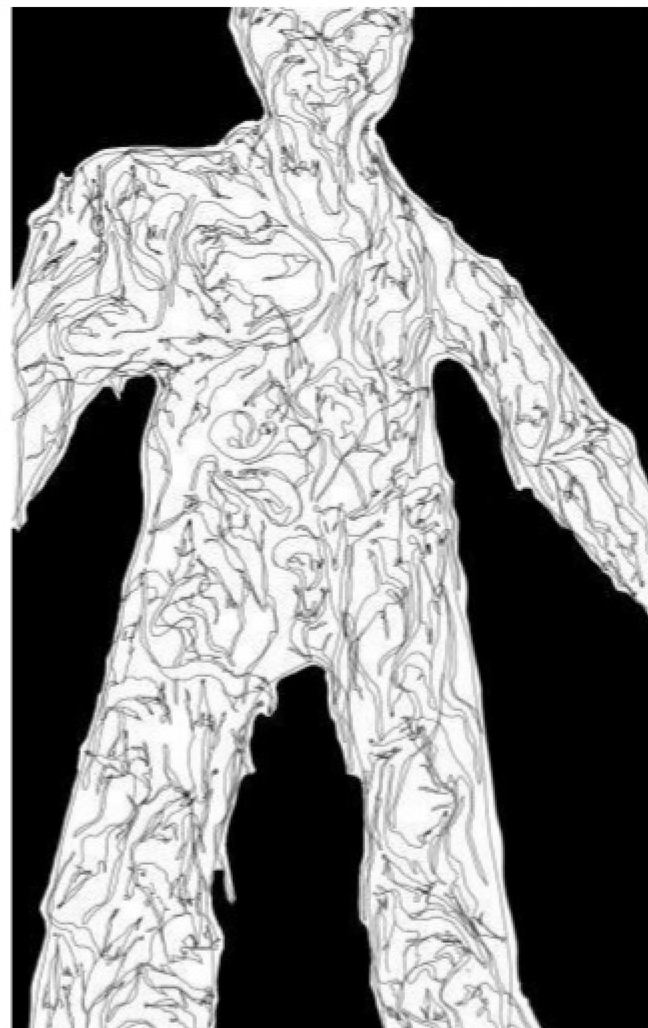
întotdeauna și face pui, hrănindu-l cu puroiul curului și cu bășina gândului și cu arsura plămânului și cu vorbe de duh ca cele pe care le rostesc eu în clipa asta. Dar văd că vrei să asculți; ești nesătul, așa-i? Atunci ascultă, pelerine cu un singur ochi:

Taush alese să nu povestească nimănui despre cele văzute în casa Katherinei. Înțelese în acea clipă că întreaga pădure și cetatea și tot ce era în și între ele nu erau decât piese pe o tablă de joc murdară, iar mâini putrede împingeau piesele în voia celor nevăzute. Află că și oamenii Gaisterștatului porniră de curând spre bâlci, căutându-și copilele, temându-se de ce era mai rău. Ucenicii hotărâră și ei să plece îndată către Bâlciul Miesmelor și să-l alunge cu totul, să-și apere cetățile și să scape ficele Gaisterștatului de răul ne'Lumii.

În timp ce trăbăluiau ei așa, tot pregătindu-se de luptă, frământați și înspăimântați, auziră un tunet groaznic în pădure și un vânt straniu se porni să ciufulească copacii și să ațâțe frunzișul și cerul se întunecă deasupra capetelor fraților. Ceva se stârnise în pădure. Ieșiră toți în fața Cetății de Lemn, așteptând înarmați cu furci și topoare, care cum putea, căutând ceva în depărtare, printre copaci. Și, iată, într-adevăr, ceva era acolo, în pădure – o formă întunecată, o siluetă bălăngănindu-și brațele imense și mișcându-și greoi picioarele cât trunchiurile celor mai înalți copaci din pădure.

— Pregătiți-vă, fraților! strigară ucenicii și se adunară unul în umărul celuilalt, mușchii încordați, inimi îndoite.

De mă temeam, mă întrebi? Mă temeam, scumpe pelerin, căci pe atunci încă nu mă întovărășisem cu întunericul și nu știam ce dulce-i poate fi atingerea, ce moale sărutarea împuțită. Mă temeam, văzând cum se apropia acel gigant, împingând copacii cu umerii săi lați, doborând crengi uscate, crengi verzi, zguduind pământul. Și, tot apropiindu-se, toți ucenicii putură vedea, ca și cum o făceau cu un singur ochi, și toți ucenicii se temeau, ca și cum o făceau cu un singur suflet, că în fața lor se înfățișase o arătare înaltă cât doi copaci puși cap la cap, un trup grotesc format din oameni-șobolani îmbrățișați, întruchipând un colos de păr cu sute de ochi strălucitori ascunși prin blană. Se agățau șobolanii unii de alții, desenând pe pânza lumii un monstru nemaivăzut. Dar ucenicii nu strigară a spaimă, ci strânseră mai tare furcile și topoarele în mâini și scuipară în țărână, copii prea repede turnați în matriță de om, jurând să sfârtece fiece șobolan cocoțat deasupra capetelor lor.

(...) UN TRUP GROTESC FORMAT DIN OAMENI-ȘOBOLANI ÎMBRĂȚIȘAȚI, ÎNTRUCHIPÂND UN COLOS DE PĂR CU SUTE DE OCHI STRĂLUCITORI (...)

Apoi se făcu liniște. Colosul se opri. Ucenicii se încordară și se înfiorară auzind sunetele mici și scârboase ale șobolanilor îmbrățișați, plescăind a poftă, și, apoi, dintr-o dată, văzură cum câteva creaturi ce formau partea dintre craci se desprinseră și se agățară de frații lor, deschizând astfel pântecele gigantului, iar prin gaură căzură trei trupuri însângerate ca trei fetuși avortați. Se prăbușiră-n țărână și-n frunziș și ucenicii putură vedea aburii urcând din cadavrele proaspete de pe care, nu cu mult timp în urmă, degete nevăzute smulseseră pielea pe de-a-ntregul, lăsând carnea roșie, vânătă, pradă tăunilor flămânzi; frații înțeleseră, scumpe călător, că acelea erau cele trei copile rătăcite ale Gaisterștatului. Dar, până să se dezmeticească ucenicii, șobolanii își dădură drumul din înalt și se aruncară pe pământ, colosul prăbușindu-se în sine, iar din praful stârnit șobolani cât omul de mari porniră să-i sfâșâie pe ucenici cu ghearele și colții lor.

Să știi, scumpe călător, că mi-e greu să-ți pictez tabloul ce se împlinea singur în acele clipe în pădure, vopselele doar sânge și umori, pensulele furcile, topoarele, ghearele și colții, pânza Lume și ne'Lume. Și s-au luptat vitejii Moșului mult timp în poarta Cetății de Lemn, păzindu-și lumea și uitând de tot și toate, lovind în șobolani ca-n vise spulberate și-n fiecare lovitură câte-un blestem de dus cu ei în ne'Lumea de dincolo. Când totul se sfârși, iar șobolanii erau toți culcați în nămol și-n sânge, ucenicii se numărară și văzură că mai erau doar cinci. Eu printre ei, pelerine, învingător. Era și Taush, parcă-l văd și acum, mânjit cu sânge din creștet până-n tălpi; era și Danko Ferus, tremurând în mâl; și încă doi, doar dintre cei mari, niciunul dintre cei mici.

Își traseră ucenicii sufletul vreun ceas până ce frigul îi cuprinse, apoi se ridicară de printre cadavre și hotărâră să pornească spre cetate, să li se alăture celor din Gaisterștat în lupta de la bâlci. Danko fugi să-nhame caii, dar, de cum intră în staul, urlă și-și chemă frații rămași în viață. Dădură buzna, așa osteniți cum erau, și văzură toți caii sfârtecați; doar unul în picioare, în mijlocul grajdului, proptit în patru scânduri și agățat în funii groase de grinzile de deasupra, ce treceau pe sub burta și capul calului, sprijinindu-l. Bietul animal plutea mort deasupra pământului și sânge mult i se scurgea pe la gât. Danko fugi și împinse proptelele și calul se prăvăli din funii, iar numai atunci putură vedea ucenicii că armăsarul lor fusese decapitat și toate măruntaiele vărsate la picioare. Calul, prăbușindu-se, rămase fără capul ce se rostogoli mai încolo, și ce văzură frații cuibărit în trunchiul calului fu mai groaznic decât toate la un loc: animalul fusese scobit de toate măruntaiele și împănat cu un cadavru, trup nou înfipt prin gât, iar când unul dintre ucenici îndrăzni să tragă de corpul dinăuntru și să-l lungească lângă animalul mort, Taush recunoscu făptura, iar ea era chiar Katherina.

Ca într-un joc pervers de îngânare, Danko și Taush căzură în genunchi și strânseră în brațe, mânjindu-se de nou sânge, ce aveau mai scump: Danko capul retezat de cal, Taush trupul fără suflare al mândrei sale Katherina. Plângeau și frământau în pumni carnea moartă și blestemau zilele în care mamele lor îi zămisliseră să vadă asemenea grozăvii, să iubească și să piardă. Bartholomeus, adică eu pe când nu mă numeam și Pumn-de-Oase, și ceilalți doi ucenici ieșiră din grajd și intrară în coliba lui Moșu' Tace, dar era goală și nici urmă de bătrân, iar inimile lor, frânte cum erau, se mai mărunțiră o dată și mai fin și o luară la fugă către Gaisterștat cu suflet praf, firimituri în piepturi.

Ajunși la bâlci, însă, îi găsiră pe oamenii cetății printre ruinele corturilor prăvălite și ale gardurilor arse, dezgropând de sub dărămături pitici și animale. Fusese totul doar minciună și înșelăciune, nu bâlci, ci popas de ne'Lume.

— Așa am dat de loc, pustiu, spuneau oamenii cetății, sufletele acelea mici măcelărite și nici urmă de fetele noastre.

Dar până să le dea vreunul dintre ucenici vestea, un fluierat îi chemă acolo unde stătuse înainte cortul cel mare în care Danko zărise creatura cea borțoasă, și, scoțând piticul fără mâni și fără picioare de sub cortul năruit, văzură că gâtul îi fu tăiat și capul smuls și-n locul lui așezat cel de maimuță, înfipt în gât să stea, să nu se miște, iar, pe trupul strâmb și ciung al bietului pitic, scrijelite trei cuvinte simple:

Iată s-a pornit.

Trecură câteva ceasuri de când Bartholomeus observă că al său tovarăș de drum avea o ceață în priviri, și-și mângâia din când în când stomacul, privind ba în jos, ba în depărtări, ba la schelet, dar niciodată unde trebuia.

— Povestea mea pesemne că pică greu omului neînvățat cu răul, zise Bartholomeus și opri căruța în drum. Când bășica Lumii și a ne'Lumii plesnește, mult puroi curge.

Bartholomeus își puse falangele mâinii drepte pe umărul călătorului chior și palid și zise:

— Varsă, pelerine, că mult venin se adună în om când e martor la istorii strâmbe.

Și călătorul se aplecă peste buza căruței și vomită apă chioară și amară.

— Întinde-te acolo, în zăpadă, sub copacul acela, și lasă aerul să te-nsănătoșească.

Și, spunând acestea, Bartholomeus îl urmări pe bărbat cum se dădu jos din căruță cu mișcări inegale, clătinându-se pe picioarele sale de împrumut, și cum se trânti la rădăcina copacului. Oasele descărnate ale picioarelor păreau două lemne gata de azvârlit în foc. Cât timp își mai reveni omul, scheletul intră sub coviltir și rămase o vreme acolo, în liniște. Când ieși, îl găsi pe călător mai bine și îi spuse:

— Hai, să strângem lemne, că facem foc. Aici înnoptăm.

Căzu și noaptea și focul era zdravăn. Pe chipurile lor – cel de os și cel de carne – dansau umbre și lumini și fiecare dintre cei doi muncea în tăcere la gândurile lor.

— Iată, pelerine, am isprăvit și această parte a poveștii vieții sfântului Taush, sfântul Mandragorei, acum zisă Alrauna, spre care ne-ndreptăm. Nu fu drum ușor, dar și istoria omului e grea și cine vrea să o cunoască trebuie să fie pregătit să o afle și pe cea a ne'Omului. Ne vom odihni și, în zori, vom strânge tabăra noastră mică și vom porni la cele două drumuri ale noastre: cel din zăpadă și cel din poveste. Și îți voi povesti despre plecarea lui Taush din pădurea de lângă Gaisterștat și despre cele trei scârbe trăite de sfânt pe drumul său până la colibele din Rădăcini. Dar până atunci e musai să te odihnești și să te achiți de a doua vamă a lui Bartholomeus Pumn-de-Oase, așa cum ne-a fost tocmeala.

Bărbatul dădu din cap și își mângâie ciolanele goale.

— Dar, zise Bartholomeus, înainte să te culci pe o parte și să închizi ochiul acela al tău, vreau să mai împărtășesc cu tine un gând pe care nu îl știe nimeni altul în afară de mine și sfântul. Se isprăvi în Taush, așa cum ai văzut, o jumătate de viață de om, și, cum vei vedea, începea o nouă jumătate, dar între cele două jumătăți ceva nemaivăzut se întâmplă: de undeva, nimeni nu știe de unde, o clipă cât o secundă de mică, atât – o secundă, se strecură între cele două jumătăți de viață și îi lungi traiul, deci, cu o clipă. Dar acea secundă era una străină, din ne-cunoscut, și așa a trăit sfântul Taush o viață întreagă purtând în clepsidra timpului său un bob de nisip ce nu era al lui. O viață întreagă s-a întrebat Taush cine și de ce i-a strecurat acea clipă între cele două jumătăți de viață și multă melancolie și tristețe era în sfântul Taush în pelerinajul său de la Gaisterștat la Rădăcini, trăind, iată, o viață ce nu era cu totul a sa. Acum culcă-te și lasă-l pe Bartholomeus Pumn-de-Oase să-și facă treaba.

Și bărbatul se culcă și, văzându-l respirând liniștit, scheletul se puse îndată pe treabă și transă brațele pelerinului, de la umeri la degetele mici, fiecare mușchi, tendon, piele, venă, scăldându-le în propriile umori în vase de sticlă suflată. Apoi le prinse anevoios de oasele sale ale brațelor. Și se uită la lucrătură și zise că era bine.

În zori, Bartholomeus era deja în căruță cu hamurile în mână, când îl strigă pe bărbat să facă ochi, că era timpul să plece. Sări omul în picioare și văzu minunăție de brațe pe Bartholomeus ținând de hamuri și nu gândi decât că mare iscusit era Bartholomeus Pumn-de-Oase în tot ce punea la cale. Își strânse repede lucrurile cu mâini nesigure de os, că așa e omul descărnat până se obișnuiește, și, aruncându-le pe toate sub coviltir, urcă. Porniră la drum.

— Închide ochiul și ciulește urechile, pelerine, căci începe povestea scârbelor lui Taush, trei și încă una.

Și iată ce povesti:

PARTEA A TREIA,

———————

ÎN CARE SE ȘTIE

CAPITOLUL AL NOUĂLEA,

———————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE CUM STRÂNG ȘI PLEACĂ CEI TREI FRAȚI SĂ CAUTE NE'LUMEA DIN LUME, SĂ CEARNĂ OMUL DE NE'OM; CEVA E PE URMELE LOR

S-au întors apoi ucenicii la Cetatea de Lemn din pădure și i-au găsit pe cei doi, pe Danko și pe Taush, îmbrățișând unul capul de cal, altul copila moartă, și i-au luat în brațe și au plâns cu toții pentru tinereți secerate și taine neîmplinite, plângând și după copilele Gaisterștatului, dar și după bătrânul Moșu' Tace, care se pierduse în aerul din jur, și cu el bucăți de Lume ce nu s-au mai legat niciodată. Căci, să știi tu, pelerine, așa se spune, că în acele parți ale Lumii în care răul sălășluiește acum ar fi trebuit să fie petice rostite de Moșu' Tace și de ucenicii săi, dar nimic nu mai e cum fusese odată și cu asta gata! Să nu mai plângem pentru ce e mort și putrezit!

Au stat frații și s-au sfătuit care încotro să plece, iar în lunga lor discuție au cernit cele mari de cele mici și drepții de strâmbi, căci doi dintre frați, încă tremurând din toate încheieturile după măcelul din pădure, aleseră să plece în Gaisterștat la cei dragi, să-și lase pletele să crească și bărbile să-ncărunțească și să uite tot ce a însemnat vreodată ucenicia lor. N-aveau har de întemeietori de cetăți, scumpe pelerin, și nici de făuritori de Lume, așa că nu-i mare pagubă. Au plecat și s-au irosit în trai, cum se irosește omul în traiul fără miez. Cei trei, Taush, Danko și Bartholomeus (adică eu, dar altul, cel de dinaintea-mi) rămaseră împreună până când, vei vedea în curând, destinele li s-au înstrăinat.

Danko nu mai vorbea, ca să înțelegi și tu, și abia dacă se mai mișca; uneori se mai smulgea durerii și mai bea o dușcă de bere și mai înghițea un dumicat de ficat fript, dar cam atât, în rest ținea capul de cal strâns la pieptul său și plângea și murmura ceva doar de el știut în părul scurt și tare al animalului, întovărășit în necazul lui cu muștele, care însă erau vesele și nesătule. Taush

deveni tare trist, parcă mai trist și decât piatra împinsă de adâncuri spre lumină, spre ploi și om. Își îngropă mândra pe locul gropii în care deseori se iubiseră în scurtul timp în care dragostea lor pășise pe pământ neîntinată. Scoase șnurul pregătit din timp pentru ea și îl așeză, nu mă întreba de ce, sub limba fetei, nu la încheietură. Apoi, ca din senin, își îndreptă spatele și spuse, ștergându-și lacrimile de pe gât și piept:

— Să mergem, Bartholomeus. Gaisterștatul ne-o da un cal și o căruță.

Și așa fu: cetatea, îndurerată și ea și miloasă față de frați rătăcitori, dădu cele trebuincioase pentru drum. Taush mai petrecu un ceas lângă mamă-sa, apoi urcă lângă Bartholomeus și plecară toți trei din cetate, lăsând în urmă și dragoste, și ură, goliți de tot ce adunaseră, gata să se umple din nou, la fiecare pas, cu ce avea să le mai iasă-n cale pe lungul lor drum. Bartholomeus și Taush stăteau pe ladiță în față, Danko lungit în căruță, plângând în liniște, în cuget, strângând capul de cal la piept.

— Încotro mergem, Taush?

— Spre toate zările, Bartholomeus, în urma răului.

— Îl vom ajunge vreodată din urmă, frate?

— Nu știu, zise Taush, căci, cu cât ajungi răul mai tare din urmă și îi vezi ceafa neagră și îi simți duhoarea subțiorilor, cu atât te ajunge răul din urmă, și ceafa ce o vezi e ceafa ta, duhoarea – putoarea trupului tău.

—————

(...) LUNGIT ÎN CĂRUȚĂ, PLÂNGÂND ÎN LINIȘTE, ÎN CUGET, STRÂNGÂND CAPUL DE CAL LA PIEPT (...)

Și tăcură frații și porniră în urma omului cu plete și barbă și în urma femeii borțoase și a oricărui gând putred ce-i însuflețea. Din când în când, Taush se întorcea, nu ca să se uite dacă Danko era teafăr, ci dincolo de el, peste el, în zările de care se îndepărtau.

— Ce e, frate Taush? întrebă Bartholomeus. Ce vezi?

— E cineva în urma noastră, frate Bartholomeus. Ne urmărește.

— Cine?

— Sunt doi frați, îi văd bine.

— Cine, sfinte?

— Taush și Bartholomeus din Cetatea de Lemn a lui Moșu' Tace; sunt sus pe o căruță în urma noastă, și calul lor calcă în urmele lăsate de calul nostru și roțile căruței lor se rotesc în urmele lăsate de roțile căruței noastre.

Iar Bartholomeus puse toate astea pe seama fierbințelilor tristeții și ale durerii și îl lăsă în pace.

CAPITOLUL AL ZECELEA,

———————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE FERMA LUI UNGHE ȚIFĂR ȘI DESPRE CE GĂSESC FRAȚII ACOLO; PRIMA SCÂRBĂ A SFÂNTULUI TAUSH VINE DE LA PÂNTECE

Merseră ei, ocolind la început cetăți, apoi, după o vreme, luând-o de-a dreptul prin ele, ajutând preț de câteva zile pe cei care aveau nevoie de ajutor prin gospodărie, ori de vindecat animale, ori de liniștit bolnavul ori muribundul. Iar, într-o asemenea cetate, să fie Moos cea verde?, la fântâna din piață, așteptând să vină ora de plecare și schimbând ultimele vorbe cu oamenii cetății, aflară unii că printre cei trei pelerini era și sfântul Taush, al cărui renume ajunsese și până acolo. Un șchiop bătrân veni la el și îl întrebă dacă mai are vreme sa vindece două fiare.

— Stăpânul meu te va recompensa pe tine și pe tovarășii tăi de drum în chip mulțumitor, sunt convins, zise și le arătă calea, nu înainte de a așeza în palma lui Taush o pungă grasă cu colți.

Foștii ucenici, având nevoie de bani la drum, porniră căruța în care încă mai zăcea și plângea tânărul Danko; lângă el, bătrânul șchiop, privind ca un nebun pe acel biet ucenic chinuit cu un cap de cal în brațe, rămășiță a ceva ce cândva fusese viu, acum doar viermi și zeamă împuțită.

Căruța ieși din cetate și o luă prin dealuri, spre pădure. Pădurii ăsteia îi spunea Zeama Focului, dar nu părea să fi fost ciupită de foc, era deasă și verde și răcoroasă. Vântul n-avea ce căuta pe acolo, și unde plecase luase și sunetele cu el. Dar, în acea liniște și nemișcare, frații aveau să înțeleagă degrabă de unde îi venea numele pădurii: intrară într-un luminiș fără iarbă, cu margini arse-n jumătăți de coroane de copaci. O vâlvătaie mare făcuse cândva loc fermei ce se clădi în mijlocul ei. Era un conac mare, cu două aripi lungi de-o parte și de alta, iar în fața lui, ceva mai departe, grajduri și țarcuri vaste în care

colcăiau și mugeau tot felul de animale, găini, vite, oi, cai, gâște, curcani. Când se apropiară, îl văzură pe cel care-i aștepta pe treptele conacului.

— Stăpânul Unghe Țifăr, zise bătrânul șchiop și-și plecă privirea, culcând- pe vreun vierme mic și gras din părul capului de cal din brațele lui Danko.

— Bine ați venit, frați din Cetatea de Lemn a lui Moșu' Tace! zise bărbatul. V-am așteptat.

Acum, scumpe călător, cum să ți-l descriu eu pe acest stăpân numit Unghe Țifăr din luminișul ars din Zeama Focului? Imaginează-ți un om lung și slab, brațele subțiri dansând în jurul său de parcă atârnau de sfori, iar sforile de vreun păpușar ce-nfuleca cu drag ciumăfaia – păreau a se frânge în mai multe locuri, ca și cum acel om avea mai multe încheieturi și mai multe plici la brațe decât tu sau eu, și la picioare la fel, deși, de te apucai să i le numeri, vedeai că era la fel ca noi, și tare te puteai mira de ce vedeai. Avea o piele, pelerine, ca cea afumată și bătută și întinsă pe tobă, marginile înrămate-n cârlionți. Nu clipea niciodată, sau nu atunci când cineva se uita la el, nu zâmbea niciodată și abia dacă își mișca ochii în capul ăla al lui lung și tuciuriu. Iar glasul? Glasul, călătorule, era cel mai straniu sunet auzit de om vreodată, părea că se închega nu în gât, ci dincolo de el, în spatele omului, în afara lui Unghe Țifăr, urmărindu-l, dar niciodată ajungându-l din urmă.

—————

(...) UNGHE ȚIFĂR DIN LUMINIȘUL ARS DIN ZEAMA FOCULUI (...)

— Puroi, zise Unghe Țifăr, arată-le fraților unde vor dormi la noapte și pregătește totul pentru cină. Scumpi ucenici, zise apoi către Bartolomeus și Taush, vă aștept să cinăm împreună, să discutăm ce avem de discutat.

Făcu o plecăciune din toate încheieturile, apoi intră înapoi în conacul sau.

Mergând spre odaia în care ucenicii aveau să petreacă noaptea, șchiopul Puroi tot întorcea capul către conac și spunea:

— Domnilor, acum că l-ați cunoscut pe maestrul Unghe Țifăr, fiți buni și nu ne judecați soiul. N-am fost mereu așa. Cândva aici era o fermă mândră, iar stăpânul un altul, unul Hogarth, agricultor și crescător de animale de seamă. Dar i-a venit sfârșitul, și ferma, cu tot ce era în ea, adică și cu mine, a fost cumpărată de stăpânul Unghe Țifăr. N-am fost mereu Puroi, dar asta mi-s acum, că toate-s schimbătoare și toate-s trecătoare.

Arătându-le cămările și camerele și tot ce mai era de arătat, le spuse că la șapte sunt așteptați în grădina din spatele conacului, la o cină îmbelșugată. Taush și Bartholomeus îl ridicară pe Danko din căruță, și, voind să-l bage în cameră, îl văzură pe Puroi fugind spre ei, spunându-le că nu, mortăciunea nu are voie în camere, ba nici măcar în fermă; unde i-o fi fost capul?

— Nu, nu, mortăciunea trebuie să rămână în caruță și căruța în afara fermei. Aici, zise Puroi, când moare cineva sau ceva, îl scoatem îndată dincolo de gard; nicio vorbă să aducem mortăciunea la fermă de bunăvoie!

Taush și Bartholomeus, buni oaspeți, îl scoaseră pe Danko cu părere de rău din fermă și-l duseră în căruța de la marginea luminișului. Îl sărutară pe frunte. Era pierdut Danko, frații știau asta, rătăcitor pe căile morți ale viilor, dar ei îl iubeau și nu aveau să-l părăsească.

Două ceasuri mai trecură până la cină, vreme în care Taush stătu la geamul odăii sale și privi în gol, la urmele arse ale copacilor, frământarea frunzelor, gândindu-se la Katherina și la mamă-sa și la tată-sau și la Moșu' Tace și la toate făpturile care au fost cândva și la toate ce aveau să mai fie. Dar, mai ales, se gândea la toate făpturile ce n-aveau să fie niciodată. Când intră Bartholomeus la el să-i spună că îi era frig și că o silă stranie îi mângâia pântecele, Taush zise că era firesc, căci au pornit în urma răului și tot ce calcă ei acum a fost mai înainte călcat de rău. Iar răul lucrează mai întâi în pântece, apoi în șale și isprăvește în osul capului, zise Taush.

Se făcu și ora șapte și, după cum promiseră, frații ieșiră să cineze în spatele conacului. Acolo dădură peste un cort imens, gătit de sărbătoare, la umbra lui o masă lungă, într-un capăt stăpânul Unghe Țifăr, în cealaltă doar două scaune.

— Am fost înștiințat că fratele vostru nu cinează cu noi, zise stăpânul. Am dat ordin să i se ducă și lui la căruță din cele de aici, de pe masă. Nu vă sfiiți! zise Unghe Țifăr și îi îmbie să mănânce și să bea. Puroi! Muzicanții!

Și câțiva cântareți din fluier, harpă și citeră ieșiră dintr-un boschet și începură a cânta ușor ca vântul și îmbietor ca valurile. Bucate alese fură descoperite pe masă, vinuri scumpe turnate în pahare de argint, tot ce era mai de preț în acea gospodărie adus în fața lui Taush, să-l onoreze. Erau atâtea mirosuri de bucate din atâtea zări diferite ale lumii, încât, dacă nu s-ar fi scăldat în aburii tăriilor, înmuindu-le spiritele, îndată ar fi început să poarte războaie pe masă.

Mâncară în liniște, iar între două îmbucături Taush ridica din când în când ochii și căuta cu privirea un hambar izolat de la marginea gospodăriei, ridicat între copacii arși ai marginii luminișului.

— Acolo ce țineți, preafericite Unghe Țifăr? întrebă Taush arătând spre coșmelie.

— Ah, acolo? zise stăpânul fără să se întoarcă, știind deja, așteptând cumva. Acolo am un soi de fiară nevăzută pe la noi, prin părțile astea; adus de departe, mult m-a mai costat. Dar doarme ziua și abia ce face ochi pe la ceasul acesta al nostru.

— Și nu putem vedea și noi aste splendide creaturi? întrebă Bartholomeus, iar Unghe Țifăr râse.

— Vai, dar nu, sunt tare timizi și dorm între oglinzi. De ne-am duce acum, s-ar ascunde și n-am avea nimic mai mult de văzut decât chipurile noastre slute de oameni, să-mi fie cu iertare!

Și râseră toți; nu și Taush.

— Pentru ce ne-ai chemat, bunule gospodar? întrebă Taush și Unghe Țifăr răspunse că erau așteptați.

— Sosirea voastră fu vestită de ceva vreme, încă de când ați plecat rătăcitori de lângă Gaisterștat. Am două animale ce zac moi și fără vlagă, aș vrea să

vezi de ele. De vei reuși să le însănătoșești, te voi recompensa pe măsură. De nu, mă înclin și la încercare, și te rog să primești această cină îmbelșugată și culcușul meu pentru o noapte ca plată suficientă. Taush dădu din cap în semn că primește și toți se întoarseră la bucate și la băuturi.

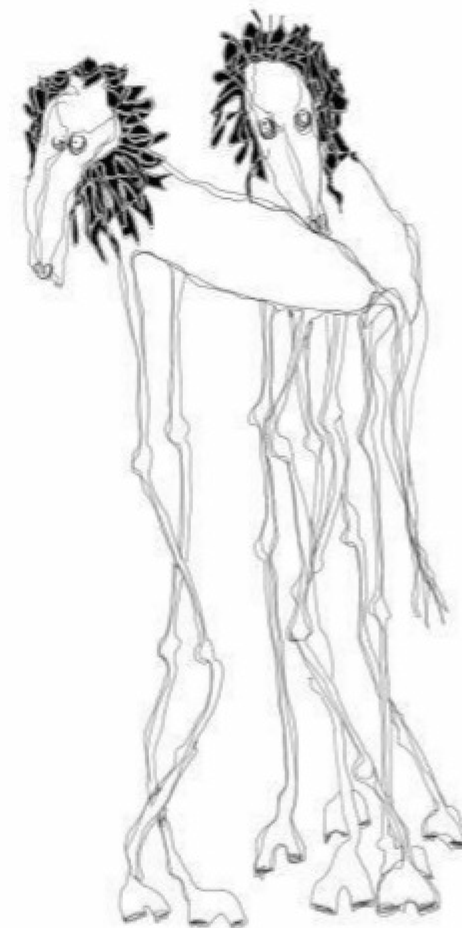
— De unde sunteți de loc, maestre Unghe Țifăr? întrebă Bartholomeus, dând pe gât al șaptelea pahar, pentru că, da, află, scumpe călător, că începuse să îmi cam placă vinul pe atunci.

— Nu cred că știți voi, frați ucenici, acele părți, răspunse Unghe Țifăr, căci sunt îndepărtate și reci și uscate, și nu prea plăcute oricui. Puțini am mai rămas, căci puțini am fost și mai puțini avem să rămânem prin acele părți. Pe aici e mai bine, pământul îmbelșugat, aerul proaspăt, oamenii mulți și buni, așa cum ne place și nouă. Locurile astea sunt făcute de om, ceea ce ne place, căci ale noastre nu-s făcute, ci întâmplate. Dar cam atât despre locurile mele de născare, căci îl obosim și îl plictisim pe tânărul nostru sfânt și are o noapte grea în față. Să isprăvim mâncarea și băutura ca apoi să pornim către grajduri. Puroi, să cânte muzica!

După ce terminară de mâncat, dreseră totul cu un vin vechi, sticlos și mieros. Barthlomeus începu să se afume bine și, tot mâncând dulcețuri, începu să se foiască și să se veselească pe lângă muzicanți. Taush însă tăcea. Își aprinse o pipă, pufăia în tăcere și nu slăbea din ochi coliba de lângă pădure.

— Tinere sfânt, cred că a sosit clipa să mergem să vedem de animalele bolnave pentru care te-am invitat la ferma mea.

Taush plecă privirea și dădu din cap – porniră. Mergând umăr la umăr, Taush simți cât de tare putea Unghe Țifăr. Slugile deschiseră grajdul, dar în el Taush nu găsi cai sau vite, ci două creaturi de același soi, dar care era acela nu putu spune. Niciodată nu mai văzuse asemenea animale. Aveau picioare lungi, cam de două ori cât cele de cal și de două ori mai subțiri, de le puteai cuprinde în pumn. Aveau mai multe încheieturi și proțăpeau trupul scheletic pe ele într-un mod tare straniu, bălăngănindu-se de colo-colo. Pielea le era acoperită de peri scurți, albi, doar în jurul capului aveau o coamă deasă, gri. Taush dădu roată în jurul lor și le privi în ochi, dar nimic nu se întoarse din acele hăuri, găvane nemișcate în care, undeva, în spate, în miezul capului, se mijea o mică strălucire în întuneric, pesemne niște ochi îndepărtați. La acele creaturi, gândea Taush, mi-a spus-o mai târziu, ochii păreau morți, dar găvanele vii. Taush trase aer în piept și observă că acele creaturi nu puțeau, mai tare duhnea stăpânul lor, dar ele nicidecum, ferite pe veci de prădători; cine știe ce vârstă aveau și cât aveau să mai trăiască așa moarte?

—————

(...) AVEAU MAI MULTE ÎNCHEIETURI ȘI PROȚĂPEAU TRUPUL SCHELETIC PE ELE ÎNTR-UN MOD TARE STRANIU (...)

— Ce e cu ele, stăpâne Unghe Țifăr? întrebă Taush. Nu găsesc pricină de necaz la o primă vedere.

— O, dar e, e pricină mare, bunule Taush, căci, trebuie să știi, ele glăsuiesc bine și frumos, nu așa, ca orice animal, ci ca omul, ba chiar mai bine, aș zice, și n-am întâlnit până acum filosof să știe așa multe, nici pustnic să fie așa smerit. Dar iată că de trei zile nu mai spun nimic, ci doar privesc în gol.

— De unde sunt de loc, mărite Unghe Țifăr? întrebă Taush. Așa ceva nu mi s-a mai dat să văd.

— Sunt de prin părțile mele. Puține sunt la număr și tare scumpe la vedere. Fă-le bine, rogu-te! zise stăpânul.

— Că de nu?

— Că de nu, nimic, bunule Taush. Mâine pleci cu frații tăi ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Și dacă plecăm încă din seara asta?

— Ei, dar cum să îmi faceți una ca asta? Sunt rupt din neamul meu, leit, iar neamul meu e gazdă bună. Atât îți cer, nimic mai mult, nu-mi lua ce-mi aparține: lasă-mă să te găzduiesc cum se cuvine.

— Te las, maestre Unghe Țifăr, dar să știi că animalele nu ți le pot vindeca, căci nici măcar nu știu dacă sunt bolnave cu adevărat.

— Sunt, Taush, îți spun eu că sunt.

— Îmi poți spune dumneata, dar eu nu simt, zise Taush. Nimic nu iese din ele spre mine și nimic nu intră din mine în ele; e ca și cum aș avea în față două bolovane pe picioroange. Pot să-mi frământ eu degetele cât oi vrea, că aceste creaturi nu au cum să se vindece, că nu au cum să se îmbolnăvească, și nu au cum să se îmbolnăvească pentru că nu cunosc moartea. Iar moartea nu o cunosc pentru că nu cunosc viața. Nu au viață în ele, Unghe Țifăr. Creaturile astea, Unghe Țifăr, nu sunt, iar tu o știi.

Și, spunând acestea, Taush ieși din grajd și merse la Bartholomeus, care, cherchelit bine, era încă în grădina din spatele conacului, devorând plăcinte de dovleac. Ei, ce să spun, bunule pelerin, îmi plăcea dovleacul pe atunci...

— S-a lăsat seara, frate, zise Taush. Hai să te culci, că în zori o luăm din loc.

Le zise pe toate cu glas tare, să audă toți. Îl luă pe Bartholomeus și merseră în odăile lor, unde Taush îi lipi două palme peste obraz fratelui și îi turnă o carafă de apă peste cap.

— Trezește-te, Bartholomeus, că nu dormim aici, zise sfântul.

Și povesti atunci tot ce vorbi cu Unghe Țifăr și cum putea și despre coliba de lângă pădure și despre animalele deopotrivă moarte și vii din grajduri. Și îi mai spuse încă ceva; zise:

— Bartholomeus, când am dat să ies din acele grajduri, spurcăciunea de Unghe Țifăr mi-a întors spatele pentru o clipă și, în ceafa lui, am zărit faldurile pielii, adunate în prinsoare acolo, și, printre ele, un ochi ce privea în afară. Așa cum regii buni au iscoadele lor, Bartholomeus, așa au și regii răi. Am fost așteptați și momiți; știau că mergem în urma răului din bâlciul miesmelor și ce-i aici, la ferma asta, nu vrea decât să ne oprească.

Bartholomeus, amintindu-și de măcelul din pădure, îndată se deșteptă, de parcă cineva, unul nevăzut, îi supse tot spirtul din vene și, împreună cu Taush, îmbrăcară păturile cu perne și zdrențe, să pară că se întinseseră deja la somn, și se furișară afară din cameră. Era deja noapte neagră și parcă și luna de deasupra fermei era una de căpătat. Se ascunseră într-un boschet des din grădină și urmăriră conacul și împrejurimile în acea lumină falsă a lunii. Nu dură mult și iată ce se întâmplă: o ușă se deschise și trei siluete se scurseră prin ea; apoi, din conac, o a patra ieși în grădină, o traversă și merse spre pădure, acolo unde Taush și Bartholomeus știau că trebuia să fie mica lor căruță cu Danko cel frânt întins în ea. Cei trei – iar după mers unul dintre ei trebuia să fie chiar slujnicul Puroi, acel vierme – intrară încet, pe furiș, în odaia lor. Dură mult timp, se lăsă liniștea, se furișau ca moartea în somn. Dinspre pădure, Unghe Țifăr, acum luminat pe de-a-ntregul de luna mincinoasă, unsuros de

transpirație, cu pielea întinsă ca o momâie vie, îl căra pe Danko în brațe, iar bietul Danko capul de cal, atât de ușor de parcă omul acela frânt pe care îl căra Unghe Țifăr nu cântărea mai mult decât o pană, capul de cal pe care îl ținea strâns la piept un bob de nisip. Intrară în coliba de la marginea pădurii, iar în cealaltă parte a grădinii cei trei, cu parșivul Puroi în frunte, șchiopătând, aflaseră deja despre șiretlicul celor doi ucenici și dădeau să se ascundă în conac, să-și înștiințeze pesemne stăpânul de nereușita lor.

Taush și Bartholomeus ieșiră din ascunzătoare și o luară la fugă către colibă. Ajunși în dreptul ei, deschiseră ușa – o duhoare oribilă se revărsă spre ei, și Unghe Țifăr ieși în fața lor, dar singur; Danko dispăruse și cu el și capul de cal putrezit. Până să zică Unghe Țifăr ceva, frații tăbărâră pe el cu pumnii și picioarele și îl traseră în spatele colibei, departe de privirile oricui. Îi acoperiră gura și îl loviră, dar pumnii lor intrau prea mult în carne, ca într-un înveliș și atât.

— Ești în cârdășie cu ei, zise Taush, ești în tovărășie putredă cu borțoasa și cu omul ei!

Și lovea Taush și unde lovea el lovea și Bartholomeus. Unghe Țifăr nu mai scotea niciun cuvânt, ca și cum ce era în el renunțase la a mai fi, dar mort nu era, Taush o simțea, așa că îl întoarse pe burtă și îi despărți ciuful zulufit din ceafă. Găsi gaura dintre faldurile pielii (o căldură moleșită răzbătea prin ea), înfipse degetele și depărtă pielea. Învelișul pârâi în mâinile sale și Taush dădu peste un schelet ca din gumă și osânză, un cocon fierbinte și soios, și, împingând un deget în pielicia verzuie, galbenă, văzu sute de bulbi, cât pumnul de copil, ca niște ochi ce se mișcau și tremurau. Taush căută în frunziș după vreo creangă ruptă. Coborî lemnul cu vârful peste creatura de la picioarele sale și un damf de vărsătură și de cufureală se scurse din coconul pleznit.

— Fugi de-l scoate pe Danko de acolo! zise Taush luptându-se cu învelișul, iar Bartholomeus făcu precum i se ceru și sparse ușa, dar nu-l găsi pe Danko înăuntru, doar duhoare, și într-un colț un puț adânc, dezgolit, ce ducea către măruntaiele pământului. Bartholomeus nu îndrăzni să se apropie, ci ieși din colibă și dădu roată în jurul ei, întorcându-se la Taush, pe care îl găsi mut și nemișcat deasupra lui Unghe Țifăr cel spart și fărâmițat. În mijlocul coconului din miezul lui Unghe Țifăr Taush găsise un bărbat – un străin, ros de zemuri arzătoare, topit parcă asemenea unei lumânări groase, mort adică. Dar Taush nu se îngrozi, ci doar rămase în nemișcare și în tăcere, căutând atent cu privirea ceva în acele desene ale zemurilor, cărnurilor și cochiliilor, iar fața îi era strâmbă de silă, spiritul înfiorat; făcuse un nou pas în lumea lor și cugetu-i luă foc, vreascuri îi era sufletul, Unghe Țifăr pala de vânt. Bartholomeus îl scutură și îi strigă să se trezească.

— Danko nu mai e, e aruncat în puț, Taush. Taush, nu mă lăsa!

Apoi, din grădini, zgomote; Puroi și ai lui cu furci și topoare, ieșind la vânătoare de sfinți, și Bartholomeus îl luă pe Taush de mână și fugi cu el în mijlocul pădurii. Uitându-se în urmă după fiare, Bartholomeus văzu de ce Taush era atât de ușor: nu fugea, picioarele sale nici măcar nu atingeau pământul, plutea peste el, ușor ca o pană, iar fratele Bartholomeus îi era vântul.

Și uite așa a început, scumpe călător, prima scârbă a lui Taush, sfânt de Gaisterștat și de Mandragora.

CAPITOLUL AL UNSPREZECELEA,

——————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE

PRIMA SCÂRBĂ A LUI TAUSH, NU MULT,

CĂCI MULTE NU SE ȘTIU;

CEVA ÎI AJUNGE PE FRAȚI DIN URMĂ

Abia în zori au ieșit frații din ascunzătoare. În depărtare strigau cocoșii, Bartholomeus îl ștergea pe Taush de rouă; bușteanul scobit le fu ascunziș fidel, și cei trei, cu Puroi în frunte, nu-i găsiră. Ștergându-l bine, Bartholomeus îi mângâie fruntea și părul și îi spuse:

— Taush, am scăpat din nou cu bine, fratele meu. Ce-a fost arătarea aia, sfinte prieten, că din lumea noastră nu era?

Dar, observând că Taush nu-i vorbește, fără să știe dacă auzea, ce simțea ori ce gândea, îl luă pe sus și îl purtă pe brațe până în satul în care, cu puțin timp în urmă, cântaseră cocoșii a nouă zi. Nu opri decât la fântână, să bea apă și să-și spele chipul, apoi traversă de-a lungul satului și ieși pe partea cealaltă, unde îl lăsă pe Taush sub un copac de la marginea drumului. Se întoarse să se tocmească prin sat pentru vreun cal și-o simplă căruță. Făcu ce făcu ucenicul și reuși – veni călare pe o mârțoagă bătrână, trăgând după el un braț de scânduri lovite cu ciocanul să semene a căruță. Îl găsi pe Taush tot holbându-se în gol, cu ochii bulbucați ca spânzurații, chircit cum îl lăsă, abia respirând. Îi săruta fruntea ca unui frate de sânge, nu de credință, și-l urcă în căruță.

——————

(...) FĂRĂ SĂ ȘTIE DACĂ AUZEA, CE SIMȚEA ORI CE GÂNDEA, ÎL LUĂ PE SUS ȘI ÎL PURTĂ PE BRAȚE (...)

Merseră ei mult, până spre seară, ocolind de teamă și neștiință satele și târgurile, căci Bartholomeus se simțea singur și părăsit și n-avea cum să-și apere fratele. Când noaptea căzu din senin ca secera, Bartholomeus trase sub cerul liber, îl îmbrățișă pe Taush și adormi. Fu noapte grea, călătorule, căci Bartholomeus (adică eu, da) fu scăldat în ape reci și-n ape calde și un vis după

altul îi tulburară odihna. Pe unul mai știu să ți-l zic, pe restul le-am uitat. Se făcea că zăceam întins lângă Taush în căruță și, în zorii ce urmară, m-am sculat hotărât să pornim la drum, când îl văd pe Taush acoperit din cap până în picioare de gâze și lighioane de tot soiul; dădeam din mâini și făceam din gură să alung zburătoarele și târâtoarele de pe prietenul meu și, când am dat cu mâna să alung insectele, palma mi s-a adâncit în ele și toate își luară zborul sau se târâră și lăsară locul gol acolo unde știam că trebuia să fie Taush. Tare speriat m-am trezit, adică s-a trezit Bartholomeus, de spaimă să nu-și piardă fratele, căci era tot ce-i mai lăsase viața. Dar, pelerine, stai fără grijă, că Taush era tot acolo, așa că povestea noastră nu se încheie aici, nu azi. Zăcea cum îl lăsasem când mă răpuse somnul, cu ochii beliți, nemișcat ca o păpușă, scârbit.

Așa fu și acea a doua zi, până noaptea, când iar au înnoptat sub cerul liber, sub clar de lună plină, și Bartholomeus fu iar vizitat de duhurile nopții, șoptindu-i vrute și nevrute în vis. Abia în a treia zi Taush deschise gura și îi ceru lui Bartholomeus să oprească. Fratele opri și tare se mai bucură că Taush nu se sminti de tot și că se întoarse printre cei vii. Taush coborî și merse la marginea drumului, unde își făcu nevoile cât pentru cele trei zile zăcute. Ceru să mănânce și să bea tot cât pentru cele trei zile. S-a așezat apoi lângă Bartholomeus și frații porniră la drum. Bartholomeus nu se putu abține și-l întrebă, ros de curiozitate, unde fusese cât timp zăcuse.

— Peste tot, răspunse Taush fără să-l privească.

— Și ce ai văzut pe acolo, pe peste tot?

Sfântul răspunse că tot, totul văzuse.

— Eram și eu pe acolo? întrebă Bartholomeus.

— Nu, veni răspunsul, tu nu erai.

Și întristați mergeau cei doi către zori neștiute, de putregai bănuite și mult temute, dar îmbărbătați de curajul cel de pe urmă, iar liniștea drumului le fu doar o dată tulburată, când Bartholomeus, văzându-l pe Taush că tot privește într-o parte, îl întrebă:

— Ce este, frate sfânt? Ce vezi acolo, într-o parte?

— Văd doi ucenici din Cetatea de Lemn a lui Moșu' Tace, zise Taush. Merg la pas cu noi, nu mai înainte, nu mai înapoi.

— Cine sunt, Taush?

— Sunt Bartholomeus și Taush, ultimii ucenici ai făcătorului de lumi, și-s triști.

— E și Danko cu ei, sfinte? Danko Ferus?

— Nu știu, răspunse Taush, că nu-l văd.

Și cu asta tăcu și amândoi intrară în noapte.

CAPITOLUL AL DOISPREZECELEA,

——————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE

HANUL CU DESFĂTĂRI

ȘI CUM SCAPĂ FRAȚII DIN NOU DE MOARTE;

A DOUA SCÂRBĂ DE LA ȘOLDURI SE PORNEȘTE

În orice sat ucenicii întrebau de Bâlciul Miesmelor. Unii știau și arătau ba încoace, ba încolo, drumuri prin păduri și alei dosnice; alții știau, dar tăceau; unii nu știau nimic și nici nu voiau să știe, iar cei care nu știau nimic și voiau să știe ar fi făcut mai bine să se păzească. Taush și Bartholomeus au oprit la oameni blânzi care le-au dat pat și masă prin grajduri, ori prin poduri; au poposit la oameni haini care au încercat să le fure până și zdrențele de pe ei. Mergând și tot mergând, aflară cu tristețe că, îndepărtându-se de Gaisterștat, tot mai puțini oameni auziseră de cetatea lui Moșu' Tace, iar când au ajuns într-un loc în care chiar nimeni nu părea să fi auzit de locurile lor de baștină, ba chiar fură batjocoriți și izgoniți ca niște câini turbați, tare se mai necăjiră. Apoi se înviorară, căci, nu-i așa, pelerine?, tot mai bine e ca cele ascunse să rămână la locul lor și cele la vedere să le-ascundă bine. Cu cât se îndepărtau mai tare de casă, cu atât Moșu' Tace și ucenicii săi deveneau mit, apoi uitare. Iar într-una dintre acele zile de rătăciri, spre înserat, au tras la un han pentru a mânca și a bea și a dormi, măcar așa, din când în când, în pat moale la foc blând.

Era un han de răscruce, cum sunt sigur că ai întâlnit și tu, pelerine, multe pe drumurile tale, pline ochi de suflete rătăcitoare, de târgoveți după vreun ban cinstit, plecați de acasă cu zilele, de pungași fără de casă după vreun ban ușor, cum îi e fiecăruia rânduiala, de vii și de morți, bătrâni și tineri, bărbați și femei, om și animal. Dar era cald și bine, un foc cât mușuroiul de termită ardea într-o nișă din colț, mese lungi cu mâncare și carafe mici ori mari, printre ele fete despuiate cărând străchini și muzicanți ce-și chinuiau instrumentele pentru vreun colț ori vreo gheară de lepădat. Avea și etaj, ușile odăilor de oaspeți ascunse în beznă, prin colțuri în care focul de jos nu izbutea să-și trimită decât umbra luminii.

Cei doi s-au oprit și îndată li s-a înfățișat o femeie oacheșă cu sânii pe jumătate dezgoliți, întrebându-i de sănătate și oferindu-le un dop de tărie din partea casei, așa, de bun venit, știi și tu, pelerine, cum te ademenesc comercianții când se pricep la ce fac. Ucenicii luară pâine și brânză și mere și bere, atât cât îi ținură punga în care adunaseră, în săptămânile pe drum, câte un colț, o gheară, ba ridicând un zid pentru unul, ba vindecând un animal pentru altul, mereu însă puși pe veghe și neîncrezători în omul ce putea fi ne'Om. Începură a mânca, priveau în jos, gânditori, absenți și surzi la muzica din jur, la trăncăneala de bețiv a celor gălăgioși, la liniștea celor tăcuți ce ascundeau ceva, așa ca ei, frați întru rătăcire.

Mai întâi o muscă se așeză pe brânza sfântului, apoi o a doua și o a treia. Taush nu o alungă nici pe prima, nici pe a doua și nici pe a treia; Bartholomeus, cu gura plină, îi făcu semn din cap să se uite: tot mai multe muște se învârteau în jurul lui Taush. Sfântul dădu din cap că știe, că vede, că să nu se nelinștească. Una dintre hangițe fugi către Taush și, fluturând din batistă, încercă să alunge bâzâitoarele.

— Dar, vai, zicea, să ne fie cu iertare! De obicei nu vin. Dăm des ierburi, uite, acolo sub masă. Nu vin.

Și lovea aerul.

— Și cum roiesc, vai!...

Dar Taush ridică mâna dreaptă și îi ceru să se oprească. La celelalte mese oamenii se uitau de-a dreptul ori pe furiș, muzica încetă. Muștele se așezară toate pe Taush și se liniștiră amorțite. La fel și sfântul, care părea să asculte ceva, iar Bartholomeus, care îi știa darurile și harurile, înțelese că purta sfat cu muștele, iar când văzu că Taush ridică ochii, îi urmări privirea și văzu o femeie elegantă sprijinindu-se de balustradă, privindu-l în ochi pe Taush de parcă s-ar fi cunoscut cândva, ori într-o altă viață, ori, de ce nu?, altă lume, căci știi și tu, călătorule cu un singur ochi, că Taush al nostru era neobosit rătăcitor între

lumi și trecător de praguri. Bartholomeus îl întrebă ce e, iar când ridică din nou privirea văzu că femeia dispăruse.

Taush trase adânc aer în piept și îl lăsă să iasă cu un oftat greu. Muștele se ridicară de pe el și dispărură prin umbrele hanului, de unde veniseră. Sfântul scoase un colț și îl arătă muzicanților – îl lăsă pe masă și cântăreții începură să dea din corzi și să sufle în alămuri, tulburați de cele văzute, iar cântecul le era când vesel, când trist, împingând lumea din jur la carafe mai adânci și la tutun mai tare.

Când termină sfântul de mâncat, se ridică și urcă scările spre catul acela ascuns. Bartholomeus, văzându-l, se luă după el.

— Ce e, frate Taush? îl întrebă, dar nu primi răspuns, căci, ai înțeles și tu acum, pelerine, că lui Taush nu îi era mereu dragă vorba.

Ajunse în dreptul unei uși păzite de o femeiușcă ce îndată sări să-l oprească, dar Taush o dădu la o parte și intră. După el și fratele Bartholomeus. Era miros puternic de puroi și alte umori scurse și închegate, iar în jur roiau muștele, tovarășele lui Taush. Pe patul din mijlocul odăii era o bătrână vânătă și înfășurată în cârpe înmuiate în oțet. Era bătută și tăiată și pe sub pături nu se zăreau formele picioarelor. Sfântul își dădu jos cămașa și începu să-și scoată șnurul din buric. Tinerele din jurul lui Taush îndată se îmbujorară și o pojghiță de transpirație le apăru pe tâmple și pe piepturi. Taush rupse șnurul la buric și îl legă de mâna dreaptă a bătrânei, care îl urmărea cu ochi triști printre pungi de puroi.

— Ce-ai pățit, mamaie? întrebă Bartholomeus, dar Taush, ca și cum auzu-i putea străpunge buze umflate și dinți sparți, răspunse pentru ea.

— N-are limbă. A fost călcată în picioare.

— Așa e, se auzi un glas în spate și Taush se întoarse.

Era femeia care îl privise lung pe scări cu câteva clipe mai înainte. Lungă și frumoasă, pielea îi strălucea în focul căminului, părul părea viu – spumă neagră de tăciune.

— Tâlharii au prins-o la răscruce. Moare, zise femeia.

Taush se îmbrăcă și ieși din odaie, dar Bartholomeus mai zăbovi o clipă, cât să vadă foile pline de iscălituri stângace pe care una dintre fete le pitea sub vestă.

Înapoi la masă, ucenicii fumau și sorbeau din berea rămasă.

— O ține pentru iscălitură, Taush. Ce spui?

Dar Taush nu spunea nimic, ci doar stătea încruntat și se gândea la cele întâmplate, încercând, pesemne, să ticluiască un înțeles în toate cele neînțelese. Apoi vorbi:

— Am mai văzut-o pe femeia ceia înaltă, cea cu păr lung și viu ca noaptea.

— Unde, Taush? Și când?

Și, până să mai spună Taush ceva, comesenii hanului, tăcuți și cumințiți peste măsură, căzură pe rând ba unul cu capul în mâncare, ba altul sub masă, unii peste ceilalți. Priviră în jur cum cădeau bărbați și femei ca spicele la secerat. Taush simți și el o fierbințeală în pântece și în șale și se înmuie. Căzu și-și lovi fruntea de marginea mesei și, până să poată sări Bartholomeus în ajutor, leșină și acesta, și, în prăbușirea sa, de acolo de jos, din praful și scuipatul de sub masă, Bartholomeus, adică eu, pelerine, văzu fetele hanului, toate adunate la etaj, sprijinindu-se de balustradă și, iertată-mi fie nerușinarea, frământându-și sânii.

Dar, călătorule, eu spun să lăsăm rușinea la o parte, măcar pentru un ceas, pentru că, având-o lângă noi tovarășă, nu va fi cale să termin povestea despre hanul desfătărilor, așa că, de vei roși la cele ce voi spune îndată, voi face că nu văd, și, de voi roși și eu, oricum nu vei vedea, căci n-am obraz, sunt numai os și os rămân deocamdată.

Când s-au trezit frații, erau goi ca în ziua nășcării. Goi și acoperiți cu o pojghiță subțire de transpirație, fiecare într-un pat al lui, frământat și bătut ca aluatul de pâine sub fundurile și între șoldurile fierbinți ale fetișcanelor pe care le văzuseră mai devreme servind la han. Erau încă în han, Bartholomeus, care se trezi primul, își dădu seama îndată, căci recunoscu pereții pictați cu scene

de dragoste și de beție, grinzile vopsite-n verde, recunoscu mirosul de alcool și de tăciune, tutun și hălci de porc, văzu fețele copilelor cu nurii dezgoliți, țopăind pe ce aveau bărbații mai de preț la ei. Printre frescele de pe pereți, însă, mari pete de mucegai se scurgeau spre podea, humă umedă și împuțită; mirosul ascuțit de putreziciune atârna în aer printre ei, aproape că-l puteau vedea. Și nu erau singuri: părea că toți bărbații, tineri sau bătrâni, ce împărțiseră tocanele și carafele cu ei jos în han erau acum în paturi, despuiați și întinși pe saltele în acea odaie lungă, imensă, probabil un pod ascuns, dar bine gătit pentru desfătări. Săreau copilele în extaz, îndoindu-le ștremeleagurile și spărgându-le coaiele, să-mi fie cu iertare, călătorule, de ziceai că vor să frângă carnea aceea, să o frăgezească și să o pună la cămară pentru iarnă. Gemeau și plângeau femeile în plăcere, dar bărbații nu, căci adormiți erau, leșinați, ca în ghearele vrăjilor, doar câte unul, așa ca Bartholomeus, privea printre pleoape grele, prin ceață, la șoldurile primitoare și la sfârcurile strălucitoare ca stele pe un cer de cărnuri și zemuri amărui.

Bartholomeus încercă să se smulgă somnului, îmbărbătându-se singur în timp ce altcineva se îngrijea de bărbăția sa, făcând-o să dispară cu totul pe gâtlej în jos, și, dacă îmi permiți, scumpe tovarăș de drum, dacă tot am ajuns aici, asta nu era ceva de lepădat, că Bartholomeus, pe când era din carne și piele și nu doar din os, avea destul din ambele, și piele și carne, acum are din belșug, după cum vezi, doar de unele, și anume oase. Făcând ceva ce nu se face, Bartholomeus lipi o palmă grea peste obrazul fetei, și copila căzu și, căzând, se deșiră. Da, ai auzit bine: se deșiră, așa, ca ghemul de sfoară, șiruri-șiruri, adunându-se în panglici de carne și piele la picioarele ucenicului. Lui Bartholomeus îndată i-a trecut pofta pe care nu o dorise și se ridică speriat. Privi în jur și văzu același lucru în paturi: peste tot, copilele se deșirau în franjuri ca la carnaval și doar câte un ghem de carne mai rămânea în jurul mădularelor umflate, trăgea și se-mpingea, sugând seva din acei bieți oameni. Atunci văzu și Bartholomeus mai limpede că în paturile cele mai îndepărtate, pe lângă pereți, bărbați zăceau grămadă, uscați, supți, stafidiți și întorși de pe dinăuntru în afară, iar acele ghemuri de carne și zemuri și nervuri încă mai sugeau ce mai rămăseseră în ei, pe fund, ultimul strop de om.

Dădu să-l trezească pe Taush, pe care rămăsese tot ce avea copila pe dinăuntru, pe sub părțile rușinoase, uterul și acele două mici cornițe de carne, sorbind din el, frământând. În jurul sfântului, femeia era lungită toată numai franjuri, franjuri.

— Taush, scumpe frate! strigă Bartholomeus. Scoală!

—————

(...) DOAR CÂTE UN GHEM DE CARNE MAI RĂMÂNEA ÎN JURUL MĂDULARELOR UMFLATE (...)

Dar, văzând că nu mişcă, Bartholomeus începu să lovească ghemul de carne cu piciorul, smulgându-l din strânsoarea perversă. Îl luă pe Taush pe sus şi coborî din pod cu sfântul în spinare, doi ucenici goi ce-şi salvau sufletele. Ajunşi jos, dădură peste femeia lungă cu părul negru, viu, ce le oprea calea spre aerul curat de afară. Bartholomeus nu mai stătu pe gânduri ori la vorbe şi o luă de-a dreptul prin bucătărie, unde dădu peste alte fete ale hanului, toate gătite în haine de muncă, despicând ori fierbând în ceaune mari bucăţi de femei şi de copii din cei care, cu doar câteva ceasuri în urmă, mâncară lângă ei în sala de mese a hanului. Bartholomeus zări uşa şi, făcându-şi loc pe lângă fete, luă opaiţele şi dărâmă, aşa cum putu, cu Taush pe umeri, oalele şi foalele şi ieşi pe uşa dosnică a hanului. În urma lor, focul deja cuprinsese toată bucătăria, când Bartholomeus îl auzi pe Taush mormăind ceva în cârca sa:

— De ce ai oprit-o, tâlhare? Nici nu bănuieşti tu ce şolduri dulci are Katherina mea...

Bartholomeus îl aşeză pe iarbă şi încercă să îl lămurească:

— Nu era Katherina ta, frate, erau ne'Oameni; numai de ei avem parte!...

Flăcările înghiţiră în pântecele lor încăpător întregul parter şi nu dură mult până ce limbile de foc începură să lingă la etaj, apoi să sugă în balele lor uscate şi dogoritoare podul din care se auzeau urlete de om şi de ne'Om. Hanul, ca o torţă, încălzea trupurile goale ale ucenicilor întinşi în iarba răcoroasă. Bartholomeus privi spre sfânt şi îl văzu cu ochi larg deschişi, cu a sa privire goală şi gura strâmbă a greaţă, privind în sus către cer, unde, de atâta lumină pe pământul acela, stelele se ascunseseră toate. Şi Bartholomeus înţelese. Îl luă din nou în braţe şi porni să dezlege caii şi să mişte căruţa până nu ajungeau toţi şi toate scrum, când auzi un fâlfâit puternic de aripi şi văzu o pasăre imensă, neagră, ridicându-se dintre flăcări şi bătând aerul spre pădure. Şi, înainte să dispară printre copaci, lui Bartholomeus îi păru că acea pasăre îşi întoarse faţa către ei şi chipul îi era de femeie frumoasă, cu oase lungi şi păr negru, viu.

————

(...) AUZI UN FÂLFÂIT PUTERNIC DE ARIPI ŞI VĂZU O PASĂRE IMENSĂ, NEAGRĂ (...)

Bartholomeus îl lungi pe Taush în căruţă, aşa cum, nu cu prea multă vreme în urmă, îl culcaseră pe Danko Ferus (să nu uiţi de el, pelerine) iubitor de cai şi dispărut în noapte. Mârţoaga trase şi, din nou, se înmuiară în bezna pădurii, goi şi zgribuliţi, căutând ieşirea spre lumină şi spre o viaţă ceva mai

bună. Bartholomeus tot întorcea capul și îi căuta privirea lui Taush mângâiată de luna ascunsă printre crengi și pricepu: sfântul Taush trăia a doua sa scârbă.

Când se făcu dimineață și ajunseră la drum, căzură ba la mila, ba la batjocura oamenilor ce le ieșeau în cale; unii le dădeau un ciot uscat de pâine, alții râdeau de ei, ba unele femei, nesătule, mai aveau și pofte la văzul acelor sărmani despuiați. Bartholomeus opri târziu, după-masă, la o fântână, ca să își spele goliciunea și să mai arunce o găleată, două cu apă peste Taush, pe care îl spăla ca pe un porc înainte de frigare, în văzul tuturor din târg. Și Bartholomeus auzea:

— Veniți din pădurea cu han? Sărmana Doris Muma, întâi prădată de tâlhari în propria ogradă, acum pierită-n somn în flăcări.

Vestea ajunsese acolo înainte celor doi ucenici și astfel află și Bartholomeus una, alta și se lămuri.

— Mare noroc cu acele copile ce trudeau în slujba ei, spunea cineva.

— Acum se sfârșiră și ele în foc, spunea altcineva.

Iar toți priveau pe acel vlăjgan ce arunca cu găleți de apă în prietenul sau fratele său și frecându-l cu o cârpă ruptă dintr-un preș al căruței, dar nimeni nu știa că cel din căruță, lungit și plecat pe aiurea, uitându-și învelișul printre ei, era chiar marele sfânt Taush al Gaisterștatului, cel ce avea să ridice mai târziu cetatea Mandragora, astăzi Alrauna. Dar despre asta, scumpe călător, mai târziu, poate chiar mâine, căci mai am o aventură de povestit.

CAPITOLUL AL TREISPREZECELEA,

——————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE

A DOUA SCÂRBĂ A LUI TAUSH,

NU PREA MULTE,

CĂCI NU SE ȘTIU PREA MULTE;

CEVA MERGE ÎN FAȚA LOR

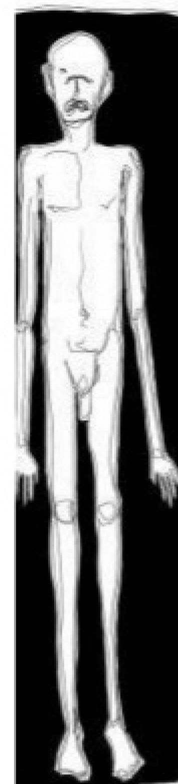
Iar merseră cei doi ocolind sate și cetăți de teamă și de osteneală de om și de nimicnicia sa, Bartholomeus pe lădiță, mânând calul, Taush lungit în căruță, privind rătăcit în gol. Dar nu reușiră să ocolească omul cu totul, căci om la om trage, și călătorii la cetăți. Două luni dură, pelerine, această a doua scârbă, și ucenicul frate se îngriji cum putu el mai bine de sfântul său, picurându-i apă printre buze, oferindu-i mâncare deja mestecată, spălându-l, și, în nopțile lungi și înfricoșătoare, povestindu-i de toate cu sau fără rost. Dar ce văzu Taush cu ochii săi deschiși și pe unde umblă cu mintea sa rătăcită, nimeni nu putea spune. Iar când dădeau peste vreun om la picior, ori călare pe cărările pe care le băteau, Bartholomeus întreba dacă știa ceva despre Bâlciul Miesmelor și, uite așa, călătorule, din pas în pas, se apropiau ucenicii tot mai mult de răul pe care îl căutau.

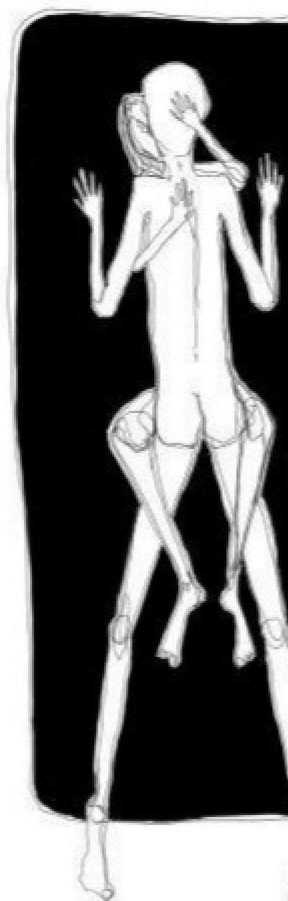
Cele două luni fură pe cât de pline în cuget și în nemișcare pentru Taush, pe atât de îmbelșugate în noi simțiri și întâmplări pentru Bartholomeus, pentru că el, adică eu și totuși încă nu eu, avu șansa de a-și trăi viața de care avea să fie lipsit mai încolo în acele două luni într-un sat la marginea unei cetăți unde Bartholomeus fu îngrijit de o tânără și de familia ei, întreaga gospodărie primindu-i, dacă nu chiar ca pe niște prinți, căci n-aveau prea multe în casă de oferit, măcar ca pe niște sfinți, căci tot ce aveau, cât de puțin, împărțeau bucuroși cu ei.

Taush fu întins într-un pat doar al lui, într-un ungher călduros cu lemne în sobă și cu levănțică pe sub perne, iar Bartholomeus fu primit chiar într-o odaie mică de lângă cea a fetelor, cameră cu ușiță îngustă pe care se strecura

copila să se iubească cu ucenicul. Tatăl fetei află îndată și consimți, căci era un om vesel și cunoscuse și el dragostea de timpuriu, de multe ori și nu doar cu femeia ce dormea acum lângă el, și făgăduiesc a spune că se încredea-n dragostea celor tineri și nu era ca alții care, dacă n-ai zestre, piei din casa mea! Erau săraci ucenicii, dar bogați în duh, așa că bătrânul lăsă tinerii să se iubească și ce-o fi o fi. Acum, pelerine, am ajuns să cred că acel om vesel și jucăuș era mai degrabă înțelept, decât naiv, căci mă gândesc că știa el că n-aveam să rămânem prea mult în satul acela de pe lângă cetatea aceea tăiată în stâncă și că aveam să ne ridicăm într-o bună zi ca arși cu paie la cur și să luăm calea sălbăticiei, ucenici din nou, frați mereu. Ba mai mult, tot văzându-l cum mă îmbia să beau din pivnița lui, să mă înfrupt din cămara lui, să mă iubesc prin odăile lui, ca un fiu, nu altfel, mă gândesc că știa el, gospodarul acela, că viața mea avea să fie tare scurtă în carne și în spirit. De știa, călătorule, că viața în os avea să-mi fie plină și lungă, ba chiar nesfârșită, asta nu știu, dar nici nu mai contează, tovarășe scump de drum, căci ce-a fost nu mai e, ce e îndată are să se termine și ce va să vină poate nici nu mai trăim s-o știm. Dar lasă-mă să-ți spun pe mai departe. Ascultă:

S-a iubit mult Bartholomeus cu fata cea mezină a casei, și-n cele două luni ajunse să cunoască iubirea și-n cuget, și-n spirit, și-n trup. N-avea nici douăzeci de ani și-și trăise viața în doar două luni, punând umărul la treabă prin gospodărie, îngrijindu-se de Taush și de animale, iubindu-și femeia și visând la copii. Ha! Să știi tu, pelerine, că, la cât de harnic a fost Bartholomeus în acele două luni, nesătul de carne și de fierbințeli, nu m-aș mira să aflu că, încă la mult timp după ce deveni ucenicul os, în acel sat avea să umble un mic băiat sau o mică fată cu ochii săi sau cu zâmbetul lui. Ha! Imaginează-ți, pelerine, un mic schelet pribeag!

S-A IUBIT MULT BARTHOLOMEUS CU FATA CEA MEZINĂ A CASEI (...)

Dar, cum spuneam, toate aveau să se termine în curând, când în casa lor intră un puști strigând că află din satul vecin de la cineva care află din satul vecin care află chiar din Valea Roasă că pe acolo, printre văi, poposi un bâlci cu un singur cort. Bartholomeus tresări îndată și-l întrebă ce știa despre oamenii bâlciului cu pricina, dar, până să spună puștiul ceva, auziră toți un zgomot și îl văzură pe Taush, slăbit și palid, ieșit din odaia sa cu zdrențele prinse-ntr-o

boccea pe umăr, trecând pe lângă ei fără să dea bună ziua ori să-și ia la revedere și mergând drept la căruță, unde se așeză pe lădiță, așteptându-l pe Bartholomeus. Ucenicul înțelese și își aminti de menirea sa în Lume, sărută buzele fetei și mâinile părinților, îmbrățișă frații și surorile și plecă, lăsând în urmă viața, intrând în moarte veșnică. Copila îl întrebă pe Bartholomeus dacă are de gând să intre în Valea Roasă și zise că mai bine n-o face, căci puțini au fost cei care au ieșit de acolo vii, stâncile sunt labirint și nopțile fără sfârșit. Plânse fata mult când află că ucenicii trebuiau să facă ceea ce era de făcut, că, de nu, casa ei și tot ce era în jur s-ar fi putut preschimba într-un hău fără fund. Fata nu înțelese nimic din toate astea, dar îi lăsă, îndurerată, să plece. Și ucenicii plecară.

Ce se întâmplă cu puștiul sosit solie nu știu, dar pot doar bănui, căci mă tem că nu era om, nici ne'Om, ci ceva cu totul străin ce ne-a momit în acea vale seacă, căci vezi tu, pelerine, de îndată ce-am intrat în Valea Roasă am înțeles că avea să ne fie tare greu să mai ieșim din ea.

Ucenicii mergeau în pas de cal și-n roată de căruță și Bartholomeus îl întrebă pe Taush ce văzu în cele două luni și pe unde umblă când stătu.

— Am văzut tot și toate, frate Bartholomeus, zise Taush.

— Eram și eu? întrebă Bartholomeus.

— Nu, frate, tu nu erai.

— Erai și tu?

— Nu, frate Bartholomeus, eu nu mai eram, răspunse Taush.

— Ești tare norocos, Taush, zise Bartholomeus cu amărăciune, că vezi tot și toate, căci, iată, și eu am văzut tot și toate cele ce-s trebuincioase și prielnice omului să vadă și să guste în viață, iar pe toate le-am văzut în cele două luni în acea casă pe care tocmai am părăsit-o. Și tare bine a fost.

Și, văzându-l pe Taush că se tot foia și privea atent în față, Bartholomeus îl întrebă:

— Ce e, frate sfânt? Ce vezi?

Iar răspunsul veni îndată:

— Văd mergând în fața noastră doi ucenici din Cetatea de Lemn a lui Moșu' Tace.

— Cine?

— Bartholomeus, bun ucenic și scump frate, și Taush, sfânt de Gaisterștat și rătăcitor între praguri. Merg în fața noastră în căruța lor, iar noi după ei calul nostru calcă în urmele calului lor și căruța noastră alunecă în dârele lăsate de căruța lor.

— E și Danko, frate Taush?

— Nu știu, răspunse sfântul, că nu-l văd.

Și cu asta tăcură și intrară din nou în noapte.

CAPITOLUL AL PAISPREZECELEA,

—————

ÎN CARE AFLĂM
CE SE PETRECE ÎN VALEA ROASĂ,
UNDE CINEVA ÎȘI PIERDE TOATĂ CARNEA
DE PE OASE; DEPARTE, ÎN ALTĂ POVESTE,
DANKO FERUS ÎNTÂLNEȘTE
MARELE VIERME

Pelerine, află tu că valea era roasă de vânt și ploi și râuri de mult secate. Ici-colo frații vedeau un ciot de turn în ruine, ba câte un picior de pod șchiop, neisprăvit peste bolovani uscați. Nu tu boscheți, nici vietăți să se ascundă în ei.

— Taush, spuse Bartholomeus sfântului, în ce ne-am băgat, frate? Crezi că am fost din nou momiți?

Și Taush răspunse:

— Da, frate Bartholomeus, am fost momiți, asta e limpede și pentru mine, dar nu e cale de întoarcere acum, căci ce trebuie făcut trebuie isprăvit fără strângere de inimă.

Așa vorbea sfântul și mergea în fața calului prin piatra seacă, netemător. Trecură ceasuri bune și, printre ele, și câteva rele, când Bartholomeus începu din nou:

— Taush, cred că trebuie să mergem îndărăt, sfinte. Aici ne găsim doar sfârșitul, nici urmă de bâlci.

— De vrei să te întorci, prietene, nu-ți port pică, nici nu te opresc – fă-o; însă eu trebuie să ajung din urmă răul și să o răzbun pe Katherina mea și pe Moșu' Tace și pe ucenici și pe Danko Ferus și pe toți cei luați și duși și neîntorși.

— Fie, sfinte Taush, răspunse Bartholomeus, rămân cu tine până la capăt, oricare ar fi acela.

Ascultă:

Așa au umblat cei doi ucenici până la înserat, când hotărâră să se oprească sub un bolovan proptit în alții și să doarmă. Bartholomeus dormi somnul celui ostenit, însă, de câteva ori, fu trezit de vocea lui Taush, care stătea la sfat turbat, ocărind și alungând ceva ce avea în fața ochilor, dar care cu nici un preț nu se arăta și lui Bartholomeus. În zori, ucenicul îl găsi pe sfânt nedormit și cernit la chip, trist, și-l întrebă dacă reușise să doarmă și el vreun pic.

— Nu, scumpe frate, n-am închis un ochi.

— Cu cine te-ai certat în toiul nopții?

— Cu sfinții morți și întorși să-mi curme calea; putrezi, saci de vomă și puroi, sosiți să-mi ceară socoteală și să-mi batjocorească misia.

— Și ce spuneau?

— Râdeau de noi, că ne-a lucrat ne'Lumea, că ne-au păcălit ne'Oamenii, că vom muri aici. Am căzut în capcană, frate Bartholomeus.

— Și ce facem acum, frate? întrebă Bartholomeus.

— Acum ne întoarcem, zise Taush și tare se mai bucură Bartholomeus la auzul acestor cuvinte de izbăvire.

Urcară în căruță și urmară cărarea înapoi spre sat. Merseră ce merseră, dar drumul se schimbase: unde fuseseră stânci drepte, acum erau strâmbe, unde fusese la venire un pod, la întoarcere era un turn, și tot așa, până ce frații se zăpăciseră de cap și nu mai știură calea spre satul din care porniră. Au mers așa o zi, dar, la lăsata nopții, recunoscură în sfârșit că fie se rătăciseră ei, fie valea era vie și le juca feste; nu mai găseau calea să iasă din Valea Roasă.

—————

— CU CINE TE-AI CERTAT ÎN TOIUL NOPȚII?

— CU SFINȚII MORȚI ȘI ÎNTORȘI (...)

Au înnoptat din nou sub cerul liber, limpede ca apa adâncă, plin de stele, și Bartholomeus adormi din nou ca și cum cineva se îngrijea de somnul lui, dar liniștea îi fu din nou tulburată de harța lui Taush cu sfinții morți. Ucenicul își jură să-l scoată pe sfânt din Valea Roasă, fie chiar și cu prețul vieții sale, dar, când se trezi de dimineață, Bartholomeus nu-l mai găsi pe Taush lângă el. Sfântul dispăruse. Îl strigă mult, tare, urla la el ecoul, Bartholomeus înjura, ecoul îl batjocura, dar, îndată ce-a început să plângă ucenicul, necăjit de moarte că-și rătăcise prietenul, ecoul se-ntristă și el și plânse deodată cu Bartholomeus.

Așa trecu și-acea a treia zi în Valea Roasă, cu cei doi ucenici înstrăinați unul de celălalt. Nu știu să-ți spun, scumpe călător, unde plecase Taush, ori dacă nu cumva valea cea vie și înșelătoare juca jocul de-a moartea cu noi și ne puse pe unul într-un loc și pe celălalt în altul, însă – așteaptă și ascultă –, când s-a trezit după cea de-a treia noapte petrecută în sălbăticia aia, Bartholomeus a observat cu tristețe că, dacă asta era o luptă, valea câștiga: calul și căruța dispăruseră. Bartholomeus, adică eu și totuși nu prea eu, începu să strige din nou după Taush și să plângă, ba chiar să se împrietenească cu ecoul, pentru că așa e omul singur, se întovărășește și cu boala numai să nu moară singur și trist. Și își petrecu bunul Bartholomeus toată ziua și toată noaptea, și la fel și după și tot așa, cu mult după ce rămase fără mâncare și fără apă, căutându-și prietenul, strigându-l, plângându-l. Însă ce făcea Taush în tot timpul acesta, ei, pelerine, asta nimeni nu o știe. Ce știu însă e că, după multă umblătură și foame și sete, Bartholomeus a ajuns la un pod peste o albie mică și seacă, tot ostenit și uscat de stomac gol și de gâtlej aspru, când, ridicând ochii din praf, dădu peste Taush, care îl privea tăcut de pe partea cealaltă a podului. Vru să fugă către el, să-l strângă în brațe, să-i sărute obrazul, dar nu putu, așa istovit și bolnav cum era. Văzându-l de cealaltă parte și zăbovind să-l privească mai atent, Bartholomeus înțelese că la fel se simțea și sfântul, ros de pustiu și obosit de moarte. Chipurile lor erau ca puțurile adânci, știi că au fund, dar nu știi ce zace pe el.

— Frate Taush, începu Bartholomeus.

— Da, frate Taush, zise și sfântul.

Bartholomeus puse astea pe seama oboselii, adică fie nu mai auzea el bine, fie sfântul avea viziuni, căci se știe, pelerine, la foame, la sete, vânt și toate cele, omul își mai pierde puțin din minte. Dar iubirea frățească vindecă

tristeți și Bartholomeus hotărî să-l facă bine.

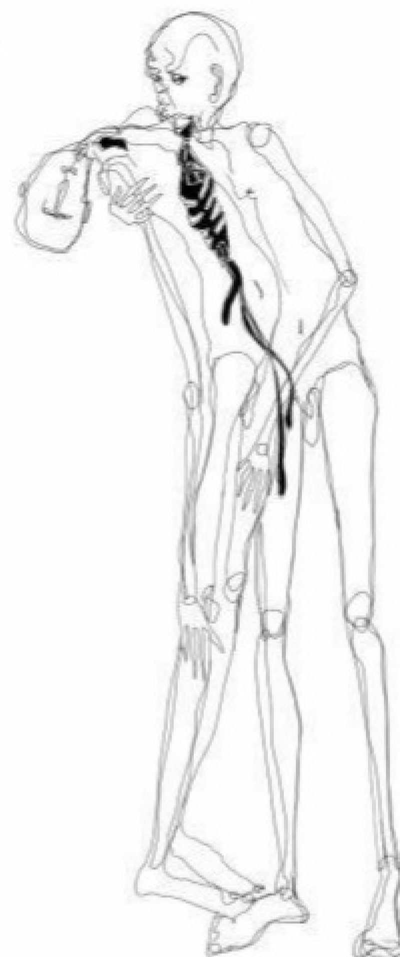
— Ce dor mi-a fost de tine, sfinte! rosti mai tare ucenicul.

— Ah, sfinte mizerabil, spuse Taush de dincolo de pod, pișatul cerurilor și căcatul pământurilor! Arată-mi șnurul, Taush, să te pot sugruma cu el!

Lui Bartholomeus i se făcu rău la auzul acestor vorbe și nu-l recunoscu pe fratele său în ele. Atunci începu să creadă că poate șansa încă nu i s-a arătat și acela era o nălucă a bolii, sau, și mai rău, unul dintre acei sfinți morți tulburători de somn, care îl chinuiseră pe Taush atât de aprins și care, iată, îi furaseră înfățișarea ca să ispitească. Dar totuși, tot uitându-se atent la el, Bartholomeus simți că nu-i nălucă, nici sfânt mort, ci chiar Taush cu mintea rătăcintă, crezând că-l are în față nu pe fratele Bartholomeus, ci o nălucă, da, poate chiar sfântul mort, luând înfățișarea nu a prietenului său ucenic, ci chiar a sfântului însuși, ispitind. Atunci Bartholomeus își dezbrăcă cămașa murdară și scurmă în buric în zadar cu degetele, arătându-i lui Taush că-i lipsit de darul său și spunându-i:

— Uite, fratele meu, nu sunt nici Taush, nu-s nici nălucă și nici sfânt mort. Sunt fratele tău, Bartholomeus, tovarăș de drum, frate întru ucenicie la răposatul Moșu' Tace din Cetatea de Lemn de lângă Gaisterștat, la făcătorii de Lume și acoperitorii de ne'Lume, ridicătorii de cetăți.

La aceste vorbe Tausch păru să se îmbuneze și parcă vălul ceții din priviri se mai spulberă. Porniră amândoi unul spre celălalt și, ajunși la mijlocul podului, se îmbrățișară cât de strâns putură cu brațele lor slăbite. Întâi Bartholomeus îi simți respirația fierbinte a fratelui său sfânt, apoi dinții fără salivă înfingându-i-se în gât. Taush mușcă din Bartholomeus.

TAUSCH MUȘCĂ DIN BARTHOLOMEUS.

Ucenicul reuși să strige, dar să se zbată nu prea; mușcătura îi smulse o bucată mare de carne de pe gât și îi descoperi toată acea lume interioară, pelerine, cu vene și mușchi și artere și tendoane și limfă și venin, umori și bilă galbenă și neagră ce se pătrunde în trecerea din corp în creștet și invers. Un fir gros de sânge țâșni din gaura ivită în gât, cam așa cum, de bunăvoie, știa Taush al nostru să scoată șnurul roșu din buric. Picioarele cedară amorțite și

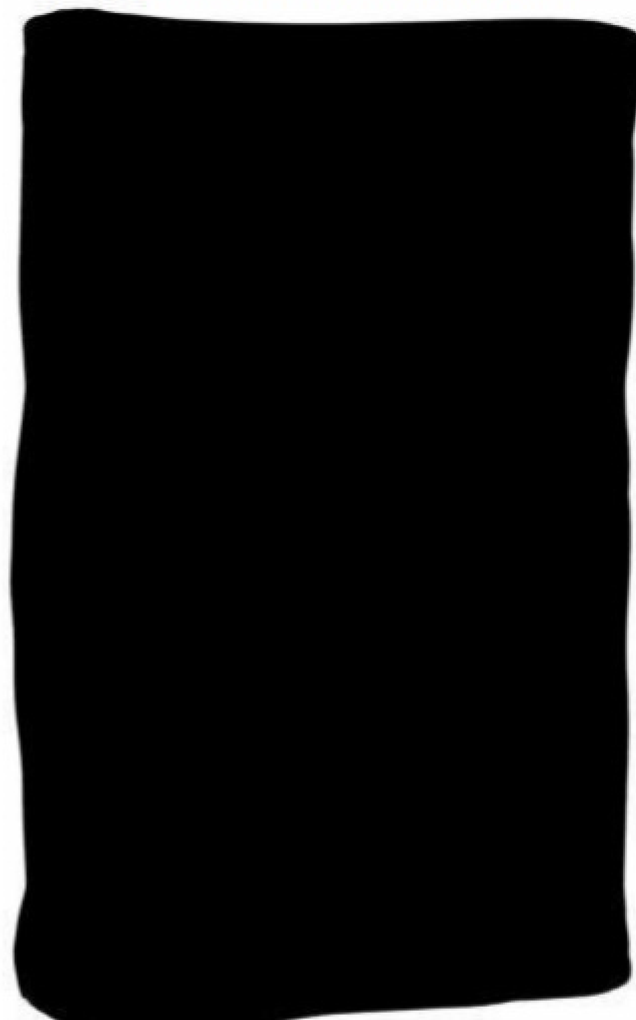
Bartholomeus se prăbuși ca un buștean la pământ, căzând acolo pe creștetul podului. Cu ochii încă deschiși, tresărind din când în când, simțea cum lăsa sânge, dar nu ca la felcer, cu țârâita, nu, călătorule, ci ca la moarte, cu polobocul. Se umplu podul de sânge, atât de mult, că te-ai fi zăpăcit și ai fi zis că așa e firesc pe Lume, și tot ce-i praf pe drum lipit de sânge necurat.

Cât mai avu el suflu în fire, Bartholomeus văzu că Taush se așeză lângă el și începu să muște cu dinții și să taie cu șișul fâșii din ucenic. Tăia și așeza lângă, făcând movilițe roșii, violet, ca pentru frigare și festin pe cinste. Apoi Bartholomeus închise ochii pentru ultima dată, căci, când se făcu din nou lumină, mult mai târziu, n-avea ochi ca să deschidă, și așa se sfârși viața scurtă de numai douăzeci de ani, în părți moi și-n părți fluide, a ucenicului Bartholomeus, pe un pod din Valea Roasă, fiind alături de și servindu-i scumpului său frate, sfântul Taush al Mandragorei, cetatea pe care astăzi o numim Alrauna și spre care ne îndreptăm.

CAPITOLUL AL CINCISPREZECELEA,

—————

ÎN CARE NU AFLĂM DESPRE
ULTIMA SCĂRBĂ A LUI TAUSH, PENTRU CĂ
DESPRE EA NU ȘTIE NIMENI NIMIC;
A TREIA SCĂRBĂ E, IATĂ, DIN TOATĂ FIINȚA

—————

(...) NU ȘTIE NIMENI NIMIC (...)

CAPITOLUL AL ȘAISPREZECELEA,

—————

ÎN CARE AFLĂM

CUM E SCOS TAUSH DIN VALEA ROASĂ;

OAMENII SE ÎNTREABĂ DE-I TAUSH CEL

SFÂNT ȘI ADEVĂRAT, ORI BA

Scumpe călător, te uiți mirat la mine că nu ți-am suflat nicio vorbă despre această scârbă a sfântului Taush, dar ce aș fi putut să îți spun? Nici din văzute nu pot să-ți zic, căci eram tot curățat de carnea de pe oase, nici din auzite, căci nu mai era nimeni acolo să vadă ce se petrecu după ce Bartholomeus, bietul Bartholomeus, sări, fără voia lui, e drept, în ajutorul pântecelui și inimii lui Taush. Dar iată că a sosit din nou noaptea și în curând trebuie să ne găsim un loc ferit să ne culcăm, așa că trebuie să mă grăbesc să isprăvesc și cu această parte a vieții lui Taush, așa cum știu și așa cum pot, să afli cum s-a încheiat drumul ucenicului lui Moșu' Tace și cum a început cel al făuritorului cetății Mandragora. Ascultă:

În lipsa lor, în satul în care bietul Bartholomeus își găsise iubirea și unde o și pierduse în aceeași vară, se purtase des sfat aspru și întărâtat în zilele ce urmară plecării lor, căci unii spuneau că era musai să meargă să vadă unde sunt, deoarece, ziceau, singuri nu aveau cum să mai iasă din Valea Roasă teferi, iar alții spuneau că nu, că nimeni nu trebuie să-și pună viața la încercare pentru un sfânt care nu se prea dovedise ca atare, căci, nu-i așa?, spuneau, cât a stat printre ei a dormit ca ursu-n iarnă.

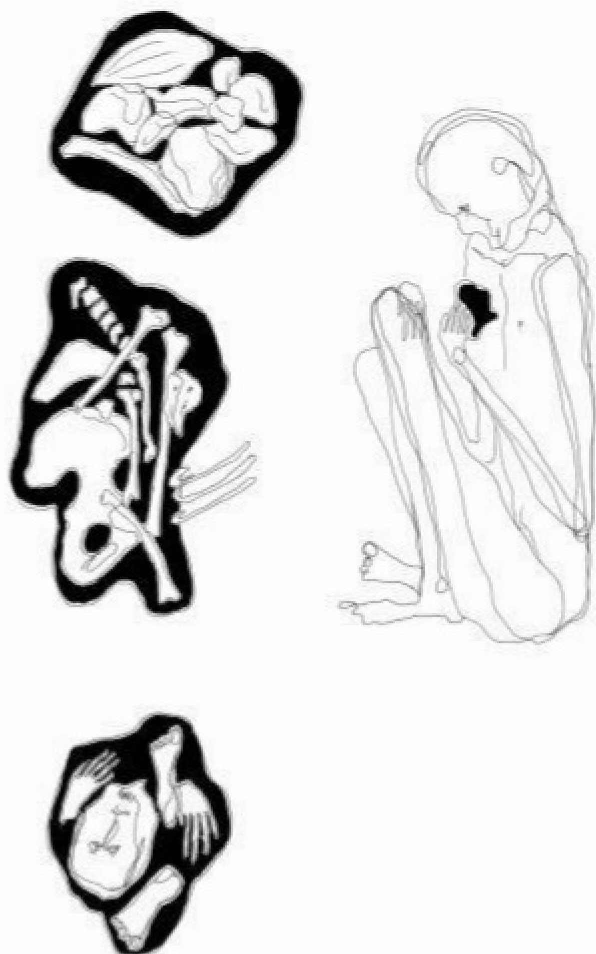
— Destul! strigau unii.

— Ba nu-i destul! strigau alții.

Și, la câteva săptămâni după, mândra lui Bartholomeus își adună frații și surorile și, furișându-se în Valea Roasă, plecară să aducă în sat, pe ascuns, fie trupurile vii, fie cadavrele putrezite ale celor doi prieteni – adevărul fu, după cum știi deja, la mijloc.

Făcură semne, lăsară urme, tote ce trebuia ca să știe să se întoarcă și, pentru că inima lor le era bună și plecară să salveze vieți, reușiră. Văzură un cerc imens de corbi roind deasupra unui loc și, mergând o zi întreagă înspre acel loc, dădură de pod și, acolo, pe Taush cuprins de friguri și de fierbințeli, lângă un foc în care se prăjeau încet câteva bucăți de carne. Ceva mai încolo era o grămăjoară de oase, iar lângă, una de carne și piele. Învelite în cămașa lui Taush, îi găsiră, cu groază și scârbă, capul lui Bartholomeus, palmele și tălpile, ce fură, probabil, prea omenești pentru a fi mâncate, chiar și așa, cu sufletul răpus de boală și cu mintea asediată de spiritele sfinților trecuți și uitați.

Mândra lui Bartholomeus plânse tot drumul, dar, după două zile grele, urmând semne și urme, reușiră, spre mirarea tuturor, să iasă din Valea Roasă. Dar puțini, foarte puțini erau cei care știau ce ascundeau ei în acel sac, în timp ce-l purtau pe brațe pe sfântul Taush, slăbit și parcă mai puțin om, intrând cu el în satul lor. Nu suflară o vorbă despre Bartholomeus, iar fata trebuia deseori să se ascundă pentru a-și plânge durerea. Pe Taush îl îngrijiră cum putură ei mai bine, căci era scump la vorbă și nu spunea ce-l doare, ori ce simte, ori ce gândește. De Bartholomeus păru să fi uitat deja, pentru că nu mai scoase nici o vorbă despre tovarășul său de drum și nici nu ceru să fie de față când, într-o noapte, fata, împreună cu frații și surorile sale, îngropară oasele lui Bartholomeus în spatele casei, la umbra unui nuc unde, ceva mai târziu, mâini străine, despre care, călătorule, află că nu ți-am spus până acum și nici nu-ți voi spune, le-au dezgropat și le-au dăruit viața neviață pe care o vezi tu acum înfățișată în roba asta magică. Dar despre asta, cu alt prilej, în altă poveste.

———————

(...) îi găsiră, cu groază și scârbă, capul lui Bartholomeus, palmele și tălpile (...)

A trecut Taush cu bine peste friguri și fierbințeli, delirând și tușind ba sânge, ba bilă verde; căzu la pat, apoi se ridică, apoi din nou căzu și iar se ridică, și tot așa, până ce se trezi satul într-o zi cu un Taush sănătos, întremat. Se plimba printre săteni și stătea la vorbe cu ei și împărțea spuse de duh, până ce toți se lămuriră că Taush era cel drept, nu vreo nălucă din Valea Roasă. Dar mândra lui Bartholomeus nu-l iertă niciodată și, deși îl îmbrățișă în acea zi din a treia lună, când Taush hotărî să plece dintre ei, nu-l sărută pe obraz și nu-l absolvi de vina de a-i fi mâncat scumpul și iubitul ei logodnic. Deși îl ura, plânse la plecarea lui pentru că, odată cu el, pleca și ultima bucățică din Bartholomeus, oricare ar fi fost ea, îndeobște amintiri agățate printre faldurile robei cenușii ale sfântului, ori mirosul de pământ pe care îl împărțeau ucenicii. Pe Taush nu avea să-l mai vadă niciodată, pelerine, însă cu Bartholomeus avea să se mai întâlnească o dată, o singură dată, la o răscruce, dar, cum spuneam, despre asta și tot ce se adunase în ciorchine în jurul celei de-a doua vieți ale lui Taush, cu alt prilej, în altă poveste.

Aici se încheie, scumpe călător, o nouă zi și-un nou capitol și cu el ne apropiem de sosirea lui Taush în Mandragora, dar despre asta mâine. Acum să dormim.

Cine ar fi fost pe la acele ceasuri târzii prin acele împrejurimi ar fi putut vedea un tablou straniu: din căruța mică cu coviltir coborî un schelet înalt și subțire, îmbrăcat în robă cenușie, purtând pe brațe trupul pe jumătate descărnat al unui tovarăș de drum. Dar nu era ceea ce cu ușurință ar fi putut crede oricine, căci acel om respira, dormea și încă o făcea diafan, ca și cum brațele osoase ale scheletului erau leagăn, iar vocea acestuia un dulce cânt de adormit copiii. Scheletul așeză bărbatul pe jos, iar omul îndată începu să se alinte în somn, întâi întinzându-se, apoi încolăcindu-și oasele mâinilor și ale picioarelor în jurul trunchiului său de carne. Scheletul le făcu pe toate: așeză merindele, căută vreascuri, aprinse focul. Apoi îl trezi pe călător, iar cine ar fi fost pe atunci pe acolo, zăpăcit de cele văzute, cu siguranță s-ar fi furișat mai aproape să audă ce-și vorbeau. Și iată ce-ar fi auzit:

— Trezește-te, pelerine, e timpul să-mi spui cum te numești.

Pelerinul îi spuse cum îl chema și scheletul plecă ochii, ca și cum ar fi lăsat acel nume să se scurgă printre oasele sale și printre cărnurile câștigate.

— Povestește-mi ceva despre tine, ceru scheletul și dorința i se împlini, căci călătorul începu să povestească de unde se trăgea, adică din Karkara, unde focurile nu se sting niciodată, și cum avea el o soție mult mai tânără decât el și mult mai frumoasă decât ar fi sperat să aibă vreodată, cu părul ca vinul rubiniu și trup din care să te înfrupți un veac fără să te saturi și despre cei patru copii ai săi, trei fete și un băiat cam fătălău, și cum a plecat el din Karkara spre Alrauna să întâlnească neamul celor-ce-se-trag-din-mătrăgună.

— Cum, scumpe călător, doar atât? Pentru atâta lucru să bați așa amar de drum, să-i cunoști pe cei puțini din cartierul Primi, cei-ce-se-trag-din-mătrăgună? Ce poftești să afli de la ei, când chiar și ei au uitat tot ce știau, căci află că nu mai e soiul care era pe atunci pe când ajunse Taush la ei. Tu ai un scop al tău și, după cum te văd, bun gospodar, are de-a face cu punga pe care o ții strâns legată la curea.

Iar cel care s-ar fi furișat prin noapte și ar fi auzit toate astea ar fi putut vedea limpede pe călător ducând oasele mâinilor la pungă, strângând-o în pumn.

— Stai fără grijă, prietene, că dacă voiam să te prădesc de bani, ori ce ai tu acolo, o făceam demult, nu așteptam până acum. Altceva îmi trebuie mie și așa ne-a fost tocmeala pe care ai încuviințat-o. Nu am nevoie de piatra de foc smulsă de neamul tău din flăcările eterne ale Karkarei – maestrul Alambiq, farmacist și alchimist în Primi, are mai mare trebuință cu ea.

Călătorul întâi roși, apoi păli, căci acel schelet nu părea a ști numai ce avea în pungă, ci și pe cine spera să întâlnească în primul inel al Alraunei și spuse:

— Tu, Bartholomeus Pumn-de-Oase, chiar știi tot...

— Așa e, răspunse scheletul, de aceea mi se mai spune și Bartholomeus Știe-Tot și Bartholomeus Fură-Carnea și Bartholomeus Plimbă-Răul, adică Bartholomeus non-Bartholomeus, cel dintâi din neamul meu. Ești om de cuvânt?

Bărbatul răspunse că este.

— Atunci culcă-te și lasă-mă să-mi iau ce-mi aparține.

Și bărbatul se culcă și îndată adormi adânc, iar scheletul se puse pe treabă. Cum spuneam, cine ar fi fost la acele ceasuri târzii prin acele locuri ar fi văzut aceste imagini groaznice: scheletul luând cuțit și topor și hăcuind trupul călătorului, furându-i carnea și pielea și toate organele trupului, fierbinți și împuțite, și ar fi simțit mirosul de căcat și de pișat al burdihanului desfăcut și, dacă nu i s-ar fi făcut rău și ar fi rămas treaz la văzut acelor imagini crunte, ar fi trăit și finalul spectacolului morbid, în zori, când, după multă trudă fără răgaz, scheletul așeză pe sine carnea călătorului și-l lăsă pe acesta doar cu un cap de om bălăngănindu-se pe un trup de schelet. Ca într-o clepsidră a vieții, cu sânge și carne și limfă și tendon, tot ce a fost viață rozulie și animată trecu la unul și tot ce fu os prăfuit și gol trecu la celălalt. Și se uită scheletul la lucrătură și văzu că era bine.

Își trezi tovarășul de drum și îl privi pe acesta ușor amuzat cum se străduiește să-și țină capul drept pe umeri de os și-l ajută să urce în căruță. Și cine ar fi stat toată noaptea treaz uitându-se la ei ar fi ieșit pe furiș din ascunziș și ar fi putut auzi în urma lor, pierzându-se în depărtare, glasul scheletului începând a povesti ultima parte a istoriei primului Taush, cea despre drumul către cei-ce-se-trag-din-mătrăgună și cum a clădit el Mandragora... și... alungat... pământ... culese... apoi... și...

Și apoi doar sunetul de roată și de copită de cal, ceva mai târziu doar liniște, și, în spate, uitată deja, o baltă întinsă și adâncă de sânge negru și gros.

PARTEA A PATRA,

————

ÎN CARE SE UITĂ

CAPITOLUL AL ȘAPTESPREZECELEA,

—————

ÎN CARE AFLĂM
CUM AJUNGE TAUSH LA
CEI-CE-SE-TRAG-DIN-MĂTRĂGUNĂ
ȘI CE AFLĂ DESPRE EI;
SFÂNTUL TAUSH E CÂND SFÂNTUL TRUDĂ,
CÂND SFÂNTUL SOMN
ȘI DĂ NUMELE CETĂȚII MANDRAGORA

Ca să nu-ți bați tu capul, acum cât încă îl mai ai, gândindu-te cum de știe scheletul Bartholomeus toate astea, când oasele sale au rămas îngropate în spatele unei case în cătunul de lângă cetatea scobită-n stâncă, atunci, pelerine, te lămuresc eu îndată: ca un bun povestitor, culeg și cele spuse de unii și alții prin locuri pe care le bat cu mârțoaga mea și această căruță cu coviltir. Iar în urma lui Taush s-au născut istorii și legende și, așa cum are Gaisterștatul legendele sale despre Taush, așa are și Mandragora de atunci, Alrauna de acum, dar ambele au multe de învățat de la înțeleptul Bartholomeus Pumn-de-Oase, care a fost acolo lângă Taush până ce n-a mai fost. Ascultă:

Ieșind Taush de pe drumul împietrit și traversând un câmp des cu maci, mergând mult prin el, roșu și verde în jurul său ca o demență de opiu, ieși el la niște dealuri pe care văzu case răzlețe, cu un conac în mijloc, două turle ascunse într-un stufăriș mai departe și câteva clădiri ceva mai mari în care trebăluiau bărboși și femei tinere. Aceștia, scumpe călător, erau cei-ce-se-trag-din-mătrăgună, un neam ce trăia răpit de lumea din jur în credința că rădăcinile lor nu erau, ca la tot omul, în primul bărbat și-n prima femeie, oriunde și oricare ar fi fost ei, ci în pământ, în culturile de mătrăgună cele dintâi, din care se smulse primul om-mătrăgună. Lui Taush i se păru curios, mai ales pentru că, oricât vedeai cu ochii, nicăieri nu zărea urmă de mătrăgună. Taush intră printre ei și astfel începu legenda dată din gură-n gură în Mandragora, acum zisă Alrauna, din vechiul cartier Primi până în Infimi, despre sosirea sfântului în cetatea ce încă nu era cetate, printre bărboșii mătrăgunoși.

Bătrânii îl așezară la masă și-l întrebară toate cele:

— De unde ești?

— Cine ești?

— Din cine sau din ce te tragi?

— Ce cauți prin părțile astea?

— Cât ai de gând să stai?

Dar Taush nu putu să răspundă la niciuna pe de-a-ntregul, căci, cum începea să vorbească, cum o altă întrebare îi tăia șirul vorbelor. Așteptă să termine toți și își spuse în sfârșit povestea, cum se născuse el printre duhurile din Gaisterștat, în neam de mag ce scoate demoni, scoboritor ca frații și surorile sale sub pământ să îmbuneze răul, sfântul de Gaisterștat și de Mandragora.

— Ce e aceea, Mandragora, sfinte? fu întrebat atunci. Și unde e?

— Aici, răspunse Taush, unde stați și unde stau; dar încă nu.

— Aici suntem în satul Rădăcini, pelerine, spuseră câțiva, iar Taush nu răspunse decât:

— Încă.

Dacă încă mai ai cap, nu înseamnă că e politicos să mă întrerupi, pelerine... Știu și eu că Taush nu avea frați, nici surori și că nici nu se trăgea din neam de magi, dar eu spun cum am auzit de la mătrăgunoșii ăia, cum au știut ei să-i dea legenda mai departe; dacă Taush o fi vorbit altfel atunci, așa i-au fost păstrate vorbele în timp.

— Și, sfinte, ziseră cei din Rădăcini, ce daruri ne aduci?

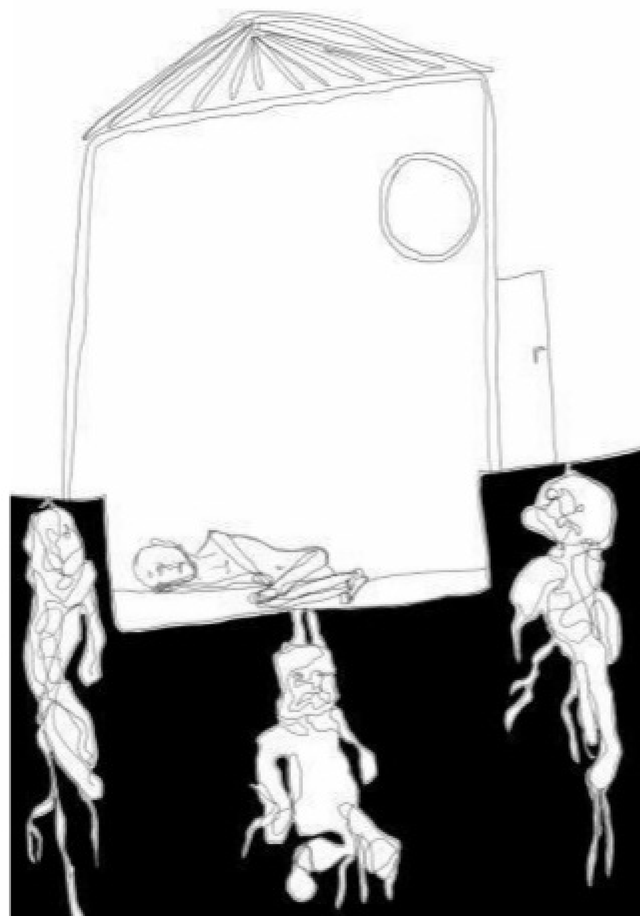
Taush le spuse că încă nu le sosi vremea, dar, de va primi adăpost printre ei, avea să le fie ca un tată și să vegheze asupra lor. Dar cei din Rădăcini îl priviră suspicios, așa cum privesc și acum în jur, când nu a mai rămas decât o mână din oamenii de acel soi în Primi cel dărăpănat din Alrauna, și îi răspunseră că îi dau voie să se așeze pe lângă ei, dar doar dacă își clădește singur chilia la marginea satului și doar dacă ajută la munca gospodăriei pentru

hrana ce aveau să-i dea, așa cum e firesc, spuneau, și cum face tot omul.

— Și dacă nu sunt om? glumi Taush și ceilalți râseră și răspunseră că nici ei nu erau oameni, ci mătrăgune, dar că, cât timp sunt în casa omului, fac și ei ce face omul.

Taush încuviință și plecă să caute cele necesare pentru a-și ridica chilie în Rădăcini. Dacă erau pe drept mătrăgune, întrebi? Erau oameni din cap până în picioare, dar de aia are omul minte, să-și închipuie că e ce poftește, și de aia are gură, să o spună, și de aia omu-i om și parcă nu prea.

Sfântul lucră câteva zile și câteva nopți să-și construiască chilie în coasta unui deal ascuns de drum, în pământ săpat printre rădăcinile copacilor, cu ușă de lemn și geamlâc ținut în loc de osiile unui butoi. Acolo își săpă un pat pe care întinse o scândură și, odată isprăvită munca, se întinse și dormi. Dormi așa vreo două, trei zile, iar mirosul ce se ridică din chilie era greu, înțepător și putred, de crezuseră mătrăgunoșii că sfântul, pe care încă nu-l prea credeau sfânt, muri și putrezi. Până să deschidă ușa să-l scoată de acolo să nu împută tot satul, iată-l pe Taush ieșind din chilie și mergând agale la râu să se spele. Se întoarse spălat și parfumat de roua dimineții, puse mâna pe o lopată și începu să muncească cot la cot cu oamenii din sat. Lucră zile și nopți fără oprire, dimineața îl găseau unde îl lăsaseră seara – ridicând ziduri, ori scurmând pământuri, plantând puieți, ori văruind pereți, ori mulgând toate vacile satului, iar seara nu reușeau să-l convingă să se culce. O ținu Taush așa câteva săptămâni la rând și tare se mai minunau oamenii din Rădăcini și începură să șoptească pe la colțuri că negreșit era un sfânt acel tânăr ce poposi printre ei. Apoi, când le era lumea mai dragă și toți începuseră să vadă belșugul de pe urma muncii lui Taush, sfântul se oprea, se întorcea la el în chilie și dormea neîntors vreo trei, patru zile, și putoarea învăluia din nou tot prin Rădăcini. A cincea zi Taush era din nou în picioare și iar la muncă, unde, neostenit, trudea iar vreo două, trei săptămâni, făcând din sat oraș cât ai clipi. Văzând semnele că toate cresc și că erau bune, mătrăgunoșii îl primiră cu totul pe Taush în sânul lor și începură să nu se mai teamă de el atât de tare și să nu-l mai privească suspicios, ba chiar să-i spună sfânt, iar pentru că, atâta vreme cât stătu printre ei, Taush avu două fețe, unii îi mai spuneau și Sfântul Trudă, iar alții Sfântul Somn.

———————

(...) ÎȘI SĂPĂ UN PAT PE CARE ÎNTINSE O SCÂNDURĂ ȘI, ODATĂ ISPRĂVITĂ MUNCA, SE ÎNTINSE ȘI DORMI.

După luni întregi de astfel de munci istovitoare, dar și de somn îmbelșugat, Taush fu bucuros să vadă cât crescuse Rădăcini și, adunând tot satul în

jurul său, ocupară cu toții trei coline. Sfântul începu să vorbească, iar glasul îi era purtat de alte voci până în spate, astfel încât orice femeie, bărbat și copil să poată auzi ce avea de spus sfântul Taush. Iar Taush începu să le povestească tuturor despre Moșu' Tace și despre menirea lui și despre cum a ales el acel loc unde să ducă mai departe taina.

— Acest loc, spuse Taush, nu se va mai numi Rădăcini, ci va fi cunoscut de acum încolo ca Mandragora și vom construi ziduri de piatră și vom încinge curea din ea în jurul cetății și vom deschide târg; vom construi biserici și Mandragora va fi vestită în toate zările, locul din care multe povești vor pleca și locul în care multe povești vor intra, scenă pentru mistere și istorii mari ce stau să se împlinească.

Toți strigară atunci bucuroși numele sfântului Taush și bătură din palme și din tobe și cântară la instrumente. Întinseră masă mare și petrecură trei zile și trei nopți preschimbarea satului Rădăcini în cetatea Mandragora.

Și așa, scumpe pelerine, a început domnia sfântă a lui Taush în cetatea nouă, zisă Mandragora.

CAPITOLUL AL OPTSPREZECELEA,

—————

ÎN CARE AFLĂM
CUM TAUSH ÎȘI ARATĂ NOI PUTERI
PRINTRE MĂTRĂGUNOȘI
ȘI ÎN CARE ANUNȚĂ SOSIREA RĂULUI;
DEPARTE, CINEVA RIDICĂ OASELE
LUI BARTHOLOMEUS ȘI SUFLĂ VIAȚĂ-N ELE

Cei din Mandragora vorbeau și, tot vorbind, hotărâră să vadă și ei minunile lui Taush de care auziseră.

— Nu vă ajunge, zicea Taush, că v-am clădit cetatea fără odihnă, lucrând în șapte luni cât alții în șaptezeci de ani?

Mătrăgunoșii, auzind acestea, se rușinau, dar nu conteneau a șușoti, spunând că nici unul dintre ei, de când sosise Taush prin părțile lor, nu văzuse nici cum vorbește cu insectele, nici cum vindecă animalele, ca să nici nu mai vorbim despre faimosul său șnur din buric, care, spuneau unii, trebuia să fie doar legendă, cu siguranță, da, legendă. Astfel, scumpe călător, s-au împărțit cei din Mandragora în două: cei ce-l credeau și-l iubeau și cei care nu credeau că sfântul Taush a existat vrodată și, deci, nu aveau ce iubi. Împărțeala asta o poți găsi și în zilele noastre pe străzile din Primi în Alrauna, în Medii, și chiar și în Infimi. Dar, văzând Taush toate astea, hotărî să le arate puterile sale și, blestemând, chemă toate fiarele sălbatice ale pădurii vecine și înhămă ursul la plug, lupul la roabă; vulpea hrănea găinile cu boabe duse-n bot, râsul făcea piața, buha aprindea luminile în stradă seara. În acele zile mătrăgunoșii se retraseră cu spaimă în casele lor și nu mai ieșiră de acolo o întreagă săptămână, furișându-se pe la ferestre și furând câte o privire în stradă, unde, ca prin vis, sălbăticiunile pădurii isprăveau toată treaba lor. Tare se mai minunau și se înfricoșau oamenii să nu dea buzna animalele peste ei în case și să-i nimicească. Când se sfârși săptămâna, Taush mână fiarele înapoi în pădure și îndemnă oamenii să iasă din case.

— V-ați lămurit acum? întrebă el pe mătrăgunoși. Ori mai vreți?

Dar să vorbească cu gâzele, să vindece animale și să lege șnururi, pelerine, nu mai voia și nimeni nu știa de ce, dar oamenii Mandragorei să lămuriră deja cum stătea treaba cu sfântul nostru după ce îmblânzi fiarele pădurii preț de-o săptămână întreagă. Tot cam pe atunci se adunară și ucenici în jurul lui. Unde era Taush, era și un pâlc de băieți între zece și optsprezece ani, trudind lângă el, odihnindu-se cu el, vorbind cu el, dar ce, doar ei puteau ști precis. Ucenicii munceau mai ales să clădească un șir de chilii în care să se retragă și să-l slujească pe Taush al lor cât mai bine.

Dar iată că, într-o zi, oamenii începură din nou să-l vorbească de rău pe Taush, acuzându-l de vrăjitorie, când una dintre mamele ucenicilor sfântului veni plânsă la mai-marii Mandragorei și spuse că-l văzuse pe fiu-său în pădure, vorbind cu bunică-său.

— Așa, și? întrebară mai-marii. Ce e cu asta? Și cum înseamnă asta că Taush al nostru se îndeletnicește cu vrăjitorie?

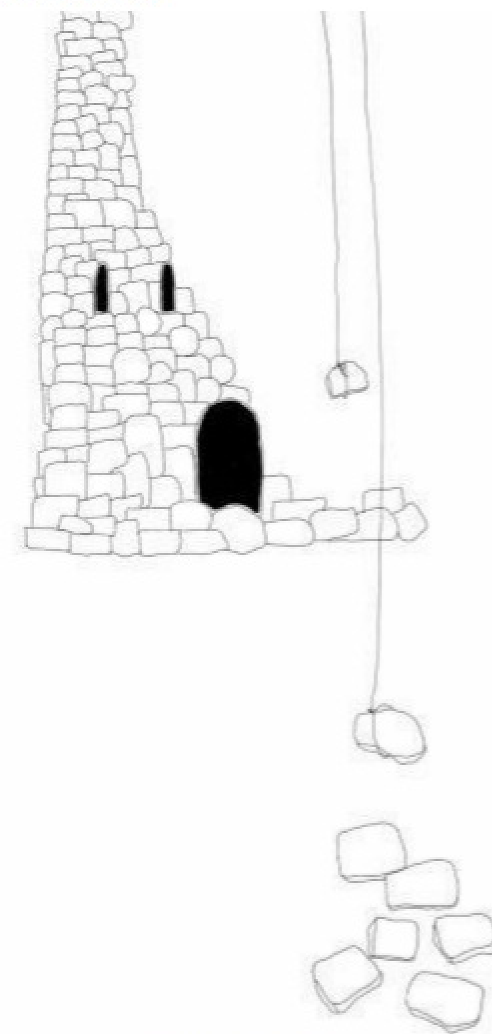
— Păi, mărite sfat, zise femeia printre sughițuri, ați uitat că bunică-său, adică taică-meu, e mort de șapte ani?

Femeia aproape că fu aruncată afară, bănuită că ar fi fost slabă-n cuget și trimisă să fie îngrijită, dacă nu veniră îndată alții să spună că văzuseră și ei pe ucenici vorbind cu bunicii, unchii, tații lor, toți morți, dar că se temuseră să zică ceva, căci, nu-i așa, pelerine, ce om poate spune așa ceva fără să fie acuzat că nu le are pe toate cele acasă? Însă văzând cele ce se petrec în jurul lui Taush, sfatul decise să afle mai multe de la ucenici, așa că-i chemară să se înfățișeze în fața mai-marilor.

Băieții nu prea scoteau o vorbă, începuseră și ei să deprindă obiceiul lui Taush de a tăcea mult și de a vorbi doar când era cu adevărat necesar. Prea multe nu prea reușiră să scoată de la ucenici, așa că-i lăsară în pace. Mai-marii Mandragorei hotărâră atunci să afle chiar ei de la sfântul cetății și porniră să-l caute prin împrejurimi. Îl găsiră în pădure, spălându-și fața și capul în izvor. Așteptară să termine și spuseră:

— Să ne așezăm acolo, pe buștean, sfinte, și să vorbim.

Și așa făcură. Vorbiră mult timp, iar bătrânii nu spuseră nimănui ce vorbe schimbară ei cu sfântul Taush în acea zi, în pădure, dar, când ieșiră de acolo și se întoarseră în Mandragora, avură două gânduri: o veste și un ordin. Așa-i că vrei să le știi, călătorule? Ascultă:

————

ÎN ACELE ZILE NIMENI NU MAI SCOASE O VORBĂ DESPRE MORȚII VII DIN PĂDURE ȘI LUCRARĂ LA SALA ADUNĂRII (...)

Vestea era una neagră, căci spunea că răul avea să poposească în cetatea Mandragorei în curând și că Taush și ucenicii săi își clădesc puteri în pădure. Să nu ne temem, gândeau mai-marii, nu suntem singuri. Și ordinul? Mai-marii cerură ca toți să pună mână să ridice o sală a adunării în sfat și judecată în inima Mandragorei.

— Când are să vină vremea, vom judeca, spuseră mai-marii și se apucară de treabă.

În acele zile nimeni nu mai scoase o vorbă despre morții vii din pădure și lucrară la Sala Adunării, căci dacă mai-marii se lămuriseră, atunci le rămânea și lor, mătrăgunoșilor, să se lămurească. Răul se stârnise și pornise spre ei, pelerine, și Mandragora se gătea de luptă, dar nimeni nu știa împotriva cui sau când avea să se ducă lupta. Și nu dură mult până ce răul sosi, pe când Taush era cu ucenicii adânc în pădure, clădindu-și acolo noi chilii.

Răul, pelerine, sosi sub înfățișarea unui dascăl și a fiicei sale.

CAPITOLUL AL NOUĂSPREZECELEA,

—————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE
DASCĂLUL HASCHECK ȘI FIICA SA, ANELIDA;
CĂUTĂTORII DE CHEIE COS TRUP STRĂIN
PENTRU SFÂNT CUNOSCUT ÎN VALEA ROASĂ

Află tu, călătorule, că în vremurile acelea, în care Taush muncea cu ucenicii săi în pădurea din apropiere, clădind cetate de lemn în vârf de deal, așa cum avuseseră cândva ucenicii lui Moșu' Tace, în Mandragora sosi un dascăl cu o căruță acoperită și ceru să se stabilească acolo pentru o vreme. Descusându-l bine pe om, mătrăgunoșii aflară că bărbatul fusese dascăl într-o altă cetate, unde toate casele, și deci și școala, fuseseră răpuse de un foc mistuitor și îndepărtată de pe fața pământului. Învățătura era acum ultimul lucru la care se mai gândeau acei bieți oameni ce supraviețuiseră focului și dascălul, pe numele său Hascheck, fusese nevoit să părăsească acele locuri în căutarea unui alt loc, unde să fie bine primit și unde să-și ducă mai departe meșteșugul minții și al glasului, căci fără el nu putea trăi împăcat, el, dascălul Hascheck, din neam vechi de învățători.

— Bine, bine, spuneau mătrăgunoșii bărboși, dar în căruța aia ce păzești atât de aprig?

— Duc cu mine ce am mai putut salva din flăcări, oameni buni, boarfe și cărți; dar cel mai de preț lucru de acolo sunt sufletul și trupul fiicei mele, Anelida, tare atinsă de spaima incendiului și deci sperioasă și timidă. Vă promit că, atunci când teama ei se va fi spulberat și mica și scumpa mea Anelida se va fi însănătoșit, va ieși și vă va cunoaște și o veți cunoaște și o veți îndrăgi peste poate.

Acum, pelerine cu un singur ochi, știi și tu că mătrăgunoșii nu erau ei chiar atât de creduli și îl priveau pe dascăl cu suspiciune, așa cum multă vreme îl priviseră și pe Taush, până ce a reușit sfântul să le câștige inimile. Dar parcă neîncrederea era și mai mare cu acest bărbat, mai ales că era chel și fără barbă,

iar mătrăgunoșii au fost și rămân și acum tare bănuitori când întâlnesc bărbați fără păr pe cap și pe față. Căci, spun ei, ce bărbat e ăla care merge despuiat pe față ca fundul plodului de sân? Și asta cam așa e, pelerine, și tare mi-aș fi lăsat și eu acum barbă deasă înainte de a ajunge în Alrauna, dar părul nu vrea să crească pe os și asta este. Dar să ne întoarcem la mătrăgunoși care, de când cu Taush chel și cu ucenicii săi la fel de chei, parcă începuseră să se învețe și cu faptul că oamenii pot fi și altfel și că altfel e bine. Ascultă:

—————

Tot bătându-și capul dacă să-l lase sau nu pe dascăl să se așeze în cetatea lor, bărbatul câștigă încrederea duhovnicului Mandragorei, căci preotul, care se ocupa de învățătura celor mici în noua cetate, tare ar fi vrut să se scutească de asta și îi convinse pe toți că nu ar strica să aibă și Mandragora un învățător, să aibă și el mai mult timp de probleme ale duhului, căci tot nu s-au lămurit ei bine, spunea, dacă era sau nu era temei de credință în Talpa lui Tapal. Atunci, văzându-l pe părinte atât de hotărât, îngăduiră dascălului să tragă cu căruța lui cu tot în curtea bisericii unde tocmai se înălța o clădire de lemn pe care o preschimbară atunci, pe loc, în școală. Dascălul primi bucuros și începu să-și gătească gospodăria cum putu el mai bine. Anunță spre seară că, peste trei zile, avea să fie pregătit să primească toți copiii Mandragorei, băieți și fete de toate vârstele.

Timp de trei zile nu mai fu văzut, ci doar din când în când umbra sa dansa în dreptul geamului, prin care se vedea toată noaptea o lumânare groasă de ceară, și mătrăgunoșii fură tare impresionați de cât de dedicat și conștiincios se pregătea dascălul Hascheck pentru sosirea copiilor cetății. Apoi își vedeau din nou de treaba lor, gândindu-se că, iată, cetatea creștea și era bine.

În cea de-a treia zi, un ucenic al lui Taush sosit după merinde află de dascălul Hascheck și de fiica sa, Anelida, și ceru să-l vadă și el, că sfântul Taush are dreptul să vadă ce se întâmplă în cetate în lipsa lui. Ucenicul află de la mai-marii cetății că dascălul încă nu se arăta și că abia a doua zi avea să primească copiii în școală. Băiatul încuviință din cap și porni în treaba lui, umplând căruța cu cele ce-i trebuiau, cuie, uleiuri și bucate de tot felul, maclavaisuri de lipit și pânze, și porni apoi spre frații din pădure.

Acolo, pe munte, ucenicii deja clădiseră cingătoare de chilii în jurul unei colibe mari ale lui Taush, așa cum povestise sfântul că aveau la Moșu' Tace, pe când se luptau cu ne'Lumea ce tânjea bolnăvicios să crească în sânul Lumii. Topoare și rindele tulburau zi-noapte liniștea pădurii, ucenicii lucrau în tăcere și dormeau puțin. Și, în tot timpul acesta, morții lui Taush bântuiau pădurea

căutând locuri de ne'Lume și toți ucenicii dormeau liniștiți știind că ne'Lumea încă nu răzbise până la ei.

Ucenicul sosi și, descărcând ce avea în căruță și așezându-le unde le era locul, plecă să-l caute pe Taush să-i spună în taină că un străin fusese primit în Mandragora, dar că, să-i fie cu iertare, nu-l putu vedea, deși încercase, așa că veni cu un singur ciot de veste, dar măcar veni cu ceva.

— E ceva, da, răspunse Taush și îl mângâie pe creștetul chel. Ai făcut bine.

Și sfântul intră în chilia lui, de unde nu mai ieși ceasuri întregi. Când o făcu, însă, ceru să nu fie urmat de niciun ucenic, să rămână toți în pădure și să muncească așa cum li se ordonase, căci avea să se întoarcă degrabă înapoi la ei. Nu le spuse încotro se duse și ucenicii nu-i ieșiră din cuvânt, dar noi știm acum că Taush s-a dus în Mandragora pe furiș în ceas de noapte, tiptil pe lângă școală, încercând să-l zărească pe dascălul Hascheck și pe sfioasa sa fiică, Anelida.

Pare-se că sfântul văzu într-adevăr ceva acolo, dar ce și cât de mult, nu știu să-ți spun. Se întoarse în Cetatea de Lemn din munte și fu întâmpinat de ucenici și de morții-vii ce-l așteptaseră toate acele ceasuri fără să închidă un ochi – ucenicii, pelerine, că morții-vii nici pleoape nu aveau, darămite ochi, deci ce să mai închidă? Le povesti că văzu ceva, dar nu le spuse prea multe, și astfel aflară și ucenicii că răul ajunse în sfârșit în Mandragora.

— Scumpii mei ucenici, zise Taush, ascultați la mine! În cetatea în care m-am născut, în Gaisterștat, liniștea fu pe vecie tulburată de sosirea unui bâlci putred.

Și așa le povesti sfântul ucenicilor tot ce se întâmplase în acele zile negre ale Gaisterștului, când bâlciul fură trei fete ale cetății să-și împlinească cu ele perversul plan, dar, fiind aflat de ucenici, le slobozi moarte în pragul Cetății de Lemn și dispăru. Taush nu cruță pe nimeni cu istorisirea acelor fapte și le povesti chiar și de fratele Danko Ferus și de biata Katherina, dar să știi, călătorule, că de Bartholomeus, fratele și ucenicul, nu pomeni nimic, ca să nu mai vorbesc de Bartholomeus Pumn-de-Oase, de care încă nici nu știa.

— Acel bărbat, ucenicii mei, acel circar cu plete și barbă, ducând cu sine peste tot acea creatură borțoasă plină de venin și de puroi, nu e nimeni altul decât dascălul Hascheck. Mâine, scumpii mei, alături de cei care au murit în Rădăcini și au înviat în Mandragora, vom alunga răul din cetate și-l vom nimici odată pentru totdeauna!

CAPITOLUL DOUĂZECI,

———————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE
CUM CEATA VIE ȘI CEATA MOARTĂ A LUI
TAUSH INTRĂ PESTE DASCĂLUL HASCHECK;
MULȚIMEA E TAUSH ȘI TAUSH E LEGIUNE

Așa cum făgăduise sfântul, alaiul lui Taush intră în Mandragora pe înserat. În fruntea lor venea Taush, cu pasul îngrijit, călcând liniștit, chelia strălucind printre torțele soldaților săi. Printre făclii – funii și topoare, ba unii chiar bătuseră în grabă în pădure fiare-n foc, dându-le formă de sabie. Mătrăgunoșii se dădeau la o parte temători, îngroziți la văzul flăcăilor preschimbați și a taților și bunicilor morți în Rădăcini și reînviați de sfântul Taush în Mandragora. Întreaga cetate căzu în genunchi, căutând un zeu să se închine la el, poate la cel care, iată, purta în grijă pe Taush, zeu bun și rău deopotrivă, păzitor, conducător de cete, răzbunător. Cel ce învie morții.

Taush nu privea în stânga, în dreapta, nu lua seamă de mulțimi, ci-și conducea alaiul de flăcăi și fier încet către școală. Opri în fața școlii și-și aduse ucenicii și morții mai aproape. Poți vedea, pelerine, cu singurul tău ochi, imaginea asta în fața ta?... Plângeau femeile lângă copiii ce semănau atât de bine cu semenii lor putreziți, plângeau ridicându-și sugarii de la sân, arătându-l bărbaților morți înainte să-și țină fiul, fiica, nepoata ori nepotul în brațe, plângeau strigând pe nume băieții lor, soldați în ceata sfântului Taush.

— Dragii mei, frați din Rădăcini, mândri cetățeni ai Mandragorei, începu să vorbească sfântul, vă întreb o dată și o singură dată: unde este dascălul cu a sa fiică?

— Înăuntru, răspunseră câțiva, în școală.

Apoi tot mai mulți, într-un glas:

— În școală! În școală sunt!

— Ascultați la mine! ceru Taush și se făcu liniște. Cetatea în care s-a născut sfântul vostru, scumpa cetate a Gaisterștatului, cu nu prea mult timp în urmă, fu vitregită de un bâlci al miesmelor putrede, un rău greu de imaginat cu puterea minții și la fel de greu de acceptat cu cea a duhului omenesc. Acel rău ascuns în burta umflată a bâlciului reuși cumva să se strecoare prin crăpăturile Lumii înainte ca bunul Moșu' Tace, părintele meu etern, să reușească împreună cu ucenicii săi, printre care mă număram și eu, să le acopere. Căci vă spun că Lumea se petecește cu lume pe acolo pe unde ne'Lumea poftește să iasă. A fi om e acul și a fi în lume e ața cu care se coase perdeaua ruptă a tot ce ne-nconjoară, făcută ici-colo franjuri de cei ce vor să fie ne'Lume acolo unde e Lume. Pe acolo, prin acele găuri urât mirositoare de ne'Lume a ieșit răul bâlciului, care a tânjit după pântecele copilelor din Gaisterștat și în care a vrut să-și verse plozii ne'Lumii. L-am găsit o dată și l-am găsit a doua oară și-l vom găsi mereu. Dar aflați că, iubiții mei mătrăgunoși, răul și-a schimbat înfățișarea și se arată în aceste zile în Mandragora sub chipul dascălului Hascheck și al fiicei sale, Anelida.

— Și ce vor de la noi, scumpe sfânt? întrebă unul dintre mai-marii cetății.

— Le-ați ridicat școală și le-ați dat adăpost, dar nu purtați nicio vină, căci nu aveați de unde să știți. Vă spun eu că acest dascăl nu e învățător de Lume, ci de ne'Lume, și-și caută tineri povestitori pe care să-i școlească, căci, așa cum Lumea are nevoie de ucenici care să o povestească cu har și dedicație, așa și ne'Lumea își caută ucenicii săi pentru a o povesti cu același har și cu aceeași dedicație, dar una pe de-a-ndoaselea, cu capul în jos, căci lumea ne'Lumii e cea de merge înapoi, cea în care cuvânt e tnâvuc și Lume e emuL. Norocul vostru e că acest rău și-a întâlnit răul, căci nu știa că sfântul Taush, cel ce-i călcă atâta vreme pe urme, crezut mort în Valea Roasă, a ajuns aici, la voi, printre voi, cu voi, unul cu voi.

Aici, pelerine, închide ochiul și imaginează-ți mulțimea, ascultă-le uralele, miroase torțele încinse și simte furia gloatei...

— Taush, continuă sfântul, e printre voi! (urale) Taush e al vostru! (urale) Taush e în voi! (urale) Voi sunteți... Taush! (urale)

Și mulțimea:

— Noi suntem Taush! Noi suntem Taush!

Îi auzi?... Așa, acum deschide-ți ochii.

Și Taush intră în școală cu ucenicii lângă el, cu morții vii în urma lor, toți cu foc, furci, topoare, săbii și securi, bâte și curele. Închiseră ușile în urma lor și liniștea se lăsă peste Mandragora. Doar vântul se auzea undeva departe, prin pădurea muntelui, croindu-și cale printre copaci, stârnind praful și amintindu-le că mai erau depărtări și viață în acele întinderi, dincolo de Mandragora – o lume și o viață pentru care, iată, bunul lor sfânt, cu învățăceii și cu armata lui de morți, se lupta în acea seară de vară a primului an al Mandragorei, cetatea celor-ce-se-trag-din-mătrăgună. Oamenii se cuibăriră unii în alții, se îmbrățișară și se prinseră de mâini, plecară capetele și rămaseră în liniște și în așteptare, până la primul zgomot.

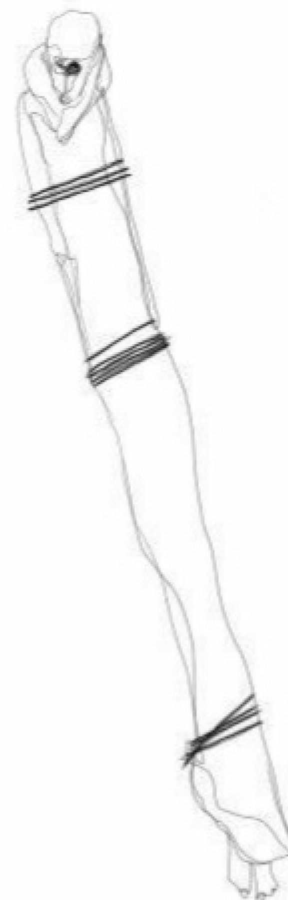
Și acesta veni.

Un strigăt de luptă îngrozitor se auzi din școala de lemn și mătrăgunoșii înțeleseră că măcelul se porni; lemnul trosnea, sticla se fărâmița, urletele de furie și de patimă răsunau între pereți și pe coridoare. Dar nu dură mult; cât se încordară mușchii pe oamenii cetății, cât își luară bărbații în brațe copiii și nevestele, că se și făcu liniște din nou, doar că acum părea că nu doar vântul bântuia pădurea din jur, ci și fiarele sălbatice, trezite de bătălia din școală și scoase din ascunzișurile lor. Dar, până să se pornească și ele spre cetate să-și pună în slujba lui Taush ghearele și colții, lupta încetă și soldații ieșiră din școală.

Primul ieși Taush, apoi câțiva ucenici și, în urma lor, rândurile se sparseră și morții-vii scoaseră în piață pe dascălul Hascheck, bătut și legat fedeleș. Ultimii ieșiră câțiva ucenici ce cărau de mâini și de picioare o copilă îmbrăcată în cămașă de noapte, pe care o aduseră în fața lui Taush. Sfântul, prinzând-o de braț și arătând-o mulțimii, o despuie și, rămasă goală, fata își dezvălui întregii cetăți burta umflată. Fata plângea și tremura, dar nu putea vorbi; palidă și slăbită, abia se mai ținea pe picioare, în timp ce mulțimea ridica bolovani din colbul curții și îi aruncă spre copila borțoasă. Urletele de furie și de scârbă ieșeau din toate gâtlejurile Mandragorei. Taush începu să vorbească:

— Opriți-vă, mătrăgunoși! Nu mai aruncați!

Mulțimea se opri, ascultându-și sfântul.

———

(...) MORȚII-VII SCOASERĂ ÎN PIAȚĂ PE DASCĂLUL HASCHECK, BĂTUT ȘI LEGAT FEDELEȘ.

— Aveți trei zile timp să isprăviți cu Sala Adunării, apoi facem judecată și alungăm ne'Lumea din Lume o dată pentru totdeauna!

Uralele astea să ți le imaginezi, pelerine, de poți! Un glas ca tunetul, voințe ca mii de cutremure mici, bulucindu-se într-unul mare.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI UNU,

—————

ÎN CARE AFLĂM DESPRE JUDECATA

LUI HASCHECK ȘI A COPILEI ANELIDA;

RĂUL FUGE SUB PĂMÂNT, UNDE NU ȘTIM

DE-I LUME ORI NE'LUME

(DEPINDE DIN CE PARTE PRIVEȘTI)

Trei zile au trudit cei din noua Mandragoră, vechea Rădăcini, să clădească, așa cum au promis, Sala Adunării. Au ridicat-o ca pe un bastion rotund din lemn, cu ferestre lungi, înalte, pe dinăuntru cu trei etaje, rânduri, rânduri de bănci în care fiecare mătrăgunos să aibă loc și să vadă cât mai limpede cu putință ce avea să se împlinească acolo sub veghea eternă a sfântului Taush, sfântul lor. În zorii celei de-a treia zi, un ucenic ieși din pădure și intră în Sala Adunării, zăbovi câteva clipe înăuntru și, când ieși, ceru să fie dărâmat acoperișul și să se așeze un rug în mijloc. Apoi plecă.

Toată ziua și toată noaptea munciră să dărâme ce ridicaseră, înlăturând grinzi și lăsând Sala Adunării fără acoperiș. Apoi, spre dimineață, ridicară și rugul cu puzderie de vreascuri uscate sub el, gata să fie aprins de cea mai măruntă scânteie.

A patra zi alaiul viu și mort al lui Taush ieși din pădure și intră în cetate cu Taush în frunte și cu Anelida cea gravidă într-o roabă, plânsă și leșinată, mormăind ceva numai de ea știut în febra și-n delirul ei. Se opriră în fața Sălii Adunării și făcură loc morților ce intrară în clădire în murmurele de mirare și de groază ale mătrăgunoșilor din bănci. Acolo, în mijlocul Sălii, morții ridicară un cort simplu din crengi și pânză lângă rugul uscat. O împinseră apoi pe copilă în cort și plecară. Toată lumea amuți în așteptare în timp ce sfântul Taush își făcu loc și intră în cort.

Liniște între mătrăgunoși; doar gemetele surde ale fetei din cort. Plânsul copilei încetă apoi dintr-o dată și trecu multă vreme până se mai auzi ceva dinăuntru. Ucenicii păreau a fi adormit cu ochii deschiși, atât de tăcuți și

nemișcați erau; morții vii păreau să se fi întors în lumea celor duși fără trupuri putrezite, cadavre uitate printre cei vii, în Sala Adunării. Apoi – un țipăt de ceva ce numai om nu putea fi sfâșie liniștea din jur. Taush ieși din cort plin de sânge și ținând în brațe o bucată de carte deformată. Acum, pelerine, cum să îți descriu eu cele ținute de Taush în mâini? Cred că cel mai potrivit ar fi să îți spun că sfântul scosese din pântecele Anelidei ceva ce semăna cu un mânz proaspăt fătat, încă fierbinte, lipicios, aburind, dar mort. Îl aruncă peste vreascurile și lemnele de sub rug și, în timp ce mulțimea se trezea încet din amorțire și începea să urle înspre cort, vărsându-și groaza acelor vrăjitorii asupra trupului ascuns al Anelidei, Taush intră în cort. Ieși apoi cu cadavrul despicat al fetei și-l aruncă pe jos în fața mătrăgunoșilor. Ucenicii și morții săriră îndată și ridicară creatura pentru a o lega de rug. Mulțimea văzu cum lui Taush i se înmuiară picioarele și acesta se prăbuși; câțiva săriră să-l ia în sânul mătrăgunoșilor, să privească și el din băncile Sălii Adunării focul ce tocmai era ațâțat de morții vii ai sfântului.

Cât ai clipi, bunule călător, flăcările se înverșunară și copila deja moartă arse împrună cu bucata deformată de carne care fu smulsă de sfântul Mandragorei din pântecele ei fetid. Mătrăgunoșii priviră spectacolul flăcărilor multă vreme, până ce trupul fetei se preschimbă-n cărbune. Astfel se încheiă prima judecată a cetății. Apoi, când nu mai rămase nimic de ars la acea păpușă neagră, Taush vorbi, și spuse cam așa, pelerine:

— Această copilă, Anelida pe numele ei de om, nu era câtuși de puțin omenească, ci era un avorton al celor negre și întoarse, ne'Lume cu chip de Lume, dar, îngăduiți-mi, doar o biată victimă a dascălului Hascheck, chiar omul din bâlci, cel ce s-a strecurat prin faldurile Lumii pentru a face ne'Lume din tot ce e în jur. Așa cum o vedeți pe această biată copilă arsă pe rug, așa v-ați fi văzut copilele arse în șiruri nesfârșite între zidurile cetății Mandragora. Căci, de nu coboram din pădure să stârpesc acest rău, Hascheck și-ar fi găsit povestitorul care să dea glas ne'Lumii sale și pântecele ficelor cetății aveau să fie cele ce se deschideau spre ne'Lume.

Urale, pelerine, urale de te surzeau, nu alta!

— Să vină Hascheck, strigau toți, să-l ardem! Să ardem răul până la capăt!

Taush îi opri și le spuse:

— Hascheck mai primește de la noi câteva ceasuri, căci vreau să-i smulg vorbe prețioase înainte de a-l arde. Voi sta, ca de multe ori până acum, în fața răului și îl voi sfida; apoi voi smulge acestei lumi în foc și-n fum.

Urale, pelerine, strigăte de bucurie, strigăte de furie. Morții începură să doboare rugul ars cu tot cu Anelida cea înnegrită, la picioarele ei creatura zămislită, chircită de limbile focului, când unul dintre ucenicii rămași în Cetatea de Lemn din pădure sosi într-un suflet în Sala Adunării și strigă:

— Sfinte! Sfinte! Hascheck... dascălul Hascheck a scăpat!

Lumea începu să urle la auzul acestor vorbe necugetate, căci spaima îi cuprinse din nou, iar toți se întoarseră către Taush.

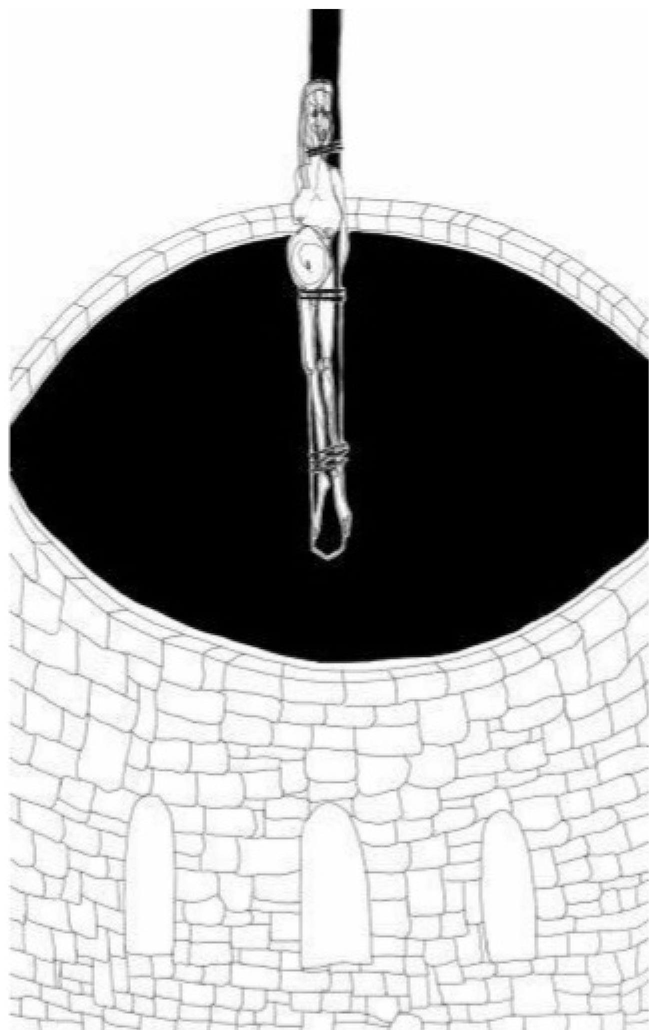
— De unde știi, băiete?

— Am intrat în colibă, veni răspunsul.

— În coliba mea?

Ucenicul plecă privirea.

— Ți-am cerut să păzești ușa, nu să intri.

———————

(...) SĂ ARDEM RĂUL PÂNĂ LA CAPĂT!

Ucenicul nu ridică ochii. Sfântul își adună alaiul viu și pe cel mort și plecă înspre Cetatea de Lemn din pădure. În urma lor, mătrăgunoșii, înghesuindu-se pe străzi și prin ganguri înguste, urmându-și sfântul, dar zăbovind din când în când de spaimă, apoi oprindu-se de tot la zidurile cetății, nemișcați, înfrigurați. Rămaseră acolo ceasuri bune, până când unul dintre ucenici se întoarse cu vești. Și iată ce povesti:

Când ajunse sfântul la Cetatea de Lemn din pădure, intră singur în coliba sa, dar nu rămase mult, ci ieși tare abătut și se așeză pe un buștean lungit în mijlocul curții. Ucenicul ce adusese vestea dispariției dascălului Hascheck povesti apoi rușinat că, mânat de curiozitate, trase cu ochiul în coliba sfântului Taush și o găsi goală, nici urmă de dascălul Hascheck. Ieși și văzu în vale fumul ce se ridica din Sala Adunării, nor gros de carne arsă, și o luă la fugă către Mandragora să aducă veste rea. Taush nu se necăji pe ucenic și nici nu-l pedepsi, căci, spunea, era bine că recunoscuse ucenicul repede, căci așa aveau șansa să-l prindă pe Hascheck mai grabnic.

Ceata porni în urma lui și scurmă pădurea cu grijă, dar nu fură nevoiți să meargă prea departe, căci pe lângă cetate găsiră ucenicii o gaură de ne'Lume ca o rană în Lumea lor, duhnind puternic a căcat, prin care, călătorule, dascălul Hascheck se strecurase la loc în lumea lui și dispăruse. Se adunară toți, cu Taush în mijlocul lor, și încercuiră acea gură neagră ce acoperea pământul, frunzele și câteva jumătăți de copaci. Un vânt cald se ridica de acolo, împuțit; bezna era toată înghesuită în acel loc; mirosul de viață stătută, aer închis de lume ne'Lume. Nu s-au mișcat timp de trei zile și trei nopți, trudind, povestind, încercând să închidă faldurile ne'Lumii și să netezească Lumea, apoi se coborâră cu toții în Mandragora și povestiră mătrăgunoșilor ce ți-am povestit eu acum, și iată, pelerine, așa am aflat și eu apoi, mai târziu, de la câți-va mătrăgunoși, istoria alungării răului din Mandragora. Și acum ai aflat-o și tu.

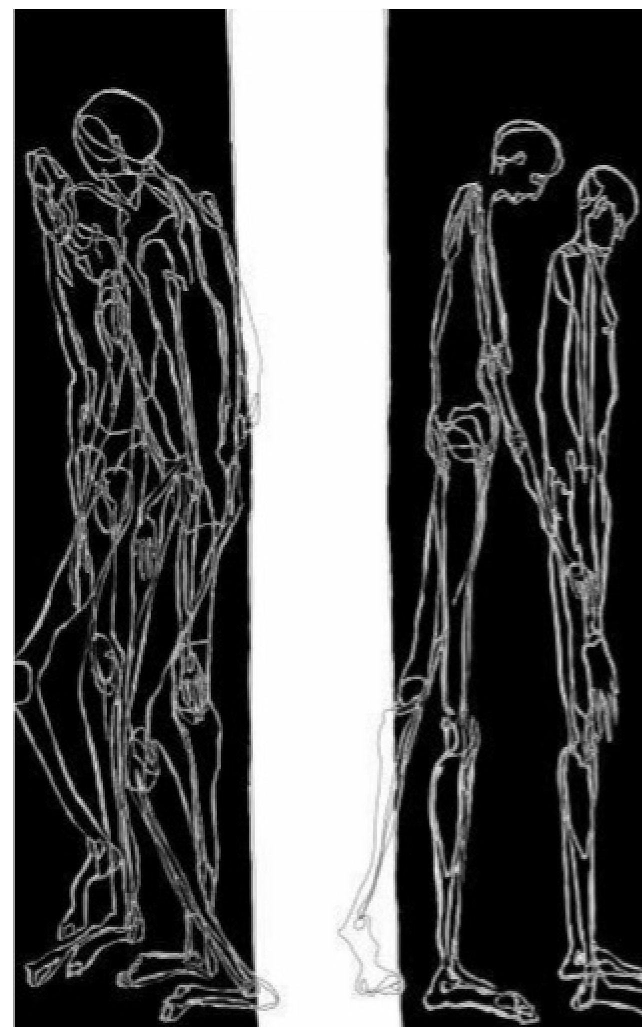
CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI DOI,

———

ÎN CARE AFLĂM DESPRE TRAIUL ÎN MANDRAGORA SUB SFÂNTUL TAUSH, PÂNĂ LA ULTIMA SA SCÂRBĂ, CARE DIN NE'LUME I SE TRAGE

Anii se scurgeau peste Mandragora și oamenii erau împăcați cu traiul lor. Veneau călători din toate zările să vadă cu ochii lor mica cetate ridicată de sfântul Taush dintr-un simplu sat numit Rădăcini, iar cei care cândva fuseseră huliți și batjocoriți din cauza originilor lor închipuite erau acum faimoși și iubiți, pentru că erau cei care îl găzduiau pe sfântul din Gaisterștat și pentru că el îi iubea. Mulți veneau, vedeau, plecau; unii rămâneau, cumpărau case și-și sporeau gospodăria în Mandragora, căci timpul în cetate începuse să se frământe mai ceva ca un ocean nebun și afacerile târgoveților mergeau de minune. Mătrăgunoșii mai lăsară de la ei și, la insistențele sfântului, mai scuturară din mofturi și din suspiciuni, astfel încât oameni de tot felul și de peste tot începură a se așeza în Mandragora, iar în afara zidurilor începu a apăsa o umbră a ceea ce astăzi numim cartierul Medii, inelul din mijloc al Alraunei. S-a mărit școala, au ridicat vechiul lazaret și era atâta forfotă în Mandragora, de ziceai că ești dincolo de Râu, la Curte.

Morții lui Taush dispărură; nimeni nu știa de ce sau cum, dar sfântul păru să nu mai aibă trebuință de ei, iar aceștia se întoarseră de unde veniseră, spre liniștea celor care își știau tatăl ori bunicul mort în alaiul straniu al lui Taush. Dar lumea nu uită ușor și Taush deveni legendă și mit și basm și istorie încă din timpul vieții sale, despre el vorbindu-se aproape prin toate cetățile din Talpa lui Tapal, la focuri aspre în hanuri răzlețe, în joaca celor mici prin sate ascunse, în ofurile tinerelor și-n gândurile de vitejie ale tinerilor.

———

(...) ACEȘTIA SE ÎNTOARSERĂ DE UNDE VENISERĂ (...)

Dar Taush era scump vederii. Anii treceau și tot mai mulți ucenici alegeau să urce în Cetatea de Lemn din munte, unde sfântul se retrăsese și de unde veghea asupra Mandragorei. Intrau în ordin la zece ani, slujeau, apoi așteptau să plece la șaptesprezece, optsprezece ani prin Talpă, să bată drumuri bătute cândva de Moșu' Tace și de Taush și de – cu voia ta, pelerine – Bartholomeus, și de Danko Ferus, sărmanul, să găsească sate pe care să le ridice în zid și în

glorie. Și doar din când în când sfântul cobora din pădure și se așeza pe vreun buștean gros printre copaci și se uita în jos la Mandragora și ce era în sufletul lui numai el putea ști.

Dar, după vreo cinci ani, cetatea înflorită, Taush fu nevoit să părăsească Mandragora pentru întâia oară, căci veste nouă sosi prin solie obosită și sfârșită că mama sfântului era pe patul ei de moarte, gătindu-se singură pentru ultimul ei drum. Taush îndată strânse o boccea și ieși din pădure, coborî prin Mandragora și ieși în câmpie; apoi se pierdu în depărtări. Lipsi o lună întreagă, iar când se întoarse, ucenicii fură nevoiți să-l îngrijească, căci tare slăbit era, cernit și moale, tăcut, absent, ca într-o scârbă de-a sa, dar una neizbutită, dureroasă. Ei, pelerine, acum ascultă la mine, căci legendele se încalecă aici, dar nu se-ntrepătrund; se atrag, dar își dau copite, nu se-mpacă, căci cei din Gaisterștat păstrează legenda mamei lui Taush, spunând că-și dăduse ultima suflare singură. Chiar la Curte se găsește un tablou mic, cam cât o ferestruică de colibă, cu o femeie murind, iar tabloul poartă numele simplu de Muma Sfântului. Legenda lor spune că femeia s-a stins singură, că, oricât ar fi încercat ea să tragă de viață, să lungească și să subțieze firul acela tot mai scurt de trai, fiul ei nu izbuti să i se arate. Fu îngropată în Gaisterștat, nu departe de locul de veci al celor paisprezece, precis mai ții minte, călătorule cu un sigur ochi, cei furați din viața asta de zidul prăvălit, printre ei și bunul ei soț, tatăl lui Taush. Ce l-a ținut pe Taush departe de mama sa în acele ultime clipe nimeni nu știe, căci vezi tu, nu pentru orice există o legendă, că dacă ar fi așa, această clipă, uite, chiar asta... a trecut deja, vezi... ei bine, chiar acea clipă ar fi avut legenda ta și legenda mea, ca să nu mai spunem că a și dispărut înainte să o vedem, s-o prindem în vorbă, așa că, în loc să ne vedem de drum și de ale noastre, ne-am certa pe legenda unei clipe rătăcite. Nu se face. De aceea nu orice are povestea sa, pe când altele au prea multe.

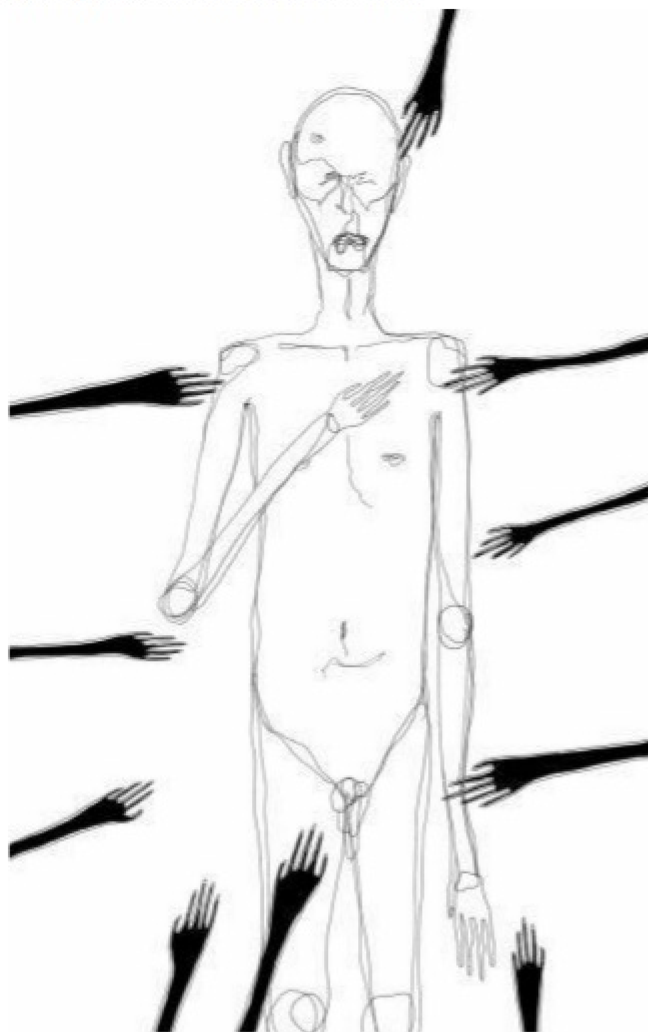
Sfântul Taush căzu în tăcere și așa rămase mult timp, acolo sus, în chilia sa de lemn din pădure, îngrijit de scumpii săi ucenici, care, chiar și pe timpul bolii sale, se adunau în jurul sfântului și-și spuneau poveștile, croșetând Lume, căci se temeau să nu le scape vreun ciot de ne'Lume, spaima cea de cetăți clăditoare, piatră de hotar a Mandragorei. Și, încetul cu încetul, viața în Cetatea de Lemn reveni la normal și nu multe mai pot fi spuse despre viața lui Taush în acel al doilea deceniu al vieții sale. Acum, iată, cum nu mai avem decât câteva ceasuri până ce ajungem la porțile Alraunei, dă-mi voie, pelerine, să istorisesc ultima scârbă a sfântului Taush și, astfel, să închei cu povestea primei vieți a sfântului de Gaisterștat.

Era în cel de-al zecelea an al sfântului în Mandragora. Cetatea se pregătea să-și ridice al doilea zid, să îmbrace case ridicate în afara cartierului cel dintâi, iar primul inel să poarte numele de Primi. Ucenici veniră și ucenici plecară, clădiră și ei, la rândul lor, alte cetăți în Talpa lui Tapal; Mandragora, ferită de războaiele ce începuseră deja dincolo de Marele Râu, creștea văzând cu ochii și mult belșug se tăvălea între zidurile ei. Taush stătea deoparte și nu se mai amesteca în treburile cetății; din chiliile lor din munte, apostolii lui Taush povesteau Lumea, mătrăgunoșii o îngrijeau cum puteau și și-o făceau a lor, și asta era bine. Până într-o zi, când unul dintre ucenici coborî în Mandragora și strigă din rărunchi că sfântul Taush a fost din nou, pentru prima dată de când s-a oprit în Rădăcini, cuprins de scârbă.

Mulțimile se minunau, căci auziseră cu toții despre legendarele scârbe ale lui Taush de pe timpul călătoriei sale de la Gaisterștat la Rădăcini. Mai întâi, povesteau mamele copiilor, a fost festinul lui Unghe Țifăr, din care învățăm să nu ne încredem orbește în străini, oricât de buni și de primitori ar părea ei la prima vedere; apoi, povesteau tații flăcăilor, povestea de la hanul desfătărilor, care ne face limpede că poftele trupești pot fi înșelătoare și că trebuie cântărite cu mare grijă, cu capul, nu cu șalele; și, în final, povesteau bătrânii nepoților, scârba din Valea Roasă, de unde aflăm că orice preț nu e prea scump pentru adevăr și că viața unui prieten e lesne de sacrificat pe altarul curajului, când întreaga Lume zace în balanță cu răul. Și uite așa, scumpe pelerine, a ajuns și cel care îți vorbește acum și aici subiect de mit. Acum ascultă:

Urcară mulți, mulțime, legiune curioasă de trupuri și suflete să-l vadă pe

Taush scârbit. Cu rândul fură lăsați să intre în coliba sa, în care sfântul stătea pe pat în capul oaselor și privea în gol cu ochi rătăciți, cu buzele crețe de greață, înfășurat doar într-o pânză albă, în timp ce, de-a stânga și de-a dreapta sa, ucenicii îl îngrijeau, ba storcându-i câte o cârpă îmbibată în apă și vin printre buze, ba împingând printre dinți un deget de mâncare deja mestecată de vreunul dintre ei. Un altul flutura pânze prinse pe bețe pentru a-i face aer și pentru a spulbera din jurul său fumul gros și aromat ce se ridica dintr-un colț îngrijit de un ucenic priceput în tăciune arsă cu uleiuri.

—————

(...) ÎL ATINGEAU SFIOȘI ȘI CU BĂGARE DE SEAMĂ (...)

Mătrăgunoșii intrară unul câte unul, își plecau capetele în fața lui Taush, pe care îl atingeau sfioși și cu băgare de seamă pe mână, pielea rece, bănuind că ceea ce ar fi trebuit să fie în Taush, ca în orice om – să-i spunem suflet –, plecase de ceva vreme și că trupul se răcise-n așteptare. Mi-e și jenă să rostesc cuvântul acesta – suflet –, pelerine, căci vezi bine că eu nu-l am, că, de l-aș avea, s-ar spulbera îndată printre coaste, aburi, aburi. Așa că, luându-mă pe mine drept exemplul cel mai la îndemână, îndrăznesc să spun, și să-mi fie cu iertare, o spun cu drag, nu cu răutate, că nici dumneata nu ai, cum n-are nimeni. Deci nici Taush, în acea zi în care trupul îi era rece la atingerea sutelor de mătrăgunoși ce se perindau cu capetele plecate prin fața lui. Dar, ca să nu ne amăgim și să ne rătăcim printre chestiuni necugetate, să păstrăm șirul poveștii și să-l numim suflet și cu asta gata, mergem mai departe. Ascultă:

Taush rămase stană de piatră câteva zile, rece, rătăcit, și întreaga cetate se frământa în așteptare, parcă nici colacii, nici pâinile nu mai dospeau cum trebuie, parcă nici carnea nu mai era tranșată cum cerea cumpărătorul, copiii se jucau mai fără vlagă și parcă nici certurile târgoveților nu mai erau ce fuseseră cândva, atât de îngândurați și de abătuți deveniră mătrăgunoșii, tot așteptându-pe Taush să urce la loc în trupul său de acolo unde coborâse. Lumea, se zvonea, tare se mai temea de această scârbă, gândindu-se că, de nu avea să se mai scoale sfântul, ne'Lumea va găuri ca molia Lumea, și se întrebau, șoptind, dacă era vreunul mai răsărit printre ucenicii săi ca să-i ia locul.

Când ai fi spus că până și pietrele din ziduri începuseră să se macine singure la acest gând al cetății, Taush se trezi și ceru să bea și să mănânce. Apoi, adunându-i pe toți buluc în jurul său, coborî în Mandragora și se așeză la umbra Sălii Adunării, cea în care arsese focul Anelidei, și le vorbi, iar vorbele lui sunară cam așa:

— Scumpii și dragii mei frați, când am ajuns printre voi, în urmă cu zece ani, m-ați primit ca pe unul de-al vostru, deși, se vede, n-am păr în cap, nici pe

față (râsete, aici). Așa sfârșit cum venisem de pe lungul meu drum prin pustie, m-ați primit în casele voastre și mi-ați rupt din pâinea voastră și mi-ați dat să beau din vinul vostru. Mi-ați dat pe fiii voștri și împreună am făcut ce, la rândul meu, am învățat de la sfântul meu, Moșu' Tace, în Cetatea de Lemn din pădurea de lângă Gaisterștat. Împreună am povestit Lumea și am ținut ne'Lumea departe de casele noastre. De acum zece ani, de când am ars trupul Anelidei și am izgonit pe dascălul Hascheck sub pământ, niciun rău nu s-a mai abătut asupra Mandragorei (urale, aici).

Ascultă, pelerine:

— Ascultați, mătrăgunoși: deși m-am străduit să-mi ascund minunile de voi, să nu mă mai amestec în treburile voastre, așa cum se cade unui sfânt bun de cetate, să vă las să creșteți Mandragora după bunul vostru plac, ferit am fost de ucenicii mei de toate cele lumești, dar, iată, acum am căzut și m-am ridicat dintr-un somn treaz pe care voi o numiți scârbă, pentru că-mi strâmb gura și nasul, dar care pentru mine a fost o lungă călătorie. Ați putut vedea cu ochii voștri distanța din ochii mei și ați putut simți cu atingerea voastră răceala plecării mele, căci am fost luat și dus departe, dar nu în Lume, ci-n ne'Lume (mirare, aici). Da, mătrăgunoși, în ne'Lume, dar nu vă neliniștiți, căci gaura către acel loc pe care l-am vizitat acolo nu s-a deschis în cetate, și nici în pădure, și deci nimic nu poate ieși care să vă atingă într-un fel. Acea gaură a ne'-Lumii s-a deschis în mine (aici chiar șoapte, pelerine) și am fost primit în ne'Lume, dar trupul a trebuit să-mi rămână aici, în Lume, printre voi, pentru că singurele trupuri primite în ne'Lume sunt cele de ne'Om, ale celor care umblă prin praguri și ale celor rătăciți, corpuri plecate cu suflete cu tot. Cei care nu s-au întors acasă niciodată în ne'Lume sunt. Despre ei vreau să vă vorbesc acum.

(Aici deja forfotă, frământare, călătorule.)

— Am coborât așadar în ne'Lume, unde am întâlnit pe cineva: un vechi prieten din ceata lui Moșu' Tace: pe Danko Ferus. Legendele vorbesc deja despre el ca despre un tânăr slab, bolnăvicios, furat de ne'Lume, ori plecat într-acolo de bună voie. Aflați, mătrăgunoși, că l-am întâlnit și mi-a vorbit din spatele măștii, căci se ferea de privirea mea. Avea un cap de cal peste capul său de om, în rest era gol pușcă, dar l-am recunoscut îndată drept bunul și vechiul meu prieten, ucenic și el cândva, tovarăș rătăcit și frânt de durere în timpul călătoriei mele cu Bartholomeus de la Gaisterștat la Valea Roasă. Danko mi-a vorbit mult timp despre coborârea sa în ne'Lume prin curtea lui Unghe Țifăr și ce a mai făcut el în cei zece ani scurși, care, aflați voi, în ne'Lume nu sunt decât un an, și cum a adunat el pe toți cei care nu-și au locul acolo. Căci, deși în ne'Lume, Danko nu e al ne'Lumii, ci doar doarme și mănâncă acolo, dincolo de Lume, trudind pentru ea (plânsete, aici). Mătrăgunoși, vă spun că Danko Ferus m-a dus într-un loc în care îi adunase pe toți aceștia rătăciți și mi i-a arătat. Veniți în față, cei care ați pierdut pe cineva drag, dar al cărui trup n-ați mai găsit în căutările voastre!

În fața lui Taush se adună îndată, pelerine chior, o mică gloată, cam treizeci de suflete, oameni simpli, dar, printre ei, și câțiva dintre mai-marii Mandragorei, și Taush începu să întrebe:

— Pe cine ai rătăcit?

Oamenii începură să spună nume după nume, iar Taush răspundea că, da, era acolo, da, l-am întâlnit, da, i-am mângâiat părul, că, da, îi e dor de tine, că, da, ar vrea acasă. Începură mătrăgunoșii să plângă de dor și de durere, ba chiar să tremure de spaimă, căci nu știau ce să mai creadă. Taush descria atât de bine înfățișările celor dispăruți, de parcă ar fi crescut cu ei în casă și ar fi fost de față la disparițiile lor. Și mulți începură să spună că, da, hotărât lucru, Mandragora avea cel mai puternic sfânt din Talpa lui Tapal; dar alții șușoteau că nu se poate, că nu poate cineva deschide chiar așa, oricum, peticele de ne'Lume.

Preoții, îngândurați și căzuți în meditație, încercau să-și amintească care zei erau ai Lumii și care ai ne'Lumii.

— Ucenicii mei, zise sfântul Tausch, vor povesti ne'Lumea și vă vor aduce rătăciții acasă.

CAPITOLUL DOUĂZECI ȘI TREI,

——————

ÎN CARE AFLĂM

CUM SE ÎNTORC ACASĂ CEI RĂTĂCIȚI ȘI

DESPRE PRIMA MOARTE A SFÂNTULUI

TAUSH, DE CARE ÎNDATĂ UITĂ TOȚI;

BARTHOLOMEUS ȘI DANKO FERUS PORNESC

SPRE MANDRAGORA

După ce își termină Taush predica și se întoarse în coliba sa, se iscară multe certuri în rândul mătrăgunoșilor, dar, în cele din urmă, mai marii hotărâră să accepte propunerea sfântului și să îngăduie, lui și ucenicilor săi, să deschidă porțile Lumii pentru cei rătăciți. La scurt timp după, tot povestind și povestind ucenicii, Mandragora își primi rătăciții acasă.

Nu era stradă pe care să nu fie vreo doi, trei din cei întorși, și toți ceilalți se înghesuiau să-i vadă. Părinții plângeau de dragul lor, frații și surorile se veseleau, dar, trebuie să știi, pelerine, toți se frământau în taină, căci erau tulburați peste măsură de cele întâmplate. Iată-le flăcăul plecat cu oile când era mic, niciodată întors de la păscut, iată-l, cu trupul îndoit de vreo stâncă, dar viu și parcă nu prea; iată-le sora, plecată în târg cu brânză, siluită și bătută, dar vie și, totuși, parcă nu; iată-le tatăl plecat în cetatea vecină cu douăzeci de ani în urmă, cu punga plină, acum goală, uite-l, cu gâtul tăiat, cu sângele uscat pe piept, fără un ochi și cu o gaură în stomac din care miroase urât, iată-l și parcă nu-i; iată familia plecată cu bucurie în vizită la neamuri, dincolo de Râu; iată-l pe cel înfășat, mușcat de cap de vulpe, uite-l cum dă bucuros din mâini și din picioare, ascultă-l cum râde, bucăți din creier picură pe brațul mamei, roasă și ea de șobolani pe la margini; uite mame cum își țin copiii la piept, dar, vai, copiii n-au capete.

Da, pelerine, cam așa era în acele zile prin acele curți în Mandragora, până când cetatea întreagă se răsculă și alungă, nu doar neamurile vii și fericite și totuși moarte și rătăcite, ci și pe Taush, sfântul cetății. Începu la câteva zile după ce Taush și ucenicii săi deschiseră faldurile Lumii și un vânt din ne'Lume se porni în cetate și, odată cu el, acei bieți rătăciți. Se petrecu așa: într-o noapte, mai spre zori, un tânăr își scoase în stradă fratele reîntors. Îl purtă pe deasupra pământului în vârf de furcă și îl slobozi în fața casei, urlând ca o fiară turbată, să fie alungați cei proaspăt reîntorși, și, cu ei, și sfântul Taush. Lumea din casele din jur se trezi și, auzind aceste vorbe grave, ieșiră în stradă și la geamuri și încercară să-l liniștească pe omul care nu contenea să împlânte furca în mortul cândva viu, acum din nou mort, cum bine îi șade mortului. Și, în nebunia lui, băiatul striga povestind cum a auzit el sunete din odaia surorii mai mici, și, intrând să vadă de ea, sperând să o găsească bine, o găsi cât se putea de rău, leșinată într-un colț, despuiată, plină de sânge prin părțile cele mai rușinoase, iar pe jos, fratele întors din ne'Lume vomita moluscă după moluscă, viermi grași și negri.

Într-adevăr, o pastă neagră, groasă, îi mânjea mortului bărbia, dinții și pieptul. Până să pună mulțimea mâna pe el, să-l liniștească, flăcăul o luă la fugă înapoi în casă, trecând pe lângă părinții leșinați în prag și urcând la etaj. Cât lipsi, tot mai multe copile înfrigurate, speriate, ieșiră din mulțime și spuseră că avură vise groaznice în nopțile trecute, coșmaruri de tot felul în care cei întorși, ba un tată, ba un frate, ba chiar propria mamă, siluiau copilele prin găuri în pământ, bălți și șanțuri nămoloase, dar că au pus totul pe seama spaimei ultimelor zile și că nădăjduiau că se vor obișnui cu morții în case, dar, iată... Și, până să mai spună ceva, un urlet cumplit ieși prin geamul de la etajul casei și flăcăul nebun aruncă prin fereastra deschisă o furcă ce căzu zgomotos în stradă, printre mătrăgunoși, iar în dinții furcii oamenii putură vedea îngrețoșați un vierme mare, negru, zvârcolindu-se. Toți începură a urla, dar strigătele se sfârșiră în gâtlejuri, când, în mijlocul lor, trupul fetei, sora siluită, se prăbuși în stradă aruncată pe geam, moartă și plină de sânge, în strigătul băiatului care își rupea părul din cap de disperare în fereastra de la etaj, deasupra capetelor mătrăgunoșilor. Unii bărbați, mai curajoși din fire, se dezmeticiră și porniră să-l scoată pe om din casă, dar, când ajunseră la el, sus în odaie,

acesta își tăiase deja beregata cu un cuțit și se aruncase cu capul înainte în tăciunii încinși ai șemineului.

În aceeași noapte: aceleași scene, în toată Mandragora. Când mai-marii, sculați din somn de această nebunie, văzură toate astea, porniră să liniștească oamenii și să se vadă cu Taush, dar, în drumul scurt străbătut de mulțime de la casele lor până la Sala Adunării și apoi în Cetatea de Lemn din pădure, înnebuniră toți de furie și de scârbă și, ajungând la sfântul Taush, găsindu-l treaz în ușa colibei sale, săriră pe el și îl sfâșâiară, temându-se că acel om, dacă putea fi numit om, bătuse palma cu ne'Oamenii din ne'Lume. Amintindu-și de legendele sosite în urma sfântului (cele cu Unghe Țifăr, purtător de monstru cu ochi în ceafă, cele cu seducătoarele copile, franjuri, franjuri de carne fierbinte, îți amintești, scumpe călătorule), începură să-l înjunghie și să-l taie pe sfântul Taush în delirul lor, sfâșâindu-i carnea și rupându-l în bucăți, umplând curtea Cetății de Lemn cu părțile dezmembrate ale celui care fusese cândva sfântul Taush, sfânt de Gaisterștat, ucenic al lui Moșu' Tace, el care urmări și alungă răul, ctitorul Mandragorei. Dar înăuntru sfântului nu găsiră nimic neomenos, doar sânge și carne și os și, spuneau unii, un mic abur ce îndată se spulberă. Probabil sufletul despre care tot vorbesc unii, pelerine. Poate, cine știe...

(...) SFÂȘÂINDU-I CARNEA ȘI RUPÂNDU-L ÎN BUCĂȚI (...)

Văzând toate astea, ucenicii o luară la fugă în toate zările, pierzându-se prin pădure și rămânând apoi ascunși, care pe unde putu, până ce coborâră mătrăgunoșii în Mandragora. Oamenii cetății, trezindu-se către seară din acel vis urât, tremurând și vomitând, înțeleseră ce făcuseră și se cutremurară. Se bulucură în și în jurul Sălii Adunării, amintindu-și și încercând să uite și începură astfel să povestească. Vorbiră mult unii cu ceilalți și chiar și singuri,

zile întregi, ba cu voce tare, ba în gând, începând o poveste, terminând cu alta, uite așa, călătorule cu un singur ochi, croșetând ei o legendă a satului Rădăcini devenit, prin trudă și cu dragoste frățească, marea cetate a Mandragorei, în doar zece ani și parcă în niciuna dintre acele povești nu apărea vreun sfânt, ba mai mult, vreunul care să se cheme Taush din cetatea Gaisterștat. Și, se întrebau, oare chiar a existat o asemenea cetate? Să fi trăit vreun bătrân cu un nume atât de caraghios ca Moșu' Tace și alte năstrușnicii ale minții, precum Unghe Țifăr și dascălul Hascheck cu a sa Anelida, și, spre sfârșit, tare se mai amuzară spunând că numai un nebun ar fi putut scorni asemenea istorii și se luară cu toții în brațe, se sărutară pe obraji și plecară spre casele lor după cele câteva zile și nopți petrecute la umbra Sălii Adunării, pe care unii o numeau și Sala Anelidei, dar nimeni nu mai știa de ce.

Numai câțiva smintiți, nebuni ai cetății, pesemne, cum are, nu-i așa?, orice cetate, mai vorbeau de un așa-zis sfânt pe nume Taush, care trăise și făcuse mari minuni și care adunase sus pe munte o mână de ucenici în jurul său. Smintiții fură, încetul cu încetul, alungați, și iată că nici nu trecu bine anul și Mandragora rămase fără acei nebuni, care o luară fiecare la pas, care încotro, în toate zările, pitindu-se prin alte cetăți, cerșind și dormind pe sub poduri. Dar, cum deseori se întâmplă pe Lume de când există ea, nebunii au condei și au turnat în cuvinte toate aventurile acestea pe care ți le-am povestit eu în scurta noastră călătorie până la Alrauna, și au numit povestea *Scârba sfântului cu sfoară roșie*. Acum, de mergi în Alrauna ori în alte cetăți mai mari, ba chiar și la Curte, poți găsi prin unele case câte o copie răpciugoasă a Scârbei sfântului cu sfoară roșie, pe care unii și alții o mai țin drept curiozitate și amuzament, un mit, neadevăr. Basm.

Și tot ei, smintiții, începură să șoptească pe la colțuri prin urechile celor ce voiau să asculte – să se amuze, nu de altceva –, că toate acele rămășițe ale sfântului Taush fură adunate de ucenicii împrăștiați și ascunși prin pădure, unde au ridicat pe ascuns o mănăstire doar a lor și unde, străduindu-se preț de multe săptămâni, îndesând la loc bucată cu bucată, i-au povestit o nouă viață sfântului lor iubit.

Dar, iată, scumpe călător, că aici și acum se încheie călătoria noastră întovărășită, căci, uite, se văd zidurile groase, tari, ale Alraunei, și prima poartă, cea spre îndesatul cartier Infimi, și trebuie să ne despărțim. Dar, mai întâi, e timpul să-ți plătești și cea de pe urmă misie, oferindu-i lui Bartholomeus Pumn-de-Oase și ultima vamă. Aici se încheie povestea mea, iubite pelerin, și, odată cu ea, și viața ta, căci, nu-i așa, unde e capătul poveștii, e și capătul lumii, și unde e capătul Lumii e și capătul omului, acolo unde începe ne'Lumea și unde sălășluiesc ne'Oamenii, și doar puține povești trec dincolo, și doar puține se mai întorc de acolo. Mă plec în fața ta, ascultător scump și bun, și chem cortina să ne învăluie.

Și, spunând acestea, Bartholomeus Pumn-de-Oase își lovi tovarășul de drum cu tărie peste tâmple și-l aruncă la marginea drumului. Trase căruța din drum și-l trânti pe pelerin sub un copac, feriți de văzul paznicilor porții Alraunei, aflată în depărtare. Se uită în stânga, se uită în dreaptă – nu venea nimeni –, și începu să curețe capul călătorului de carne și piele, scoțându-i ochiul, vene violet atârnând, și așezându-l pe un bolovan în apropiere. Curăță bine de tot, cu grijă, migălos, ștergând orice urmă de carne de pe craniu, strângând sângele în oale, apoi aruncă craniul peste grămada de oase ce fusese cândva un pelerin din Karkara. Se lăsa noaptea în jur, dar Bartholomeus nu avea trebuință de lumină pentru a-și isprăvi treburile sale, degetele sale firave așezară cu grijă carnea omului pe craniul său, apoi scalpul cu părul său rar și încărunțit, iar, în final, ochiul, unul singur, înfipt adânc în găvanul drept. Se ridică și umblă, merse încolo, încoace, simți că totul era așezat unde și cum trebuia, se uită la ce făcuse și își spuse că era bine. Adună oasele pelerinului și le îngropă sub copac, apoi urcă în căruță și porni către Alrauna.

Fu oprit la poartă și întrebat cine era și ce poftea, iar Bartholomeus Pumn-de-Oase își ridică ochiul de căpătat și privi pe păzitorul porții ce dădea în Infimi și spuse doar atât:

— Sunt Bartholomeus Știe-Tot și am sosit în Alrauna pentru a-mi vizita vechi prieteni.

Era noapte târzie și începu din nou să fulguiască, când Bartholomeus intră pe porțile cetății cu căruța sa cu coviltir, pregătind o nouă poveste, șoptind-o printre buze străine, una pentru alte vremuri, alte timpuri, alte trupuri.

SFÂRȘIT

Aici, dragă cititorule, se încheie povestea călătoriei lui Bartholomeus Pumn-de-Oase spre Alrauna și, odată cu ea, și istoria primei dintre cele trei vieți ale sfântului Taush, despre cum s-a născut, cum a crescut, ce scârbe a trăit și cum a murit, așa cum m-am priceput mai bine, toate povestite de un schelet și culese de mine în luna lui Marte a anului de grație 2015, la poalele dealului Lempeș. De nu mă crezi, scumpe cititorule, poftește și mă caută la margine de Hărman, spre Bod, și-ți voi arăta falanga degetului mic uitată de scheletul Bartholomeus Pumn-de-Oase pe șemineu. Întreabă-n sat de scheletul Flavius Coate-Goale și oamenii îți vor arăta drumul. Nu râde, bunule cititor, că, nu-i așa?, orice poveste își are prețul.